

So zrakom upretým na Ježiša:

Posolstvo
Listu Hebrejom

1

štúdium Biblie 2022

Hľadáte odpovede na otázky, ktoré prináša život?

Ak áno, kliknite na

www.glowonline.org/glow-slovak

formát 70 x 108 mm

Vydavateľstvo Advent-Orion v spolupráci s oddelením misie Slovenského združenia CASD predstavilo tzv. misijné letáčky GLOW, ktoré môžu zbory a skupiny SZ CASD vo svojich priestoroch ponúknuť návštevníkom, zaujímavým sa o aktuálne otázky s biblickou, etickou či celospoločenskou tematikou. Zbory ich majú k dispozícii v špeciálnych stojanoch, väčšinou pred vstupom do zborovej miestnosti. Letáčky sú určené okrem toho aj pre všetkých záujemcov, ktorí chcú takýmto spôsobom vo svojom okolí slúžiť a zvestovať evanjelium. **Objednať a odobrať ich je možné u zborových traktátikov alebo priamo vo Vydavateľstve Advent-Orion.** Odporúčame, aby letáčky objednávali prioritne celé cirkevné zbory a používali ich v rámci svojich miestnych zborových aktivít. **Letáčky sú zadarmo.**

Projekt GLOW je celosvetový projekt Generálnej konferencie CASD, prístupný v mnohých jazykoch a sme radi, že sme sa aj my na Slovensku mohli stať jeho súčasťou. Zatiaľ je k dispozícii 18 letáčikov. Najnovší z nich reaguje na súčasnú situáciu s celosvetovou pandémiou ochorenia COVID-19. Prosíme vás, milé sestry a bratia, modlitebne zvážte svoje zapojenie do tejto služby a neváhajte sa v prípade akýchkoľvek otázok obrátiť na svojich kazateľov či administrátorov SZ CASD.

Samozrejme, letáčky GLOW sú k dispozícii pre šírenie aj v ONLINE priestore. Je možné s nimi pracovať aj zdieľaním na sociálnych profiloch či preposielaním v PDF.

Čítajte, objednávajte a rozdávejte
GLOW letáčky!

So zrakom upretým na Ježiša:

Posolstvo
Listu Hebrejom

Štúdium Biblie 2022

OBSAH

Úvod	3
1. List Hebrejom a nám	5
2. Ježiš – hlavná postava Listu Hebrejom.....	12
3. Zaslúbený Syn	19
4. Ježiš, náš verný brat.....	26
5. Ježiš, Darca odpočinku.....	33
6. Ježiš, verný kňaz.....	40
7. Nádej ako „kotva duše“.....	47
8. Ježiš – prostredník Novej zmluvy	54
9. Ježiš – dokonalá obeť.....	61
10. Ježiš a cesta za oponu.....	68
11. Ježiš – pôvodca a završovateľ našej viery.....	75
12. Prijatie neotrasiteľného kráľovstva.....	82
13. Bratská láska nech trvá.....	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Úlohy sobotnej školy – 1. štvrtrok 2022

So zrakom upretým na Ježiša: Posolstvo Listu Hebrejom

Autor: Félix H. Cortez

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

V TÝCHTO POSLEDNÝCH DŇOCH: POSOLSTVO LISTU HEBREJOM

Prvýkrát videl ten obraz v kostole. Zamyslene prechádzal okolo, keď mu padol zrak na maľbu vysokú takmer dva metre a širokú tri metre. Dievča na obraze upútalo mladého muža podmanivou silou. Prečo z nej nemohol odtrhnúť zrak? Keď o tom neskôr uvažoval, uvedomil si, že tá mladá žena mala v očiach čosi zvláštne. Na obraze bola len jej tvár. Sústredene sa na niečo pozerala. Ale čo to bolo a prečo bol jej pohľad taký sústredený? Ten obraz si dlho uchovával v pamäti.

O niekoľko rokov neskôr mu maliar Arnold Jiménez vysvetlil tajomstvo svojho obrazu. Maľbu sa snažil urobiť tak, aby diváka zaujali oči mladej ženy. Skutočné tajomstvo však spočívalo v zreničkách. Keď sa človek pozrel zblízka, uvidel odraz toho, na čo bol jej pohľad sústredený. Jej oči sa pozerali na Ježiša na kríži.

Portrét Ježiša v Liste Hebrejom môže mať na nás rovnaký vplyv. Ježiš je vykreslený predovšetkým ako Vládca vesmíru, ktorý sedí po Božej pravici. Nespočítateľný zástup anjelov ho oslavuje, uctieva ho a slúži mu (Heb 1,5–14; 12,22–24). Zvíťazil a získal právo vládnuť, pretože vlastnou smrťou zničil diabla (Heb 2,14–16). Ježiš je predstavený aj ako Velkňaz. Bezhríšny a dokonale svätý koná dielo našej záchranu v nebeskej svätyni (Heb 7,26–8,5). Získal toto právo tým, že sám seba vydal ako dokonalú obeť za všetkých a navždy (Heb 10,1–14). Ježiš je okrem toho sprostredkovateľom novej zmluvy medzi Bohom a Jeho ľudom, zmluvy, ktorá bude trvať naveky (Heb 8,6–13).

Pozornosť čitateľa je však upriamená nielen na to, čo Ježiš urobil, ale predovšetkým na to, kým Ježiš je. Narodil sa podobne ako my. Bol pokúšaný a zosmiešňovaný. Napriek tomu má moc nad celým vesmírom. Keď sledujeme udalosti v nebesiach, keď pozorujeme rôznorodé nebeské bytosti, náš pohľad sa sústreďuje na toho, ktorý stojí uprostred celého diania. Je pozoruhodné, že je nám podobný, pretože sa stal jedným z nás. Ježiš, náš Brat (Heb 2,11.12.17), je v nebesiach a zastupuje nás aj napriek hanbe nášho hriechu a našej skazenosti.

V osobe Ježiša Krista sa stretávajú tri rozmery príbehu vykúpenia. Prvá je osobná rovina. Pre čitateľov unavených útrapami a súžením spojených s kresťanským životom (Heb 10,32–34) je Ježiš pôvodcom a završovateľom viery. Potrebujeme sa pozerieť na toho, ktorý tiež prežíval utrpenie (Heb 12,1–4). Druhý rozmer je spoločenský. Pre Boží ľud, ktorý putoval do Bohom Zaslúbenej krajiny, je Ježiš novým Jozuom. Potrebujú nasledovať jeho vedenie (Hebrejom 3, 4, 11 a 12). Tretí rozmer je všeobecný. Ježiš je nový Adam, Syn človeka, v ktorom sa naplnil Boží zámer s ľudstvom (Heb 2,5–10; 12,22–28).

Tento štvrtok sa budeme venovať obrazu Ježiša, ktorý obsiahol šírku, dĺžku, výšku a hĺbku Božej lásky k nám. A podobne ako obraz Ježiša v očiach namaľovanej ženy upútal pohľad mladého muža, nech aj obraz Ježiša vyjadrený v Liste

Hebrejom zaujme nielen náš pohľad, ale aj našu lásku a náš obdiv voči Ježišovi, nášmu bratovi v nebesiach.

Félix H. Cortez vyučuje novozmluvnú literatúru na Teologickom seminári na Andrewsovej univerzite.

LIST HEBREJOM A NÁM

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 2,2–4; Heb 10,32–34; Heb 12,3.12.13; Heb 10,23–25; Heb 10,35–38

ZÁKLADNÝ TEXT

Potrebujete vytrvať, aby ste plnením Božej vôle dosiahli prislúbenie. (Heb 10,36)

Predstavoval si si niekedy, aké by to bolo počuť kázať Ježiša alebo niektorého z apoštolov? Máme k dispozícii úryvky a zhrnutia niektorých ich kázaní, ale tie nám poskytujú len obmedzenú predstavu o tom, aké to asi bolo počúvať ich. V Písme však nachádzame jedno ucelené kázanie – a je ním List Hebrejom.

Apoštol Pavol, ktorému sa tradične pripisuje autorstvo tohto listu (hoci samotný list meno autora neuvádza), označuje svoje vlastné dielo za „slová povzbudení“ (Heb 13,22; Roh: „slová napomenutia“). Týmito slovami sa označovali kázania v synagóge (Sk 13,15) aj pri kresťanskej bohoslužbe (1Tim 4,13). Niektorí sú preto presvedčení, že List Hebrejom je prvým „úplným kresťanským kázaním“, ktoré máme k dispozícii. List bol adresovaný veriacim, ktorí prijali Ježiša, ale potom sa stretli s ťažkosťami. Niektorých verejne ponižovali a prenasledovali (Heb 10,32–34), iných postihli finančné problémy (Heb 13,5.6). Mnohí boli takí vysilení, že začali spochybňovať svoju vieru (Heb 3,12.13). Ich príbehy môžu byť v mnohom podobné našim skúsenostiam.

Apoštol vo svojom strhujúcom kázaní vyzýva ich (a prenesene aj nás), aby vytrvali vo viere v Ježiša a mali svoj zrak upretý na Ježiša, ktorý je teraz v nebeskej svätyni.

OSNOVA LEKCIE

Aby sme Listu Hebrejom mohli dobre porozumieť, pozrieme sa v úvodnej lekcii na situáciu, v ktorej žili kresťania, ktorým bol pôvodne tento list určený a ku ktorých každodenným problémom sa vyjadroval. Zároveň budeme hľadať paralely s tým, čo prežívame my dnes.

- Heb 2,2–4: Prvotná radostná skúsenosť s Kristom (nedeľa)
- Heb 10,32–34: Príchod ťažkostí a problémov (pondelok)
- Heb 12,3.12.13: Malomyselnosť a kríza viery (utorok)
- Heb 10,23–25: Potreba povzbudení (streda)
- Heb 10,35–38: Nádej, ktorá dáva novú silu (štvrtok)

SLÁVNÝ ZAČIATOK

²Ved' ak už slovo povedané skrze anjelov bolo záväzné a každý priestupok a neposlušnosť dostali spravodlivú odplatu, ³ako unikneme my, keď zanedbáme takúto veľkú spásu, ktorú začal ohlasovať Pán a potvrdili nám ju tí, čo ho počuli? ⁴Boh pritom potvrdzoval svedectvo znameniami, zázrakmi i rozličnými prejavmi moci a udeľovaním Ducha Svätého podľa svojej vôle. (Heb 2,2–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aby sme pochopili kázanie obsiahnuté v Liste Hebrejom a mohli ho aplikovať do svojho života, potrebujeme porozumieť situácii, v akej sa nachádzalo kresťanské spoločenstvo, keď dostalo tento list.

Uvažuj o veršoch Heb 2,2–4. Čo prežívali čitatelia listu po svojom obrátení a prijatí Krista?

Tieto verše naznačujú, že čitatelia listu nepočuli kázať samotného Ježiša, ale že prijali dobrú správu od evanjelistov, ktorí im priniesli posolstvo o „veľkej spáse“. Pisateľ zároveň pripomína, že evanjelisti im „potvrdili“ správu o tom, že samotný Boh potvrdzoval „svedectvo znameniami, zázrakmi i rozličnými prejavmi moci“. Znamená to, že Boh potvrdzoval evanjelium tým, čo veriaci prežívali: znamenia a ďalšie mocné skutky, medzi ktoré patrilo aj „udeľovanie Svätého Ducha“. Nová zmluva ukazuje, že znamenia, medzi ktoré patrilo zázračné uzdravovanie, vyhánanie démonov a udeľovanie duchovných darov, boli veľmi častým sprievodným javom kázania evanjelia na nových miestach. Pri vzniku kresťanskej cirkvi Boh vylial svojho Ducha na apoštolov v Jeruzaleme, takže mohli zvestovať evanjelium v jazykoch, ktoré dovtedy neovládali, a zároveň mohli konať zázraky (Skutky 2 a 3). Filip vykonal podobné zázraky v Samárii (Skutky 8), Peter v Joppe a Cézarei (Skutky 9 a 10) a Pavol počas svojej služby v Malej Ázii a v Európe (Skutky 13–28). Prostredníctvom týchto mocných skutkov mohli ľudia na vlastnej skúsenosti prežiť pravdivosť posolstva o „spáse“ a o realite Božieho kráľovstva, o záchrane spod odsúdenia a o vyslobodení z moci zla (Heb 12,25–29).

Duch dal prvým kresťanom uistenie, že im boli odpustené hriechy, a preto nemali strach zo súdu. Modlili sa teda so smelou dôverou a ich náboženská skúsenosť bola naplnená radosťou (Sk 2,37–47). Duch oslobodzoval tých, ktorí boli v zajatí zlých mocností. Išlo o presvedčivý prejav zvrchovanej autority Boha nad mocnosťami zla a zjavením, že Božie kráľovstvo je medzi nimi a v ich životoch.

APLIKÁCIA

- Aký je príbeh tvojho obrátenia? Čo ti pomohlo utvrdiť vieru v Ježiša Krista ako tvojho Záchrancu a Pána? Prečo je dôležité pripomínať si, ako ťa Boh na začiatku priviedol ku Kristovi?

PRÍCHOD ŤAŽKOSTÍ

³²Rozpomätajte sa na tie prvé dni, v ktorých ste boli osvietení a prekonalí ste veľký boj v utrpeniach. ³³Boli ste vystavení verejnému hanobeniu a sužovaniu, inokedy ste boli spoločníkmi tých, ktorých stihlo to isté. ³⁴Veď ste trpeli spolu s väzňami a s radosťou ste znášali, keď vás obrali o majetok, lebo ste vedeli, že máte lepšiu a trvalejšiu majetok. (Heb 10,32–34)

Pamätajte na väzňov, akoby ste boli s nimi uväznení, pamätajte i na trpiacich, veď aj vy sami ste v tele. (Heb 13,3)

²⁴Keď Mojžiš dospel, vo viere odoprel volať sa synom faraónovej dcéry.

²⁵Radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasné potešenie z hriechu,

²⁶a Kristovu potupu pokladal za väčšie bohatstvo ako poklady Egypta. Mal totiž na zreteli budúcu odmenu. (Heb 11,24–26)

Keď kresťan vyzná svoju vieru v Krista a pripojí sa k cirkvi, vznikne určitá hranica, ktorá ich odlišuje od zvyšku spoločnosti. Táto skutočnosť sa však, nanešťastie, veľmi často stáva zdrojom konfliktov, pretože vytvára dojem odsudzovania postojov ostatných a ich hodnôt.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o textoch Heb 10,32–34 a Heb 13,3. Aká bola skúsenosť adresátov listu po ich obrátení?

Je veľmi pravdepodobné, že adresáti listu boli vystavení slovným aj telesným útokom od ľudí vyprovokovaných nepriateľmi (pozri napríklad Sk 16,19–22 a Sk 17,1–9). Mnohí sa zrejme nevyhli väzeniu a rôznym telesným trestom, pretože náboženský predstavitelia mali moc udeliť niektoré inak nezákonné tresty, kým zhromažďovali dôkazy (pozri napríklad Sk 16,22.23).

Uvažuj o textoch Heb 11,24–26 a 1Pt 4,14–16. Ako nám skúsenosť Mojžiša a čitateľov Prvého Petrovho listu pomáha pochopiť, prečo boli kresťania prenasledovaní?

„Byť hanobený pre Kristovo meno“ znamenalo identifikovať sa s Kristom a znášať hanbu a poníženie, ktoré z takéhoto stotožnenia sa vyplývajú. Verejnú nepriateľnosť voči kresťanom vychádzalo z ich veľmi silnej vernosti svojim náboženským postojom. Ľudia sa môžu cítiť pohoršení náboženskými praktikami, ktorým nerozumejú. Môžu sa tiež cítiť dotknutí, zahanbení či previnilí životným štýlom alebo mravnými hodnotami, ktoré vyznávajú iní. V druhej polovici prvého storočia rímsky senátor a historik Tacitus obviňoval kresťanov z „nenávisťi voči ľudskému pokoleniu“. Nech už bolo dôvodom jeho postoja čokoľvek, mnohí z prvých kresťanov trpeli pre svoju vieru – podobne ako tí, ktorým bol adresovaný List Hebrejom.

- **Do života každého človeka prichádza utrpenie, či už je to kresťan alebo nie. Čo však znamená „trpieť pre Krista“? Koľko trpíme pre Krista a koľko z nášho utrpenia je len následkom našich nesprávnych rozhodnutí alebo výsledkom zla, ktoré je na zemi?**

APLIKÁCIA

NEBEZPEČENSTVO MALOMYSEĽNOSTI

³Myslite na toho, ktorý zniesol od hriešnikov voči sebe také protirečenie, aby ste neochabovali a neklesali na duchu. ... ¹²Preto vzpružte ochabnuté ruky a podlomené kolená ¹³a vaše nohy nech kráčajú po priamych chodníkoch, aby sa to, čo je chromé, úplne nevykĺbilo, ale skôr uzdravilo. (Heb 12,3.12.13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čitateľom Listu Hebrejom sa darilo udržiavať si vieru v Krista a oddanosť jeho učeniu aj napriek odmietaniu a prenasledovaniu. Z dlhodobého hľadiska si však tento konflikt vyžiadala svoju daň. Bojovali dobrý boj a vzišli z neho síce víťazne, ale veľmi oslabení.

Uvažuj o nasledovných textoch. Akým výzvam a problémom čelili kresťania? Ako sa s nimi mali vyrovnat?

Heb 2,18

Heb 3,12.13

Heb 4,15

Heb 10,25

Heb 12,3.12.13

Heb 13,1–9.13.

List Hebrejom opakovane hovorí o ťažkostiach, ktoré prežívali čitatelia listu. Boli vystavení slovným a pravdepodobne aj iným útokom, ktoré ich potupovali (Heb 13,13). Niektorí boli väznení (Heb 13,3), čo mohlo cirkev vysilovať finančne aj psychologicky. Boli unavení (Heb 12,12.13) a klesali na duchu (Heb 12,3).

Jednotlivci aj spoločenstvá často prežívajú takú skúsenosť, že keď pomínie nadšenie z víťazstva, zníži sa ich ostražitosť a stanú sa zraniteľnejšími na protiútoky nepriateľov. Keď hrozí nebezpečenstvo, jednotlivec aj spoločenstvo často dokážu zmobilizovať silu na obranu. Ale po víťazstve býva náročné zmobilizovať sa na obranu pred opakujúcim sa útokom. Podobnú skúsenosť prežil aj prorok Eliáš (1Krľ 19,1–4).

„Eliáš ochabol, a to sa neraz stáva práve tým, čo dosiahli veľký úspech. Obával sa, že sľubná náprava, ktorá sa začala na Karmeli, nebude trvalá. Ovládla ho sklúčenosť. Predtým bol vynesенý na vrchol Pisgy (pozri 5Moj 3,27), teraz sa však ocitol v údolí. V moci Všemohúceho obstál v najťažšej skúške viery, no v tejto chvíli, keď mu v ušiach zneli Jezábeline hrozby a zdalo sa, že v úkladoch tejto bezbožnej ženy víťazí satan, strácal odvahu a prestával sa spoliehať na Hospodina. Z mimoriadneho úspechu mal teraz závrat. Eliáš nemyslel na Boha, len utekal, kým sa úplne sám neocitol v bezútešnej púšti.“ (PP 161.162; PP /sk/ 86)

APLIKÁCIA

- **Vráť sa k tým situáciám, keď si vo svojom kresťanskom živote zlyhal. Pokús sa pochopiť okolnosti a skutočnosti, ktoré k tomu prispeli. Čo by si dnes robil inak?**

VZÁJOMNÁ PODPORA

Preto musíme dávať o to väčší pozor na to, čo sme počuli, aby sme sa neodchýlili od správneho smeru. (Heb 2,1)

¹²Bratia, dávajte si pozor, aby nikto z vás nemal zlé a neverné srdce a neopadol od živého Boha, ¹³ale denne sa vzájomne povzbudzujte, kým trvá to „dnes“, aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu. ¹⁴Ved' máme účasť na Kristovi, pravda, len ak si zachováme až do konca také pevné rozhodnutie, aké sme mali na začiatku. (Heb 3,12–14)

²³Neochvejne sa pridržajme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, čo nám dal prislúbenia, je verný. ²⁴Venujme pozornosť jeden druhému, aby sme sa povzbudzovali k láske a dobrým skutkom. ²⁵Neopúšťajme naše zhromaždenie, ako to majú niektorí vo zvyku, ale sa povzbudzujme, a to tým väčšími, čím väčšími vidíte, že sa blíži Kristov deň. (Heb 10,23–25)

Akú radu dal apoštol svojim čitateľom v súvislosti so situáciou, v ktorej sa nachádzali? Čo sa môžeme naučiť z Listu Hebrejom? Pozrime sa najprv na spôsob, akým Boh pomohol Eliášovi prekonať pocit znechutenia a straty odvahy.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o texte 1Krl'19,5–18. Ako Boh obnovil vieru svojho služobníka Eliáša?

Príbeh, ktorý zaznamenáva Boží postoj k malomyselnému Eliášovi po zápase na vrchu Karmel, je nesmierne pútavý. Ukazuje láskavú starostlivosť a múdrosť Boha skláňajúceho sa k tým, ktorí sa trápia a strácajú pohľad viery. Boh urobil pre pomoc Eliášovi niekoľko dôležitých krokov. Najprv sa postaral o jeho telesné potreby. Nasýtil ho a doprial mu odpočinok. Potom, v jaskyni, ho láskavo pokarhal („Čo tu robíš, Eliáš?“) a pomohol mu hlbšie pochopiť, ako koná a naplňa svoje zaslúbenia. Hospodin nebol vo vetre, v zemetrasení ani v ohni, ale „v tichom a príjemnom šeleste“ (Roh: „v hlase jemného ticha“). Potom Boh poveril Eliáša úlohou a dodal mu odvalu.

Uvažuj o nasledovných textoch. Aké rady dáva apoštol veriacim v Liste Hebrejom?

Heb 2,1

Heb 3,12–14

Heb 5,11–6,3

Heb 10,19–25

V celom Liste Hebrejom nachádzame mnoho rád a pokynov, ktorými sa apoštol usiluje pomôcť svojim čitateľom, aby zosilneli a znova chodili vierou. Pavol zdôrazňuje okrem iného aj starostlivosť o telesné potreby spoluveriacich. Kresťanov vedie k tomu, aby boli pohostinní a aby navštevovali trpiacich a väznených. Nabáda veriacich, aby boli štedrý a nezabúdali, že Boh ich nikdy neopustí (Heb 13,1–6). Pavol svojich čitateľov napomína aj povzbudzuje. Varuje ich, aby sa „neodchýlili od správneho smeru“ (Heb 2,1), aby nemali „zlé a neverné srdce“, ktoré by ich viedlo k odpadnutiu od Boha (Heb 3,12), a povzbudzuje ich, aby rástli vo svojom chápaní viery (Heb 5,11–6,3). Upozorňuje ich aj na dôležitosť spoločenstva (Heb 10,25). Dá sa povedať, že apoštol vedie veriacich k tomu, aby držali spolu, aby sa navzájom povzbudzovali a aby sa podnecovali k láske a dobrým skutkom. Zo všetkého najviac však vyzdvihuje Ježiša a jeho službu v náš prospech v nebeskej svätyni (Heb 8,1.2; 12,1–4).

- **Kto je pre teba oporou v tvojom živote viery? Pre koho si oporou ty? Ako ste si vzájomne oporou vo vašom zbore?**

APLIKÁCIA

POSLEDNÉ DNI

³⁵Preto nestrácajte dôveru, lebo bude bohato odmenená. ³⁶Potrebuje vytrvať, aby ste plnením Božej vôle dosiahli prislúbenie. ³⁷Ved' už len celkom krátky čas a príde ten, čo má prísť, nebude meškať. ³⁸Avšak môj spravodlivý z viery bude žiť, ale kto odpadne, v tom nebude mať moja duša záľubenie. (Heb 10,35–38)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o nasledujúcich textoch. Ktoré skutočnosti tu Pavol zdôrazňuje a ako súvisia s časom?

Heb 1,2

Heb 9,26–28

Heb 10,25.35–38

Heb 12,25–28

Výzvy v Liste Hebrejom sú zdôraznené tým, že apoštol ich zasadzuje do časového kontextu, v ktorom jeho adresáti žijú – do „posledných dní“ (Heb 1,2). Je to obdobie, v ktorom sa majú naplniť dôležité zaslúbenia (Heb 10,36–38). Neskôr si počas nášho štúdia všimneme, že v celom liste Pavol prirovnáva svojich poslucháčov ku generácii tých, čo po putovaní púšťou stáli na hraniciach Kanaánu a boli pripravení na vstup do Zaslúbenej krajiny. Svojim čitateľom pripomína: „Ved' už len celkom krátky čas a príde ten, čo má prísť, nebude meškať.“ (Heb 10,37) A potom ich povzbudzuje: „My však nie sme tí, ktorí ustupujú k záhube, ale ľudia viery k zachovaniu duše.“ (Heb 10,39) Táto výzva upozorňuje adresátov – a aj nás – na nebezpečenstvo, s ktorým mal Boží ľud historickú skúsenosť tesne predtým, ako sa mali naplniť Božie zaslúbenia.

Štvrtá Mojžišova kniha pripomína práve tieto súvislosti. Biblický záznam hovorí, že tesne pred vstupom do Zaslúbenej krajiny Izraeliti utrpeli dve dôležité porážky. 4. Mojžišova 13 a 14 zachytáva pochybnosti, ktoré zachvátili spoločenstvo a spôsobili pád Izraelitov. Výsledkom bolo, že Izraeliti zatúžili po novom vodcovi, ktorý by ich priviedol naspäť do Egypta. A to presne vo chvíli, keď mali Kanaán na dosah.

Druhé zlyhanie súviselo s ich zapletením sa do falošnej bohoslužby a túžbou po zmyselnostiach v spojení s Baal-Peórom (4. Mojžišova 24 a 25). Kým Bileám nedokázal priviesť prekliatie na Izraelitov, satan využil sexuálne pokušenie a viedol Izraelitov k falošnej bohoslužbe a k hriechu, čo spôsobilo Boží hnev nad ich konaním.

Autor listu varuje svojich čitateľov pred oboma nebezpečenstvami. Najprv adresátov vyzýva, aby sa pevne držali svojho vyznania a mali svoj zrak upretý na Ježiša (Heb 4,14; 10,23 a 12,1–4). Potom ich varuje pred smilstvom a chamtivosťou (Heb 13,4–6). A napokon im pripomína, aby sa nechali viesť tými, ktorých na to Boh ustanovil, a zároveň skúmali ich život a nasledovali ich (Heb 13,7.17).

APLIKÁCIA

- V čom je pre teba dôležitá kresťanská nádej na Ježišov návrat a konečné Božie víťazstvo? Ako ovplyvňujú tvoj každodenný život?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Teológ David A. deSilva veľmi jasne vysvetľuje, prečo prví kresťania prežívali prenasledovanie: „Kresťania si osvojili životný štýl, ktorý ... mohli ostatní vnímať ako nespoločenský či dokonca podvrtný. Vernosť bohom prejavovaná nábožnou účasťou na obradoch bola vnímaná ako symbol vernosti štátu, vodcom, priateľom a rodine. Uctievanie božstiev predstavovalo úctu k vzťahom, ktoré zaručovali pevnosť a prosperitu spoločnosti. Tým, že sa kresťania (podobne ako Židia) takýchto obradov nezúčastňovali, okolie sa na nich pozeralo podozrievavo a vnímalo ich ako potenciálnych priestupníkov zákonov a podvrtné živly.“ (*Perseverance in Gratitude*. Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 2000, str. 12.)

„Spolahlivým liekom pre sklúčených je viera, modlitba a práca. Viera a práca prinášajú istotu a uspokojenie, čo zo dňa na deň porastie. Máte obavu, že podľahnete tiesnivým predtuchám alebo sklúčenosti? Ani v najtemnejších chvíľach, keď sa vám všetko zdá odporné a odpudzujúce, nepodliehajte strachu. Verte v Boha, on vie o vašej biede. Má všetku moc. Jeho nekonečná láska a dobrota neochabuje. Neobávajte sa, že svoje zaslúbenia nesplní. Boh je večná pravda. Svoju zmluvu s tými, ktorí ho milujú, nikdy nezmení. Svojim verným služobníkom dá toľko sily, koľko potrebujú. Apoštol Pavol to dosvedčuje: *On mi povedal: Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti... Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista, lebo keď som slabý, vtedy som silný.* (2Kor 12,9.10)“ (PP 164.165; PP /sk/ 88)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Je možné, aby nás síce ostatní vnímali ako „iných“, ale zároveň nás neobviňovali z „oddeľovania sa“ od ostatných a z ľahostajnosti? Ak áno, ako?
2. Slovo „výzva“ či „napomenutie“ odkazuje v Písme buď na pokarhanie alebo povzbudenie. Aký postoj by sme mali zaujať k tým, ktorí sú malomyselní?
3. Akú podobnosť môžeme nájsť medzi skúsenosťou čitateľov Listu Hebrejom a skúsenosťou zboru v Laodicei zo Zjavenia 3,14–22? V čom sa naša vlastná skúsenosť podobá ich skúsenosti? Čo sa z tejto podobnosti môžeme naučiť?

Týždeň od 2. do 8. januára

JEŽIŠ – HLAVNÁ POSTAVA LISTU HEBREJOM

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 1,5–14; Heb 1,8.9; Heb 2,14–16; Heb 5,1–6; Heb 8,8–12

ZÁKLADNÝ TEXT

Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: máme takého veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach... (Heb 8,1)

Apokryfná 4. kniha Ezdrášova, židovský spis, ktorý vznikol niekoľko desaťročí po Liste Hebrejom, okolo roku 100, obsahuje modlitbu: „Ten celý príbeh stvorenia som pred tebou vypovedal, Hospodine, pretože ty si povedal, že kvôli nám si stvoril svet. ... A teraz, Hospodine, tieto národy, ktoré sú pokladané za nič, nám teraz začali vládnuť a pohlcujú nás. Ale my, tvoj ľud, ktorý nazývaš svojím prvorodeným, jednorodeným nasledovníkom, sme vydaní do ich rúk.“ (4 Ezdráš 6,55.58)

Čítatelia Listu Hebrejom pociťovali pravdepodobne niečo podobné. Ak boli Božími deťmi, prečo prechádzali takým utrpením?

Pavol napísal svoj list, aby povzbudil ich vieru uprostred skúšok a problémov. Pripomenul im (a pripomína aj nám), že Božie zaslúbenia sa naplnia prostredníctvom Ježiša, ktorý sedí po Otcovej pravici a čoskoro nás vezme domov. Kým sa tak stane, Ježiš nám sprostredkúva požehnania od Otca. Až do konca by sme sa mali pevne držať našej viery s pohľadom upretým práve na Ježiša.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia sa zameriava na skutočnosť, že centrálnou postavou celého Listu Hebrejom je Ježiš. Je predstavený ako ten, ktorý dáva nášmu životu zmysel a nádej. V súhrnnom pohľade na celý list si všimneme päť významných rolí, ktoré sa v ňom Ježišovi pripisujú.

- Heb 1,5–14: Ježiš – náš Kráľ (nedeľa)
- Heb 1,8.9: Ježiš – Sprostredkovateľ požehnania (pondelok)
- Heb 2,14–16: Ježiš – náš Zástupca (utorok)
- Heb 5,1–6: Ježiš – náš Veľkňaz (streda)
- Heb 8,8–12: Ježiš – Prostredník lepšej zmluvy (štvrtok)

JEŽIŠ – NÁŠ KRÁĽ

⁵Ved' komu kedy z anjelov Boh povedal: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil? A opäť: Ja budem jeho otcom a on mi bude synom? ⁶A keď uvádza Prvorodeného na svet, znova hovorí: Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli! ⁷O anjeloch hovorí: Svojich anjelov robí vetrami a svojich služobníkov ohnivými plameňmi. ⁸O Synovi však: Tvoj trón, Bože, je na veky vekov a žezlo tvojho práva je žezlom tvojho kráľovstva. ⁹Miloval si spravodlivosť a nenávidel nepravosť, preto ťa Boh, tvoj Boh, pomazal olejom plesania nad tvojich druhov. ¹⁰A ešte: Ty, Pane, si na začiatku založil zem a nebesia sú dielom tvojich rúk. ¹¹Ony sa pominú, ale ty zostávaš; a všetci zostarnú ako odev ¹²a zvinieš ich ako plášť, ako odev a zmenia sa. Ty si však ten istý a tvoje roky neprestanú. ¹³A kedy ktorému z anjelov povedal: Sed' po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám? ¹⁴Vari nie sú všetci služobnými duchmi poslanými slúžiť tým, čo majú zdediť spásu? (Heb 1,5–14)

Prvou silnou myšlienkou Listu Hebrejom je, že Ježiš je naším Vládcom, ktorý sedí po pravici Otca (Heb 8,1). Ako Boh bol Ježiš vždy vládcom vesmíru. Ale keď Adam a Eva zhrešili, satan sa stal pánom tohto sveta (Jn 12,31; 14,30; 16,11). Ježiš však prišiel a na kríži porazil satana. Tým si Ježiš znovuvydobyl právo vládnuť tým, ktorí ho prijali za svojho Spasiteľa (Kol 2,13–15). Prvé dve kapitoly Listu Hebrejom sa zameriavajú na predstavenie Ježiša ako Kráľa.

Uvažuj o texte z úvodu (Heb 1,5–14). Aká je hlavná myšlienka týchto veršov?

Tieto verše ukazujú tri rôzne pohľady na slávnostné uvedenie Ježiša na trón. Po prvé, Otec uvádza Ježiša ako kráľovského Syna (Heb 1,5). Po druhé, Boh stavia Syna pred nebeský zástup, ktorý sa mu klania (Heb 1,6.8), a predstavuje ho ako večného Stvoriteľa a Vládcu (Heb 1,8–12). A napokon, Boh uvádza Syna na trón, čo je vlastne potvrdením Jeho moci nad zemou (Heb 1,13.14).

Jednou z najdôležitejších teologických právd Novej zmluvy je skutočnosť, že v Ježišovi Boh naplnil svoje zaslúbenia dané Dávidovi (pozri 2Sam 7,8–16 a Lk 1,30–33). Ježiš sa narodil ako potomok Dávida v Dávidovom meste (Mt 1,1–16; Lk 2,10.11). Ľudia Ježiša často nazývali „syn Dávidov“. Odsúdili ho pre údajné privlastňovanie si titulu „kráľ Židov“ (Mt 27,37). Peter a Pavol kázali o tom, že Ježišovo zmŕtvychvstanie bolo naplnením zaslúbenia, ktoré dostal už Dávid (Sk 2,22–36; 13,22–37). A Ján sa dozvedel, že Ježiš je „lev z Júdovho kmeňa, Dávidov výhonok“ (Zj 5,5).

List Hebrejom potvrdzuje tento pohľad na Ježiša. V Ježišovi Boh naplnil svoje zaslúbenia Dávidovi: Boh mu dal veľké „meno“ (Heb 1,4); predstavil ho ako svojho Syna (Heb 1,5); potvrdil ho ako večného Stvoriteľa a Pána (Heb 1,8–12) a posadil ho po svojej pravici (Heb 1,13.14). Podľa Hebrejom 3 a 4 je to Ježiš, kto vedie ľud do Božieho odpočinku. Ježiš je aj staviteľom Božieho domu (Heb 3,3.4).

Ježiš je teda právoplatným vládcom zeme, ktorú pre nás vydobyl v zápase s uzurpátorom satanom.

- Ako môžeme uprostred skúšok prežívať pokoj z poznania, že Ježiš je vládcom vesmíru?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JEŽIŠ – SPROSTREDKOVATEĽ POŽEHNANIA

¹¹Hospodin prisahal vernosť Dávidovi, neodstúpi od nej: „Jedného potomka z tvojho rodu posadím po tebe na trón. ¹²Ak tvoji synovia dodržia moju zmluvu i prikázania, ktoré ich naučím, potom ich synovia na večné veky budú sedieť na tvojom tróne.“ ¹³Ved' Hospodin si vyvolil Sion, chcel ho mať za príbytok: ¹⁴„Toto bude miesto môjho odpočinku na večné veky; tu budem bývať, lebo som si ho želal.“ (Žalm 132,11–15)

⁸O Synovi však: Tvoj trón, Bože, je na veky vekov a žezlo tvojho práva je žezlom tvojho kráľovstva. ⁹Miloval si spravodlivosť a nenávidel nepravosť, preto ťa Boh, tvoj Boh, pomazal olejom plesania nad tvojich druhov. (Heb 1,8,9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Medzi zaujímavé starozmluvné koncepty patrí myšlienka, že zaslúbený dávidovský kráľ bude zastupovať a predstavovať svoj ľud pred Bohom.

Porovnaj uvedené dvojice textov. Aké zaslúbenia dané Izraelitom tu zaznievajú v súvislosti so zaslúbeným Kráľom?

2Moj 4,22.23 a 2Sam 7,12–14

5Moj 12,8–10 a 2Sam 7,9–11

5Moj 12,13.14 a Ž 132,1–5.11–14

Izrael bol Božím synom. Boh im dal miesto, kde mohli spočinúť pred svojimi nepriateľmi. Boh si tiež vybral miesto v ich strede, kde malo prebývať jeho meno. Tieto zaslúbenia dané Izraelu mali byť teraz naplnené prostredníctvom dávidovského Kráľa. Tento Kráľ mal byť Božím synom, Boh mu mal dať odpočinutie od jeho nepriateľov a na Sione mal vybudovať Boží chrám, v ktorom malo prebývať Božie meno. Boh chcel teda naplniť zaslúbenia dané Izraelu prostredníctvom dávidovského kráľa. Tento Kráľ mal zastupovať Izrael pred Bohom.

Vďaka zástupcovi či sprostredkovateľovi vo vzťahu medzi Bohom a Izraelom bolo možné zachrániť zmluvný vzťah s Bohom. Mojžišovská zmluva požadovala vernosť všetkých Izraelitov, aby mohli prijať Božiu ochranu a Božie požehnanie (pozri Joz 7,1–13). Dávidovská zmluva však zabezpečovala naplnenie Božích zmluvných požehnaní prostredníctvom vernosti jedinej osoby – dávidovského Kráľa.

Nanešťastie, väčšina kráľov na dávidovskom tróne nebola verná, a tak Boh nemohol Izraelitov požehnať tak, ako túžil. V Starej zmluve nachádzame množstvo správ o tom, akí neverní boli títo kráľi.

Dobrou správou je, že Boh poslal svojho Syna, ktorý sa narodil ako Syn Dávidov a ktorý bol dokonale verný. Boh preto môže prostredníctvom neho naplniť všetky svoje zaslúbenia dané svojmu ľudu. Keď Boh požehnáva kráľa, majú z toho úžitok všetci. Práve preto je aj Ježiš Sprostredkovateľom požehnaní, ktoré dostávame od Boha. Je Sprostredkovateľom v tom, že prostredníctvom neho k nám plynú Božie požehnanie. Naša jediná nádej na spasenie vychádza jedine z Ježiša a z jeho diela pre nás.

APLIKÁCIA

- Uvažuj o situáciách, keď si sám vo svojom vzťahu s Bohom zlyhal a sklamal. Akú máš skúsenosť s Božou milosťou? Ktoré nezaslúžené „požehnanie“ si najviac ceníš?

JEŽIŠ – NÁŠ ZÁSTUPCA

¹⁹Ľud však nechcel poslúchnuť Samuela, lež vravel: „Nie, nech nám vládne kráľ! ²⁰Chceme byť ako ostatné národy. Nech nás spravuje kráľ. Pôjde pred nami a povedie nás do boja.“ (1 Sam 8,19,20)

¹⁴Kedže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, ¹⁵aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou. ¹⁶Ved' sa neujíma anjelov, ale Abrahámovho potomstva. (Heb 2,14–16)

Porovnaj úvodné texty (1 Sam 8,19,20 a Heb 2,14–16). Čo Izraeliti očakávali od kráľa a ako sa tieto túžby naplnili v Ježišovi?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Izraeliti chceli kráľa, ktorý by bol ich sudcom a zároveň by ich viedol do víťazných bitiek. Zabudli totiž, že ich skutočným Kráľom je Boh. Úplná obnova Božej vlády nad jeho ľudom sa uskutočnila až prostredníctvom Ježiša. Ako náš Kráľ nás Ježiš vedie v zápase proti nepriateľovi.

Text Heb 2,14–16 opisuje Ježiša ako zástupcu slabých ľudských bytostí. Kristus čelil diabľovi, porazil ho vo svojom zápase a vyslobodil nás z otroctva. Tento opis nám pripomína zápas medzi Dávidom a Goliášom. Po svojom pomazaní za kráľa (1. Samuelova 16) Dávid zachraňuje svojich bratov z otroctva tým, že porazil Goliáša. Spôsob, akým je celá udalosť opísaná, ukazuje, že víťaz súboja si zotročí ľudí druhej strany (1 Sam 17,8–10). Dávid tak koná ako zástupca Izraela.

Uvažuj o textoch Iz 42,13 a 59,15–20. Ako je Hospodin opísaný v týchto veršoch?

Text Heb 2,14–16 naznačuje, že Boh zachránil Izrael úplne sám. Všimni si text z Izaiáša: „Hospodin však hovorí takto: Vezme sa, čo si ukoristil hrdina a koristiť násilníka bude vyslobodená. Ja budem viesť spor s tým, čo sa sporí s tebou a ja vyslobodím tvojich synov.“ (49,25)

Kresťania si niekedy myslia, že bojujú so satanom sami. Keď čítame text Ef 6,10–18, vidíme, že naozaj sme v zápase so satanom. Ale nesmieme zabúdať, že Boh bojuje za nás a do boja ide pred nami. My sme súčasťou jeho armády, preto musíme používať jeho výzbroj. A rozhodne nejde o náš osamelý zápas. V Efezanom 6 apoštol Pavol adresuje všetky výzvy v množnom čísle (vezmite, stojte, prepášte, oblečte, obujte, uchopte, bdejte). Ako cirkev máme v Božej zbroji bojovať spoločne, pod vedením nášho zástupcu, ktorým je samotný Boh.

■ **Čo to znamená vziať si celú Božiu výzbroj? Ako nám v našich zápasoch so sebou a s pokušeniami pomáha Božia moc?**

APLIKÁCIA

JEŽIŠ – NÁŠ VELKŇAZ

¹Každý veľkňaz, vybraný spomedzi ľudí, býva ustanovený ako zástupca ľudí pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy, ²pretože môže spolucítiť s nevedomými a blúdiacimi, keďže aj sám podlieha slabosti. ³A preto musí prinášať obety tak za hriechy ľudí, ako aj za seba. ⁴A túto hodnosť si nikto nemôže vziať sám, len ak ho povolá Boh ako Árona. ⁵Ved' ani Kristus sa neoslávil sám, keď sa stal veľkňazom, ale oslávil ho ten, čo mu povedal: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil. ⁶Ako inde hovorí: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. (Heb 5,1–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

List Hebrejom predstavuje v kapitolách 5 až 7 ďalšiu Ježišovu rolu. Je naším Veľkňazom. Autor vysvetľuje, že sa takto naplňa Boží sľub zaslúbenému dávidovskému kráľovi, že On bude „kňaz naveky na spôsob Melchisedeka“ (Žalm 110,4; citované v Heb 5,5.6).

Uvažuj o uvedených textoch. Aké úlohy plnili kňazi?

3Moj 1,1–9

3Moj 10,8–11

Mal 2,7

4Moj 6,22–26

Heb 5,1–4

Kňazi boli ustanovení pre dobro človeka. Mali ľudí zastupovať pred Bohom a sprostredkovať vzťah s Bohom. Kňaz bol sprostredkovateľ. (Platilo to vo všetkých kňazských systémoch, či už išlo o židovské, grécke alebo rímske náboženstvo.) Kňaz umožňoval, aby sme sa mohli priblížiť k Bohu. Všetky jeho úkony mali napomáhať budovaniu vzťahu medzi Bohom a ľuďmi.

Kňaz prinášal obete za človeka. Ľudia totiž nemohli prinášať obete osobne. Kňaz vedel, ako mohol človek priniesť „prijateľnú“ obeť, aby Boh obeť či dar prijal alebo aby sprostredkovali očistenie a odpustenie.

Kňazi tiež vyučovali Boží zákon. Boli odborníci na Božie prikázania a mali ich vysvetľovať a aplikovať.

A napokon, kňazi mali zodpovednosť za prinášanie požehnaní v mene Hospodina. Prostredníctvom nich Boh sprostredkoval svoju dobrú vôľu a dobrotu svojmu ľudu.

Vo verši 1Pt 2,9 však vidíme čosi iné. My, veriaci v Ježiša, sme nazvaní „kráľovské kňazstvo“. Takáto rola naznačuje obrovskú prednosť. Kňazi mohli vo svätyni pristupovať pred Boha. Dnes môžeme aj my smelo a s dôverou prostredníctvom modlitby pristupovať pred Boha (Heb 4,14–16; 10,19–23). S tým je spojená aj veľká zodpovednosť. Máme spolupracovať s Bohom na jeho diele záchrany sveta. Chce, aby sme druhým vysvetľovali Božie zákony a zásady. Chce tiež, aby sme prinášali obeť chvály a dobrých skutkov, v ktorých nachádzajú záľubenie. Máme úžasnú zodpovednosť a prednosť!

APLIKÁCIA

■ Čo do tvojho života prináša skutočnosť, že si „kráľovským kňazstvom“? Ako by táto pravda mala ovplyvňovať tvoj život?

JEŽIŠ – PROSTREDNÍK LEPŠEJ ZMLUVY

⁸Keď ich karhá, hovorí: Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, a uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu. ⁹Nie takú zmluvu, ako som uzavrel s ich otcami v ten deň, keď som ich vzal za ruku, aby som ich vyviedol z egyptskej krajiny. Oni totiž nezotrvali pri mojej zmluve a ja som ich opustil, hovorí Pán. ¹⁰Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán. Svoje zákony vložím do ich mysle a napíšem ich na ich srdcia. Budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom. ¹¹A nikto už nebude poučať svojho blížneho ani brat svojho brata slovami: „Poznaj Pána!“, lebo ma budú poznať všetci, od najmenšieho po najväčšieho, ¹²pretože sa zľutujem nad ich neprávosťami a na ich hriechy si viac nespomeniem. (Heb 8,8–12)

List Hebrejom sa v kapitolách 8 až 10 zameriava na dielo Ježiša ako Sprostredkovateľa novej zmluvy. Problémom starej zmluvy bolo vlastne iba to, že bola predzvesťou všetkého dobrého, čo malo prísť. Jej ustanovenia mali predznamenávať, zobrazovať a opisovať dielo, ktoré Ježiš vykoná v budúcnosti. Kňazi poukazovali na Ježiša, ale oni sami boli smrteľní a hriešni. Nemohli prinášať dokonalosť, ktorú priniesol Ježiš. Okrem toho slúžili vo svätyni, ktorá bola len „obrazom a tieňom“ (Heb 8,5) nebeskej svätyně.

Ježiš koná svoju službu v ozajstnej svätyni a umožňuje nám prístup k Bohu. Obete zvierat predstavovali Ježišovu smrť ako obeť za nás. Ich krv však nemohla očistiť svedomie človeka. Ježišova krv očisťuje aj naše svedomie. Vďaka Ježišovi, vierou v neho a prijatím jeho sprostredkovateľskej služby za nás, môžeme k Bohu pristupovať so smelou dôverou (Heb 10,19–22).

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 8,8–12). Čo nám Boh zaslúbil v novej zmluve? Aký to má praktický vplyv na tvoj život?

Tým, že Otec ustanovil Ježiša za nášho Veľkňaza, uviedol do života novú zmluvu, ktorá uskutoční to, čo stará zmluva mohla iba naznačovať. Nová zmluva prináša to, čo môže uskutočniť len dokonalý, večný a božsko-ludský kňaz. Tento Veľkňaz nielenže vysvetľuje a učí Boží zákon, ale ho aj vkladá do našich sídc. Tento Veľkňaz ponúka obeť, ktorá prináša odpustenie. Tento Veľkňaz nás očisťuje a premieňa. Z našich kamenných sídc robí srdcia, „z mäsa“ (Ez 36,26). Robí z nás nové stvorenie (2Kor 5,17). Tento kňaz nás požehnáva tým najobdivuhodnejším spôsobom – privádza nás do prítomnosti samotného Otca.

Boh ustanovil starú zmluvu, aby poukazovala na budúce dielo Ježiša Krista. Vo svojom zámere a cieli bola nádherná. Mnohí však prišli o požehnanie, ktoré im Ježiš ponúkol svojou službou, pretože neboli ochotní opustiť symboly a tiene starej zmluvy a prijať pravdu, na ktorú tieto symboly ukazovali.

„Kristus bol základom i životom chrámu. Chrámové služby boli predobrazom obete Božieho Syna. Kňazská služba mala predstavovať prostrednícku povahu Kristovho diela. Celý systém obetnej bohoslužby bol symbolom Spasiteľovej smrti na vykúpenie sveta. Všetky obete stratia svoj zmysel pri onej veľkej udalosti, ktorú tieto obete po celé veky názorne sprítomňovali.“ (DA 165; TV105)

■ **V čom je Ježiš lepší Veľkňaz, ako boli veľkňazi starej zmluvy?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V Liste Hebrejom nie sú len nádherné a povzbudzujúce pravdy. Nachádzame v ňom aj mnoho varovaní a výstrah, ktoré dosahujú vyvrcholenie v kapitolách 10 až 12.

Tieto časti spájajú minimálne dva faktory. Po prvé, všetky porovnávajú púštnu generáciu s čitateľmi Listu Hebrejom. Po druhé, vyzývajú nás veriť.

Izraeliti, ktorí putovali po púšti, videli úžasné prejavy Božej moci, ktoré sa naplno prejavili znameniami a zázrakmi pri ich vyslobodení z Egypta. Na vrchu Sinaj počuli Boha, ktorý im dával Desatoro. Videli ohnivý stĺp v noci a oblačný stĺp cez deň. Jedli mannu, chlieb z neba. Pili vodu, ktorá vytryskla zo skaly všade, kde táborili. Ale keď doputovali k hraniciam zaslúbenej krajiny, neboli schopní Bohu dôverovať. Nemali dosť viery, hoci to jediné od nich Boh vyžadoval. „Bez viery však nie je možné zapáčiť sa Bohu.“ (Heb 11,6)

Pavol hovorí, že podobne ako púštna generácia aj my stojíme na hraniciach zaslúbenej krajiny (Heb 10,37–39). Naše výsady a zodpovednosti sú však oveľa väčšie. Nepočuli sme síce hovoriť Hospodina z vrchu Sinaj, ale prostredníctvom Písma sme videli Božie zjavenie, ktoré presahuje to na vrchu Sion: Boha v tele, Ježiša Krista (Heb 12,18–24). Otázkou je: Budeme mať vieru? Autor nás povzbudzuje, aby sme nasledovali dlhý zoznam postáv, ktorý vrcholí osobou samotného Ježiša.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Naučili sme sa, že Ježiš je naším zástupcom, ktorý nás predchádza v zápase so satanom. Ako môžeme bojovať spoločne, zjednotení ako cirkev pod zástavou nášho Záchrancu? Čo nám bráni prežívať jednotu? V čom nás chce satan ako cirkev oslabiť? Ako satan oslaboval Izrael v minulosti?
2. Ako veriaci tvoríme spoločenstvo kňazov, ktorých vedie Boh. V čom môže vaše zborové spoločenstvo prinášať lepšiu obeť chvály a dobrých skutkov pred Bohom? Budte konkrétni a praktickí.
3. V čom sa naša situácia podobá situácii púštnej generácie tesne pred vstupom do zaslúbenej krajiny? Čo sa môžeme z tejto podobnosti naučiť?

ZASLÚBENÝ SYN

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 1,1–5

ZÁKLADNÝ TEXT

2V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. 3On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojim mocným slovom. Keď vykonal očistenie od hriechov, posadil sa po pravici Velebnosti na výsostiach. (Heb 1,2.3)

Len čo Adam a Eva zhrešili, Boh im zaslúbil potomka, syna, ktorý ich mal zachrániť pred nepriateľom, mal získať späť stratené dedičstvo a pomôcť im naplniť poslanie, pre ktoré boli stворení (1Moj 3,15). Syn ich mal zastupovať a vykúpiť ich tým, že sa postaví na ich miesto a zničí zlo.

„Keď Adam s Evou prvýkrát počuli zaslúbenie, očakávali jeho skoré splnenie. Radostne vítali svojho prvorodeného syna v nádeji, že on bude Vysloboditeľom. Zaslúbenie sa však nespĺňalo.“ (DA 31; TV 18) Sľub bol neskôr potvrdený Abrahámovi. Boh mu prisahal, že bude mať „semeno“, syna, prostredníctvom ktorého budú požehnané všetky národy zeme (1Moj 22,16–18; Ga 3,16). To isté urobil Boh pre Dávida. Sľúbil mu, že jeho potomok bude Bohom ustanovený ako jeho vlastný Syn a stane sa spravodlivým vládcom nad všetkými kráľmi zeme (2Sam 7,12–14; Ž 89,27–29). Čo si však Adam s Evou, Abrahám ani Dávid pravdepodobne nikdy nepredstavovali, bolo to, že tento Syn, Vykupiteľ bude samotný Boh.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia zameria našu pozornosť na úvodný chválospev o „Božom Synovi“ Ježišovi, ktorý nachádzame v prvých piatich veršoch prvej kapitoly Listu Hebrejom. Budeme uvažovať, čím je tento „Syn“ taký jedinečný, že jeho príchod do nášho sveta prekonal všetko, čo ľudstvo dovtedy zažilo.

- Heb 1,1.2: Boh k svetu prehovoril v „posledných dňoch“ (nedeľa)
- Heb 1,1–4: Boh k svetu prehovoril „prostredníctvom Syna“ (pondelok)
- Heb 1,2.3: Tento Syn je „odleskom Božej slávy“ (utorok)
- Heb 1,2.3: Tento Syn je pôvodcom stvorenia (streda)
- Heb 1,4.5: Tento Syn má jedinečný vzťah k Otcovi (štvrtok)

V POSLEDNÝCH DŇOCH

¹Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom ústami prorokov. ²V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. (Heb 1,1.2)

¹⁴Teraz idem k svojmu ľudu. Pod'teda, oznámim ti, čo tento ľud urobí tvojmu ľudu v budúcnosti. ... ¹⁷Vidím ho, ale zatiaľ neprítomného, hľadím naňho, ale nie zblízka. Vychádza hviezda z Jáкова, povstáva žezlo z Izraela. On prerazí spánky Moába i temeno všetkých Šétovcov. ¹⁸Podrobí si Edóm, zmocní sa Seíru, svojho nepriateľa, no Izrael získa moc. ¹⁹Z Jáкова povstane ten, ktorý zničí všetko, a zahubí tých, čo ušli z mesta. (4Moj 24,14–19)

²A stane sa v posledných dňoch, že bude pevne stáť vrch domu Hospodinovo hore na vrchu vrchov a bude vyvýšený nad brehy, a pohnú sa k nemu všetky národy. ³A pôjdu mnohí ľudia a povedia: Podďte a vyjdime hore na vrch Hospodinov, do domu Boha Jakobovho, a bude nás vyučovať niektorým zo svojich ciest, a budeme chodiť po jeho stezkách! Lebo zo Siona vyjde zákon a slovo Hospodinovo z Jeruzalema. (Iz 2,2.3 Roh)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prvý odsek Listu Hebrejom ukazuje Pavlovo presvedčenie, že žije v „posledných dňoch“. Písmo používa na vyjadrenie budúcnosti dva výrazy s rôznymi významami. Proroci používali na opísanie budúcnosti výraz „posledné dni“ alebo „čas konca“ (5Moj 4,30.31; Jer 23,20). Druhý výraz, „čas konca“, použil prorok Daniel špecificky na opísanie posledných dní histórie našej Zeme (Dan 8,17; Dan 12,4).

Uvažuj o textoch 4Moj 24,14–19 a Iz 2,2.3. Čo Boh sľúbil urobiť pre svoj ľud „v posledných dňoch“?

Niekoľko starozmluvných prorokov predpovedalo, že Boh „v posledných dňoch“ vzbudí kráľa, ktorý zničí nepriateľov svojho ľudu (4Moj 24,14–19) a pritiahne národy do Izraela (Iz 2,2.3). Pavol hovorí, že tieto zaslúbenia sa naplnili v Ježišovi. Porazil satana a priťahuje k sebe všetky národy prostredníctvom zvesti evanjelia (Kol 2,15; Jn 12,32). Z tohto pohľadu môžeme povedať, že „posledné dni“ sa už začali, pretože Ježiš je naplnením Božích zaslúbení.

Naši duchovní otcovia zomreli vo viere. Dostali zaslúbenia a pozerali sa do budúcnosti s vierou, hoci sa sľuby za ich života nenaplnili. V Ježišovi sa naplnili všetky zaslúbenia.

Uvažujme nad Božími zaslúbeniami a Ježišom. Otec sľúbil, že vzkriesi svoje deti (1Tes 4,15–16). Úžasná správa je, že vzkriesenie svojich detí inicioval vzkriesením Ježiša (1Kor 15,20; Mt 27,51–53). Otec tiež sľúbil nové stvorenie (Iz 65,17). Tento sľub začal plniť tým, že v nás stvoril nový duchovný život (2Kor 5,17; Ga 6,15). Sľúbil, že založí svoje nebeské kráľovstvo (Dan 2,44). Utvoril ho tak, že nás vyslobodil z moci satana a ustanovil Ježiša za vládcu (Mt 12,28–30; Lk 10,18–20). Toto je však iba začiatok. To, čo začal Otec konať pri Ježišom prvom príchode, dokončí pri slávnom druhom príchode.

APLIKÁCIA

- **Pozri sa na všetky sľuby, ktoré Boh v minulosti splnil. Ako by ti to mohlo pomôcť dôverovať mu v súvislosti so sľubmi, ktoré ešte neboli splnené?**

BOH K NÁM PREHOVORIL PROSTREDNÍCTVOM SVOJHO SYNA

¹Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom ústami prorokov. ²V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. ³On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojim mocným slovom. Keď vykonal očistenie od hriechov, posadil sa po pravici Velebnosti na výsostiach. ⁴Stal sa o tolko dôstojnejším od anjelov, o kolko vznešenejšie meno zdedil než oni. (Heb 1,1–4)

Uvažuj o texte Heb 1,1–4. Čo je ústrednou myšlienkou týchto veršov?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

V origináli je text Heb 1,1–4 vyjadrený jediným dlhým súvetím. Mnohí majú za to, že z hľadiska rétorického umenia ide o najkrajšie vyjadrenie v Novej zmluve. Hovorí sa v ňom, že Boh k nám prehovoril prostredníctvom svojho Syna Ježiša Krista.

Židia v prvom storočí nášho letopočtu prežívali už veľmi dlhý čas bez priameho posolstva od Boha. Posledné zjavenie v písanom Božom slove dostali prostredníctvom proroka Malachiáša a služby Ezdráša a Nehemiáša už štyri storočia dozadu. Cez Ježiša k nim Boh opäť prehovoril.

Božie zjavenie prostredníctvom Ježiša je nadradené zjaveniu, ktoré Boh zoslal prostredníctvom prorokov, pretože Ježiš je najväčším sprostredkovateľom zjavenia. Je Bohom, ktorý stvoril nebo i zem a vládne vesmíru. Pavol nikdy nespochybňoval Kristovo božstvo. Bola to pre neho istota.

Pre apoštolov a celú prvú generáciu bola aj Stará zmluva jasným Božím slovom. Ten istý Boh, ktorý hovoril v minulosti, hovorí aj v prítomnosti. Stará zmluva pomáha ľuďom poznať Božiu vôľu.

Plnší význam Božej vôle bolo možné pochopiť iba vtedy, keď Ježiš, Boží Syn, prišiel na zem. V autorovej mysli poskytlo Otcovo zjavenie sa v Synovi kľúč k pochopeniu skutočnej šírky Starej zmluvy, rovnako ako obrázok na škatuli od skladačky poskytuje kľúč k nájdeniu správneho miesta pre všetky jej časti. Ježiš objasnil mnohé z príbehov Starej zmluvy.

Ježiš sa stal naším Zástupcom a naším Spasiteľom. Zaujal naše miesto vo veľkom spore a porazil satana. V Liste Hebrejom je Ježiš opísaný ako „pôvodca“ a „predchodca“ veriacich (Heb 2,10; Heb 6,20). Bojuje za nás a reprezentuje nás. Znamená to, že to, čo Boh urobil pre Ježiša, nášho predchodcu, chce urobiť aj pre nás. Ten, ktorý vyvýšil Ježiša po svojej pravici, chce, aby sme sedeli s Ježišom na Jeho tróne (Zj 3,21). Božie posolstvo, ktoré sme dostali prostredníctvom Ježiša, zahŕňa nielen to, čo Ježiš povedal, ale aj to, čo Otec urobil prostredníctvom neho a pre neho – všetko pre naše terajšie aj večné požehnanie.

- Zamysli sa nad tým, čo znamená, že Ježiš, Boh, prišiel na túto zem. Prečo by mala byť táto pravda pre nás zdrojom nádeje?

APLIKÁCIA

JEŽIŠ JE ODBLESKOM BOŽEJ SLÁVY

²V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. ³On je odblesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojím mocným slovom. (Heb 1,2,3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Náš úvodný text hovorí o tom, že Ježiš je „odbleskom Božej slávy“. Uvažuj o nasledovných textoch. Ako ti tieto texty pomáhajú porozumieť, čo je Božia sláva?

2Moj 24,16,17

Žalm 4,7

Žalm 36,10

Žalm 89,16

V Starej zmluve sa Božia sláva týka Božej viditeľnej prítomnosti medzi jeho ľuďmi (2Moj 16,7; 2Moj 24,16,17; 3Moj 9,23; 4Moj 14,10). Božia prítomnosť je často spojená so svetlom alebo odleskom.

Písmo hovorí, že Ježiš je svetlo, ktoré prišlo na tento svet, aby šírilo Božiu slávu (Heb 1,3; Jn 1,6–9.14–18; 2Kor 4,6). Zamysli sa nad tým, ako sa Ježiš zjavil pri premenení. „Tam sa pred nimi premenil: tvár sa mu zaskvela sťa slnko a rúcho mu zbelelo ako svetlo.“ (Mt 17,2)

Rovnako ako slnko nemožno pochopiť inak než pozorovaním jeho svetla, Boh sa nám dáva poznať prostredníctvom Ježiša. Z nášho pohľadu je Boh Otec a Boh Syn jedno. Pretože Božia sláva je svetlo samotné, neexistuje medzi Bohom a Ježišom žiadny rozdiel v bytí a charaktere, podobne ako neexistuje rozdiel medzi svetlom a jeho žiarením.

V Liste Hebrejom sa tiež hovorí, že Ježiš je „obraz“ Otcovej podstaty (Heb 1,3). Táto metafora objasňuje, že medzi Otcom a Synom existuje dokonalé súznenie v bytí alebo podstate. Je pozoruhodné, že ľudské bytosti nesú Boží obraz, ale nie jeho podstatu (1Moj 1,26). Syn však zdieľa rovnakú podstatu ako Otec. Niet divu, že Ježiš povedal: „Kto ma videl, videl Otca.“ (Jn 14,9)

APLIKÁCIA ■ Prečo je pre nás skvelou správou, že Ježiš zjavuje charakter a slávu Otca? Čo nám Ježiš hovorí o tom, aký je Otec?

PROSTREDNÍCTVOM JEŽIŠA BOH STVORIL SVET

²V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. ³On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojim mocným slovom. Keď vykonal očistenie od hriechov, posadil sa po pravici Velebnosti na výsostiah. (Heb 1,2.3)

Takto hovorí Hospodin, tvoj vykupiteľ, ktorý ťa stvárňoval od matkinho lona: „Ja, Hospodin, tvorím všetko, ja sám rozťahujem nebesá a rozprestieram zem. Kto mi pomáha?“ (Iz 44,24)

List Hebrejom ukazuje, že Boh stvoril svet „prostredníctvom“ alebo „skrze“ Ježiša, ktorý udržuje svet svojim mocným slovom.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o veršoch Iz 44,24; Iz 45,18 a Neh 9,6. Pretože v Starej zmluve Hospodin potvrdil, že stvoril svet „sám“ a že je „jediným Bohom“, ako môžeme zladit' toto tvrdenie s tvrdeniami Novej zmluvy, kde sa hovorí, že Boh stvoril vesmír „prostredníctvom“ Ježiša (Heb 1,2.3)?

Niektorí sa domnievajú, že Ježiš bol iba nástrojom, prostredníctvom ktorého Boh stvoril svet. Nie je to možné. Po prvé, pre Pavla je Ježiš Pán, ktorý stvoril svet. Nebol iba nejakým pomocníkom. Text Heb 1,10 hovorí, že Ježiš je Pán, ktorý stvoril nebesia a zem. Pavol na neho vzťahuje to, čo Žalm 102,25–27 hovorí o Hospodinovi (Jahvem). Hospodin je Stvoriteľ. Po druhé, verš Heb 2,10 hovorí, že vesmír bol vytvorený „skrze“ alebo „prostredníctvom“ Otca. (Presne tieto isté výrazy sú aplikované na Ježiša v Heb 1,2.) Otec stvoril aj Ježiš stvoril (Heb 1,2.10; Heb 2,10). Medzi Otcem a Synom je dokonalá zhoda v cieľi a činnosti, ktoré vykonávajú. Toto je časť tajomstva Trojice. Ježiš stvoril a Boh stvoril, ale je iba jeden Stvoriteľ, Boh, čo znamená, že Ježiš je Boh.

Hebrejom 4,13 ukazuje, že Ježiš je Sudcom. Jeho autorita vládnuť a súdiť pochádza zo skutočnosti, že Boh stvoril všetky veci a udržuje vesmír (Iz 44,24–28).

Texty Heb 1,3 a Kol 1,17 potvrdzujú, že Ježiš udržuje vesmír. Toto „udržiavanie“ je zrejme použité vo význame *spravuje* alebo *riadi*. Grécke sloveso *ferón* (udržiavať, niesť, unášať) sa používa na opis vetra poháňajúceho čln (Sk 27,15.17) alebo Boha, ktorý vedie prorokov (2Pt 1,21). V skutočnom zmysle nás teda Ježiš nielen stvoril, ale aj udržuje a nesie. Každý dych, každý tlkot srdca, každý okamih našej existencie sa nachádza v ňom, v Ježišovi, Tvorcovi všetkého stvorenia.

- **Uvažuj o texte Sk 17,28. Čo tento verš hovorí o Ježišovi a Jeho moci? Zamysli sa nad tým, že Ježiš zomrel na kríži za naše hriechy. Čo sa z týchto slov dozvedáme o Ježišovej obeti?**

APLIKÁCIA

DNES SOM ŤA SPLODIL

4Stal sa o toľko dôstojnejším od anjelov, o koľko vznešenejšie meno zdedil než oni. **5**Ved' komu kedy z anjelov Boh povedal: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil? **A opäť: Ja budem jeho otcom a on mi bude synom?** (Heb 1,4.5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Verš Heb 1,5 hovorí o Otcových slovách, ktoré zaznievajú smerom k Ježišovi: „Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil.“ Čo znamená, že Ježiš bol „splodený“ a kedy sa to stalo? Neukazuje to, že Ježiš bol v minulosti nejakým spôsobom stvorený Bohom, ako sú o tom niektorí presvedčení?

Uvažuj o textoch Heb 1,5; 2Sam 7,12–14; Žalm 2,7; a Lk 1,31.32. Aký sľub daný Dávidovi vzťahuje na Ježiša Pavol v Liste Hebrejom?

Ježiš bol „splodený“ v tom zmysle, že bol ustanovený alebo „adoptovaný“ Bohom ako sľúbený vládca, syn Dávidov. Pojem božskej adopcie vládcu bol v grécko-rímskom svete a na Východe bežný. Vládcovi to dalo legitimitu a moc nad krajinou.

Boh Dávidovi sľúbil, že jeho Syn bude skutočným legitímnym vládcom národov. „Adoptoval“ Dávidovho syna za svojho vlastného Syna. Vďaka tomuto procesu sa dávidovský kráľ stane Božím chránencom a dedičom. V Ježišovi, v Dávidovom synovi, sa naplnila zmluva. Boh porazil svojich nepriateľov a dal Ježišovi národy za dedičstvo (Žalm 89,28; Žalm 2,7.8).

Ako môžeme čítať v Rim 1,3.4 a Sk 13,32.33, Ježiš sa verejne predstavil ako Boží Syn. Ježišov krst a premenenie boli okamihy, keď Boh identifikoval a vyhlásil Ježiša za svojho Syna (Mt 3,17; Mt 17,5).

Napriek tomu sa podľa Novej zmluvy Ježiš stal „Božím Synom s mocou“ vtedy, keď bol vzkriesený a posadil sa po pravici Boha. V tej chvíli Boh naplnil svoj sľub Dávidovi. Dávidov syn bol vyhlásený za Božieho Syna a jeho trón nad národmi bol nastolený naveky (2Sam 7,12–14).

Cisár (symbol Ríma) nebol legitímnym „Božím synom“, vládcom národov. Ježiš Kristus je vládcou národov. „Splodenie“ Ježiša sa týka začiatku Ježišovej vlády nad národmi a nie začiatku jeho existencie, pretože Ježiš existoval večne. Nikdy nebol čas, keď by Ježiš neexistoval, pretože je Boh.

Verš Hebrejom 7,3 hovorí, že Ježišove „dni nemajú začiatok a jeho život je bez konca“ (porovnaj Heb 13,8), pretože je večný. Myšlienka Ježiša ako Božieho „jednorodného syna“ sa teda netýka povahy Kristovho božstva, ale jeho úlohy v pláne spásy. Vtelením Kristus splnil všetky zmluvné zaslúbenia.

APLIKÁCIA ■ **Vzťah Otca a Syna je naplnený tajomstvom, ktoré poznávame len vierou. Čo pre teba znamená, že Boh chce mať aj s tebou úzky, výnimočný vzťah a že aj teba prijíma za svoje dieťa?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Príchod Ježiša ako Božieho Syna splnil niekoľko funkcií súčasne. V prvom rade, ako Syn Boží nám Ježiš prišiel zjaviť Otca. Ježiš nám svojimi činmi a slovami ukázal, aký je Otec, prečo mu môžeme dôverovať a prečo ho máme poslúchať. Ježiš prišiel aj ako sľúbený Syn Dávida, Abraháma a Adama, prostredníctvom ktorého Boh podľa zaslúbenia porazí nepriateľa a prevezme vládu nad svetom. Ježiš teda prišiel zaujať miesto Adama na čele ľudstva a splniť pôvodný zámer, ktorý s ľuďmi Boh mal (1Moj 1,26–28; Žalm 8,4–9). Ježiš sa stal spravodlivým vládcom, ktorého Boh zaslúbil.

„Oslovenie Ježiša pri Jordáne: *Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zalúbenie*, zahrňa celé ľudstvo. Boh oslovil Ježiša ako nášho zástupcu. Boh nás napriek všetkým našim hriechom a slabostiam nezavrhol ako bezcenné bytosti. Vzal nás na milosť, ktorou nás omilostil v milovanom (Ef 1,6). Sláva, ktorá spočinula na Kristovi, je zárukou Božej lásky k nám. ... Svetlo, ktoré z otvorených brán dopadalo na hlavu nášho Spasiteľa, osvieti aj nás, ak budeme prosiť o pomoc, aby sme odolali pokušeniu. Hlas, ktorý oslovil Ježiša, hovorí každému veriacemu človekovi: „Toto je moje milované dieťa, v ktorom mám zalúbenie.“ (DA 113; TV 67.68)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Naučili sme sa, že lepšie porozumenie Ježišovým slovám a skutkom nám tiež pomôže lepšie porozumieť Bohu – Otcovi. Akými praktickými spôsobmi by malo porozumenie Ježišovi obohatiť váš vzťah s Otcom?
2. Dozvedeli sme sa, že spôsob, akým Boh hovoril s Ježišom a ako sa k nemu správal, je spôsob, akým chce hovoriť aj s nami a ako sa k nám správa. Čo nám to hovorí o tom, ako by sme sa mali správať k druhým?
3. Premýšľajte o dôležitosti Kristovho božstva. Čo strácame, ak veríme, že Ježiš bol stvorenou bytosťou ako my, len s tým rozdielom, že ho pribili na kríž? Porovnaj túto myšlienku s faktom, že Kristus je večný Boh, ktorý sám seba vydal na smrť. Aký obrovský je rozdiel medzi týmito dvomi pohľadmi!
4. Rozprávajte sa o tom, ako môžeme vzdávať Bohu slávu. Prečítajte si Zjavenie 14,7. V čom je vzdanie slávy Bohu súčasťou súčasnej pravdy a poslania troch anjelov?

Týždeň od 16. do 22. januára

JEŽIŠ, NÁŠ VERNÝ BRAT

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Hebrejom 2; Heb 12,1–4

ZÁKLADNÝ TEXT

Keďže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla. (Heb 2,14)

Prvá kapitola Listu Hebrejom hovorí o Ježišovi ako o Božom Synovi a vládcovi anjelov. Predstavuje ho ako toho, ktorý je „odlesk jeho [Božej] slávy a obraz jeho podstaty“ (Heb 1,3). V druhej kapitole je Ježiš predstavený ako Syn človeka, ktorý prijal ľudskú prirodzenosť so všetkou jej krehkosťou a slabosťou vrátane smrti (Heb 2,7).

V prvej kapitole Boh hovorí o Ježišovi: „Ty si môj syn.“ (Heb 1,5). V druhej kapitole Ježiš označuje svoje ľudské deti za svojich „bratov“ (Heb 2,12).

V prvej kapitole Otec vyhlasuje Božiu zvrchovanosť Syna (Heb 1,8–12). V druhej kapitole Syn potvrdzuje svoju vernosť Otcovi (Heb 2,13).

V prvej kapitole je Ježiš označený ako Boh, Stvoriteľ, Vládca a ten, ktorý udržiava celý vesmír. V druhej kapitole je Ježiš predstavený ako milosrdný a verný veľkňaz.

Opis Ježiša ako verného a milosrdného brata je zdôraznený v opise Syna ako konečného zjavenia večného Boha Stvoriteľa (Heb 1,1–4).

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame primárne na to, akým spôsobom nám Ježiša predstavuje 2. kapitola Listu Hebrejom. Kým v prvej kapitole bol dôraz položený na jeho veľkosť a božstvo, ktorým presahuje aj anjelov, teraz sa viac zameriame na jeho človečenstvo, ktoré sa prejavilo v ponížení, ale nakoniec aj vo väčšej sláve.

- Heb 2,11–16: Ježiš sa ako „náš brat“ stal aj naším „Vykupiteľom“ (nedeľa)
- Heb 2,11: Ježiš sa ako „náš brat“ stal solidárnym s každým z nás (pondelok)
- Heb 2,14.15: Ježiš ako „náš brat“ pozná aj naše slabosti (utorok)
- Heb 2,10.17.18: Ježiš ako „náš brat“ poznal, čo je utrpenie (streda)
- Heb 12,1–4: Ježiš nám môže byť ako „náš brat“ vzorom a príkladom (štvrtok)

NÁŠ BRAT AKO VYKUPITEĽ

¹¹Ved' aj ten, kto posväcuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi, ¹²keď hovorí: Tvoje meno budem ohlasovať svojim bratom a uprostred zhromaždenia ťa budem ospevovať. ¹³A znova: Ja budem v neho dúfať. A zasa: Hľa, ja i moje deti, ktoré mi dal Boh. ¹⁴Keďže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, ¹⁵aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou. ¹⁶Ved' sa neujíma anjelov, ale Abrahámovho potomstva. (Heb 2,11–16)

Uvažuj o texte 3Moj 25,25–27.47–49. Kto mohol vykúpiť človeka, ktorý schudobnel a prišiel o majetok alebo o slobodu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Mojžišov zákon stanovoval, že keď je človek taký chudobný, že musí predať svoj majetok alebo dokonca sám seba, aby prežil, dostane majetok a svoju slobodu späť každých päťdesiat rokov, v jubilejný rok. Jubilejný rok bol „veľkým“ sobotným rokom, v ktorom boli zajatcom odpustené dlhy, vrátené nehnuteľnosti a sloboda.

Čakať päťdesiat rokov však trvá veľmi dlho. Preto Mojžišov zákon stanovil, že člen rodiny, najbližší príbuzný (hebr. *goel*), môže zaplatiť dlžnú čiastku, a tak vykúpiť svojho príbuzného oveľa skôr.

Najbližší príbuzný, „zástanca“, bol tiež ten, kto zaručil, že v prípade vraždy bude vykonaná spravodlivosť. Bol to pomstiteľ krvi, ktorý mal prenasledovať vraha blízkeho príbuzného a potrestať ho (4Moj 35,9–15).

Uvažuj o texte Heb 2,14–16. Pokús sa ho zhrnúť vlastnými slovami. Čo je v tomto texte podľa teba najdôležitejšie?

Táto stať opisuje ľudí ako diablových otrokov a Ježiša ako nášho Vykupiteľa. Keď Adam zhrešil, ľudské bytosti sa dostali pod moc satana. Výsledkom bolo, že sme nemali silu odolávať hriechu (Rim 7,14–24). Omnoho horšie je, že naše priestupky si vyžadujú trest smrti, z ktorého sa sami nemôžeme vykúpiť (Rim 6,23). Naša situácia bola beznádejná.

Ježiš však prijal našu ľudskú prirodzenosť a zrodil sa z tela a krvi ako my. Stal sa našim najbližším príbuzným, členom ľudskej rodiny, a vykúpil nás. Nehanbil sa nás nazývať „bratmi“ (Heb 2,11).

Paradoxne, Ježiš tým, že vzal na seba našu prirodzenosť a vykúpil nás, ukázal podstatu svojej božskej prirodzenosti. Jahve je v Starej zmluve pravým Vykupiteľom Izraelitov, ich najbližším príbuzným. (Pozri napr. Ž 19,15; Iz 41,14; Iz 43,1; Iz 44,22; Jer 31,11; Oz 13,14.)

■ Ako sa môžeme naučiť hlbšie prežívať skutočnosť, že Kristus nám je blízko? Prečo je táto skúsenosť taká dôležitá pre našu vieru?

APLIKÁCIA

NEHANBÍ SA ICH NAZÝVAŤ BRATMI

Ved'aj ten, kto posväčuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi... (Heb 2,11)

²⁴**Ked' Mojžiš dospel, vo viere odoprel volať sa synom faraónovej dcéry.**

²⁵**Radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasné potešenie z hriechu,**

²⁶**a Kristovu potupu pokladal za väčšie bohatstvo ako poklady Egypta. Mal totiž na zreteli budúcu odmenu.** (Heb 11,24–26)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

List Hebrejom hovorí, že Ježiš sa nehanbil nazvať nás svojimi bratmi (Heb 2,11). Napriek tomu, že bol Ježiš jedno s Bohom, prijal nás za súčasť svojej rodiny. Táto solidarita je v kontraste s posmeškami zo strany verejnosti, ktorými čitateľa Listu Hebrejom trpeli vo svojich komunitách (Heb 10,33).

Uvažuj o texte Heb 11,24–26. V čom sú Mojžišove rozhodnutia príkladom toho, čo pre nás Ježiš urobil?

Predstavil si si, čo to znamenalo, že Mojžiša nazývali „synom faraónovej dcéry“? Zastával významné postavenie v najmocnejšej ríši vtedajšej doby. Získal najvyššie civilné a vojenské vzdelanie. Štefan hovorí, že Mojžiš bol „mocný vo svojich slovách i skutkoch“ (Sk 7,22). Ellen G. Whiteová tiež hovorí, že bol „oblúbencom egyptských armád“ a že faraón sa „rozhodol svojho adoptívneho vnuka urobiť nasledovníkom trónu“ (PP 245; PP /sk/ 179). Napriek tomu sa Mojžiš vzdal všetkých týchto privilégií, keď sa rozhodol stotožniť s Izraelitmi, ľudom otrokov bez vzdelania a moci.

Čo od nás Boh požaduje podľa nasledovných textov?

Mt 10,32.33

2Tim 1,8.12

Heb 13,12–15

Toto bol jeden z problémov pre čitateľov Listu Hebrejom. Po prenasledovaní a odmietnutí spoločnosťou sa mnohí z nich začali za Ježiša hanbiť. Niektorí svojimi skutkami Ježiša vystavovali hanbe namiesto toho, aby ho ctili (Heb 6,6). Pavol preto opakovane vyzýva čitateľov, aby sa „držali“ „vznania“ svojej viery (Heb 4,14; Heb 10,23).

Boh chce, aby sme Ježiša poznali ako svojho Boha a brata. Ježiš ako náš Vykupiteľ zaplatil náš dlh. Ako náš brat nám Ježiš ukázal spôsob, akým by sme mali žiť, aby sme boli „podobní obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi“ (Rim 8,29).

APLIKÁCIA

- **Zamysli sa chvíľu nad rozhodnutím, ktoré musel Ježiš urobiť, aby nás prijal ako „súrodencov“. Prečo bolo to, čo Ježiš urobil, pre neho oveľa väčším prejavom milosti, než Mojžišovo konanie? Čo sa z toho môžeme naučiť o Božej láske k nám?**

Z TELA A KRVI

¹⁴Kedže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, ¹⁵aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou. (Heb 2,14.15)

List Hebrejom hovorí, že Ježiš prijal našu ľudskú prirodzenosť, aby nás mohol reprezentovať a mohol za nás zomrieť (Heb 2,9.14–16; Heb 10,5–10). Toto je základ plánu spásy a naša jediná nádej na večný život.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

S akými nedostatkami ľudskej povahy spájajú uvedené verše výraz „telo a krv“?

Mt 16,17

Ga 1,16

1Kor 15,50

Ef 6,12

Výraz „telo a krv“ zdôrazňuje krehkosť ľudského stavu, jeho slabosť (Ef 6,12), nedostatok porozumenia (Mt 16,17; Ga 1,16) a skutočnosť, že všetci sme odsúdení na smrť (1Kor 15,50). List Hebrejom hovorí, že Ježiš bol „vo všetkom“ podobný svojim bratom (Heb 2,17). Tento výraz znamená, že Ježiš sa stal človekom so všetkým, čo k tomu patrí. Ježiš „nevyzeral“ alebo „nezdal sa“ ako človek. Bol skutočne človekom. Bol jedným z nás.

V Liste Hebrejom sa tiež hovorí, že Ježiš sa od nás líšil v otázke hriechu. Po prvé, Ježiš nespáchal žiadny hriech (Heb 4,15). Po druhé, Ježiš mal ľudskú povahu, ktorá bola „svätá, nevinná, nepoškvrnená, oddelená od hriešnikov“ (Heb 7,26). Všetci sme zhrešili a všetci máme hriešne sklony. Naša hriešnosť je zakorenená hlboko v našej vlastnej prirodzenosti. Sme „telesní, predaní do otroctva hriechu“ (Rim 7,14; pozri tiež Rim 7,15–20). Pýcha a iné hriešne sklony často poškvrnia aj naše dobré skutky. Ježišovu prirodzenosť hriech nezakalil. Muselo to byť takto. Ak by bol Ježiš „telesný, predaný do otroctva hriechu“ ako my, potreboval by Spasiteľa. Namiesto toho Ježiš prišiel ako Spasiteľ a ponúkol sa za nás Bohu ako „nepoškvrnená“ obeť (Heb 7,26–28; Heb 9,14).

Ježiš zničil moc diabla tým, že zomrel ako bezhriešna obeť za naše hriechy, čím nám umožnil odpustenie a zmierenie s Bohom (Heb 2,14–17). Ježiš zlomil moc hriechu tým, že nám dal schopnosť žiť spravodlivý život, pretože splnil sľub novej zmluvy. Napísal nám svoj zákon do srdc (Heb 8,10). Ježiš porazil nepriateľa a oslobodil nás, aby sme mohli „slúžiť živému Bohu“ (Heb 9,14). Satan bude zničený pri poslednom súde (Zj 20,1–3.10).

- **Máme prísľub víťazstva prostredníctvom Ježiša. Prečo potom toľkí z nás stále zápasia s hriechom? Čo robíme nesprávne? Ako môžeme naplniť poslanie, ku ktorému nás Kristus povolal?**

APLIKÁCIA

ZDOKONALENÍ UTRPENÍM

¹⁰Ved' sa patrilo, aby ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko a ktorý priviedol mnoho synov do slávy, cez utrpenie zdokonalil pôvodcu ich spásy. ... ¹⁷Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom a odčinil hriechy ľudu. ¹⁸A pretože sám v tom, čo pretrpel, bol skúšaný, môže pomáhať tým, čo sú skúšaní. (Heb 2,10.17.18)

⁸A hoci bol Synom, vo svojom utrpení sa naučil poslušnosti, ⁹a keď dosiahol dokonalosť, stal sa pôvodcom večnej spásy pre všetkých, čo ho poslúchajú, ¹⁰keď ho Boh vyhlásil za veľkňaza na spôsob Melchisedeka. (Heb 5,8–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodných veršoch (Heb 2,10.17.18 a Heb 5,8–10). Akú funkciu malo utrpenie v Ježišom živote?

Apoštol hovorí, že Ježiš sa prostredníctvom utrpenia naučil poslušnosti, čím dosiahol dokonalosť. Tento výraz je viac než prekvapujúci. Autor povedal, že Ježiš je „odlesk jeho [Božej] slávy a obraz jeho podstaty“ (Heb 1,3) a že je bez hriechu, bez poškvrny. Je svätý (Heb 4,15; Heb 7,26–28; Heb 9,14; Heb 10,5–10). Ježiš nemusel prekonať žiadny druh morálnej ani etickej nedokonalosti. Bol dokonalý svojím zmysľaním aj konaním.

List Hebrejom hovorí, že Ježiš prešiel procesom „zdokonaľovania“, ktorý mu poskytol prostriedky na našu záchranu. Ježiš bol zdokonalený v tom zmysle, že bol pripravený byť našim Spasiteľom.

(1) Ježiš bol „zdokonalený“ utrpením, aby sa stal „pôvodcom našej spásy“ (Heb 2,10). Ježiš musel zomrieť na kríži ako obeť, aby mal Otec zákonné prostriedky na našu záchranu. Ježiš bol jedinou dokonalou obeťou. Ako Boh nás Ježiš mohol súdiť. Ale vďaka svojej obeti nás môže aj zachrániť.

(2) Ježiš sa naučil poslušnosti utrpením (Heb 5,8). Poslušnosť bola potrebná na dve veci. Po prvé, vďaka poslušnosti bola jeho obeť prijateľná (Heb 9,14; Heb 10,5–10). Po druhé, jeho utrpenie mu umožnilo stať sa pre nás príkladom (Heb 5,9). Ježiš sa „naučil“ poslušnosti, pretože ju nikdy predtým nezažil. Koho by ako Boh musel poslúchať? Ako večný Syn a jedno s Bohom ho poslúchali ako vládca vesmíru. Ježiš neprešiel od neposlušnosti k poslušnosti, ale od zvrchovanosti a nadvlády k podriadenosti a poslušnosti. Vznesený Boží Syn sa stal poslušným Synom človeka.

(3) Utrpenie v pokušení a víťazstvo nad ním umožnili Ježišovi byť milosrdným a verným veľkňazom (Heb 2,17.18). Utrpenie neurobilo Ježiša milosrdnejším. Naopak, Ježiš bol milosrdný, a preto sa dobrovoľne podujal zomrieť na kríži, aby nás zachránil (Heb 10,5–10; porovnaj s Rim 5,7.8). Prostredníctvom utrpenia sa zjavila Ježišova bratská láska.

APLIKÁCIA ■ Ak trpel bezhriešny Ježiš, budeme ako hriešnici určite trpieť aj my. Ako sa môžeme naučiť znášať životné tragédie a zároveň čerpať nádej a uistenie od Pána, ktorý nám ukázal svoju lásku toľkými spôsobmi?

BRAT AKO PRÍKLAD

¹Preto aj my, obklopení takým veľkým zástupom svedkov, odhodíme všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvame v behu, ktorý máme pred sebou. ²Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu. ³Myslite na toho, ktorý zniesol od hriešnikov voči sebe také protirečenie, aby ste neochabovali a neklesali na duchu. ⁴V boji proti hriechu ste sa ešte nevzopreli až do krvi. (Heb 12,1–4)

Ďalším dôvodom, prečo si Ježiš osvojil našu ľudskú prirodzenosť a žil medzi nami, bolo, že nám chcel byť príkladom, jediným, kto nám mohol ukázať, ako správne žiť pred Bohom.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o texte Hebrejom 12,1–4. Ako by sme podľa apoštola mali ako kresťania žiť?

V tejto pasáži je Ježiš vyvrcholením dlhého zoznamu postáv, ktoré apoštol poskytuje ako príklady viery. Táto pasáž nazýva Ježiša „pôvodcom a završovateľom našej viery“. Grécke slovo *archégos* („pôvodca“) je možné preložiť aj ako „priekopník“. Ježiš je priekopníkom v tom zmysle, že kráča pred veriacimi. Hebrejom 6,20 v skutočnosti nazýva Ježiša naším „predchodcom“. Slovo „završovateľ“ prináša informáciu o tom, že Ježiš prejavil vieru v Boha v najčistejšej možnej forme. Táto pasáž učí, že Ježiš je prvý, kto úspešne zavřil beh života. Ježiš zdokonalil umenie toho, v čom spočíva život viery.

Hebrejom 2,13 znie: „A znova: Ja budem v neho dúfať. A zasa: Hľa, ja i moje deti, ktoré mi dal Boh.“ Ježiš hovorí, že vkladá svoju dôveru v Boha. Tento odkaz je narážkou na text Izaiáša 8,17.18.

Izaiáš povedal tieto slová tvárou v tvár hrozbe nájazdu nepriateľov zo severného Izraela a Sýrie (Iz 7,1.2). Jeho viera bola v kontraste k nedostatku viery kráľa Acháza (2Krľ 16,5–18). Boh nabádal Acháza, aby mu dôveroval a požiadal ho o znamenie, že ho vyslobodí (Iz 7,1–11). Boh Acházovi ako už predtým Dávidovmu synovi sľúbil, že ho ochráni ako svojho vlastného syna. Boh Acházovi milostivo ponúkol, že svoj sľub potvrdí znamením. Acház však odmietol požiadať o znamenie a namiesto toho poslal poslov k asýrskemu kráľovi Tiglat-Pileserovi so slovami: „Som tvoj služobník a tvoj syn.“ (2Krľ 16,7) Aké smutné! Acház bol radšej „synom“ Tiglat-Pilesera ako synom živého Boha.

Ježiš však vložil svoju dôveru v Boha a v sľub, že mu položí nepriateľov pod nohy (Heb 1,13; Heb 10,12.13). Boh nám dal rovnaký prísľub a my mu musíme veriť rovnako ako Ježiš (Rim 16,20).

- **Ako sa môžeš naučiť dôverovať Bohu pri každodennom rozhodovaní? Aké dôležité rozhodnutie musíš urobiť a ako sa môžeš uistiť, že sa zakladá na dôvere v Boha?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

List Hebrejom 2,13 obsahuje Ježišove slová Bohu o jeho bratoch: „Hľa, ja i moje deti, ktoré mi dal Boh.“ (Heb 2,13) Patrick Gray naznačuje, že Ježiš je tu opísaný ako strážca svojich bratov. Rímsky systém *tutela impuberum* (poručníctvo nad nedospelými) stanovil, že po smrti otca „sa vychovávateľ, často starší brat, stal zodpovedným za starostlivosť o maloleté deti a ich dedičstvo, kým nedosiahli plnoletosť, čím sa zvýšila prirodzená povinnosť staršieho brata postarať sa o svojich mladších súrodencov“. (*Godly Fear: The Epistle to the Hebrews and Greco-Roman Critiques of Superstition*, Atlanta, Society of Biblical Literature, 2003, s. 126). To vysvetľuje, prečo sme v Liste Hebrejom označení za súrodencov Ježiša a zároveň za jeho deti. Ako náš starší brat je Ježiš náš vychovávateľ, náš strážca a ochranca.

„Kristus prišiel na túto zem, vzal na seba ľudskú prirodzenosť, stal sa človekom, aby v spore so satanom ukázal, že človek, tak ako ho Boh stvoril, v spojení s Otcom a Synom, mohol poslúchnuť každú Božiu požiadavku.“ (1SM 253)

„Kristus svojím životom a naučením dal dokonalý príklad nesebeckej služby, ktorá má svoj pôvod v Bohu. Boh nežije sám pre seba. Tým, že stvoril svet a udržuje všetky veci, ustavične slúži iným. ‚On dáva vychádzať slnku nad zlými aj dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj na nespravodlivých‘ (Mt 5,45). Tento ideál služby Boh zveril svojmu Synovi. Ježiš bol určený za hlavu ľudstva, aby svojím príkladom ukázal, čo znamená slúžiť.“ (DA 649; TV 455)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. List Hebrejom nám hovorí, že Ježiš sa stal našim bratom, aby nás zachránil. Zamyslíte sa nad tým, čo to znamená z hľadiska toho, čo všetko Boh urobil, aby nás zachránil. Prečo je odmietnutie tejto záchrany tragickou chybou?
2. Prečo je pre nás dôležité, že Ježiš sa nenarodil „predaný do otroctva hriechu“ ako my (Rim 7,14)? Zamyslíte sa nad Mojžišom a nad tým, prečo bolo pre Izraelitov dôležité, že nebol otrokom ako oni. Ako nám príbeh o Mojžišovi pomáha porozumieť tomu, čo pre nás Ježiš urobil?
3. Zamerajte sa na úlohu utrpenia v našich životoch. Prečo by sme si nikdy nemali myslieť, že utrpenie je dobré samo o sebe, hoci z neho môže niečo dobré vziť?

JEŽIŠ, DARCA ODPOČINKU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Hebrejom 3 a 4

ZÁKLADNÝ TEXT

A tak ostáva sobotný odpočinok pre Boží ľud. (Heb 4,9)

Prvé dve kapitoly Listu Hebrejom opisujú Ježiša, ktorý zaujme nebeský trón ako Vládca a Vysloboditeľ Božieho ľudu. Kapitoly 3 a 4 predstavujú Ježiša ako toho, kto nám ponúka odpočinok. Táto postupnosť dáva zmysel, keď si uvedomíme, že v dávidovskej zmluve sa hovorí o tom, že Boh dá zaslúbenému kráľovi a jeho ľudu „odpočinok“ od ich nepriateľov (2Sam 7,10.11). Tento odpočinok môžeme teraz prežívať aj my, keďže Ježiš sedí po pravici Boha.

List Hebrejom hovorí o odpočinku v dvojakom zmysle: (1) o odpočinku, ktorý patrí Bohu, a (2) o sobotnom odpočinku (Heb 4,1–11). Boh umožnil Adamovi a Eve prežívať jeho odpočinok. Prvá sobota bola dokonalá, prežitá s tým, kto túto dokonalosť umožnil. Boh sľubuje sobotný odpočinok, pretože skutočné zachovávanie soboty je stelesnením zaslúbenia, že Boh opäť nastolí túto dokonalosť.

Keď zachováваме sobotu, pripomínáme si, že Boh sa o nás dokonale postaral, keď stvoril svet a keď ho vykúpil na kríži. Skutočné zachovávanie soboty nám ukazuje späť na stvorenie. Zároveň tiež ponúka v tomto nedokonalom svete predchuť budúcnosti, ktorú Boh zaslúbil.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia sa bude venovať posolstvu 3. a 4. kapitoly Listu Hebrejom, ktoré na čitateľov aplikujú predobraznú skúsenosť Izraelitov, ktorí pri svojej ceste púšťou nedôverovali Hospodinovi, a tak sa pripravili o zaslúbené „odpočinitie“. Ich príklad je o to varovnejší, že nám dnes Ježiš ponúka oveľa lepšie „odpočinitie“.

- 1Moj 15,13–21: Božie zaslúbenie „odpočinku“ (nedeľa)
- Heb 3,12–19: Nevera, ktorá nás pripravuje o „odpočinitie“ (pondelok)
- Heb 4,3–8: Dôležitosť rozhodnúť sa pre dar odpočinitia už „dnes“ (utorok)
- Heb 3,11; Heb 4,1.3.5.10: Jedinečnosť „Božieho odpočinku“ (streda)
- Heb 4,8–11: „Odpočinitie“ ako obraz budúcej spásy (štvrtok)

KRAJINA AKO MIESTO ODPOČINKU

¹³Hospodin povedal Abrahámovi: „Dobre si uvedom, že tvoji potomkovia budú priselcami v cudzej krajine, zotročia ich a štyristo rokov budú s nimi zle zaobchádzať. ¹⁴No ja budem súdiť aj národ, ktorému budú otročiť. Potom vyjdú s veľkým majetkom. ¹⁵Ty však odídeš v pokoji k svojim predkom a pochovajú ťa v úctyhodnej starobe. ¹⁶Vo štvrtom pokolení sa sem však vrátia, lebo doteraz nie sú dovŕšené viny Amorejčanov.“ ¹⁷Keď zapadlo slnko a nastala hustá tma, objavila sa dymiaci pec a ohnivá pochodeň, ktorá prechádzala medzi rozpolenými čiastkami. ¹⁸V ten deň uzavrel Hospodin zmluvu s Abrahámom a povedal: „Tvojmu potomstvu dám túto krajinu od Egyptského potoka až po Velkú rieku, riekú Eufrat, ¹⁹územie Kénitov, Kenizzejcov, Kadmončanov, ²⁰Chetitov, Perizzejcov a Refajov, ²¹Amorejčanov, Kanaánčanov, Girgašejev a Jebúsejev.“ (1Moj 15,13–21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 15,13–21). Čo Boh slúbil Abrahámovi? Kedy mal Abrahám očakávať naplnenie tohto zaslúbenia?

Keď Boh vyslobodil Izraelitov z egyptského otroctva, jeho cieľom bolo priviesť ich do krajiny Kanaán, kde mu Izraeliti mali slobodne slúžiť a poslúchať ho (2Moj 8,1; Žalm 105,43–45). Mali tiež mať možnosť zachovávať sobotný odpočinok, ktorý im faraón zakázal (2Moj 5,5). Kanaán bol dedičstvom, ktoré Boh zaslúbil ich otcovi Abrahámovi, pretože poslúchol Boží hlas, opustil zem svojich predkov a vybral sa do zaslúbenej krajiny (1Moj 11,31–12,4).

Božím zámerom však nebolo len to, aby Izraeliti dostali do vlastníctva krajinu. Boh ich chcel predovšetkým priviesť *k sebe* (2Moj 19,4). Chcel, aby žili v krajine, kde by bez prekážok mohli mať dôverný vzťah s ním. Chcel, aby boli pre celý svet svedkami toho, kto je pravý Boh a čo ponúka svojmu ľudu. Rovnako ako sobota počas stvorenia, aj krajina Kanaán bola miestom, ktoré umožňovalo dôverný vzťah s Vykupiteľom a skúsenosť s jeho dobrotou.

V 5. Mojžišovej 12,1–14 Hospodin povedal ľuďom, že do pokoja a očakávaného odpočinku nevstúpia pri obsadení zaslúbenej krajiny, ale až keď ju očistia od modlárstva. Potom im, vyvolenému národu, Boh ukáže miesto, na ktorom bude prebývať medzi nimi.

Uvažuj o známych textoch o sobotnom prikázaní (2Moj 20,8–11 a 5Moj 5,12–15). Aké dve veci pripomína sobota a ako spolu súvisia?

Boh spojil sobotu stvorenia s vyslobodením z Egypta. Prikázal Izraelitom, aby zachovávali sobotu ako pamätník stvorenia a ako spomienku na ich vykúpenie z Egypta. Stvorenie a vykúpenie sú zakotvené v sobotnom prikázaní. Rovnako ako sme sa sami nestvorili, nemôžeme sa sami ani vykúpiť. Je to dielo, ktoré môže vykonať iba Boh. Keď odpočívame, uznávame svoju závislosť od neho nielen pokiaľ ide o existenciu, ale aj o záchranu. Zachovávanie soboty je silným vyjadrením spásy na základe samotnej viery.

APLIKÁCIA

- Ako by nám zachovanie soboty malo pomôcť porozumieť našej závislosti od Boha nielen pokiaľ ide o naše bytie, ale aj o vykúpenie?

NEBEZPEČENSTVO NEVERY

¹²Bratia, dávajte si pozor, aby nikto z vás nemal zlé a neverné srdce a neopadol od živého Boha, ¹³ale denne sa vzájomne povzbudzujte, kým trvá to „dnes“, aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu. ¹⁴Ved' máme účasť na Kristovi, pravda, len ak si zachováme až do konca také pevné rozhodnutie, aké sme mali na začiatku. ¹⁵Je povedané: Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri vzbure. ¹⁶Kto sú to tí, čo počuli a búril sa? Vari to neboli všetci, čo vyšli z Egypta pod Mojžišovým vedením? ¹⁷A na koho som sa rozhneval na štyridsať rokov? Či nie na tých, čo zhrešili a ich mŕtvolý popadali na púšti? ¹⁸A komu prisahal, že nevojdú do jeho odpočinku, ak nie tým, čo neverili? ¹⁹Vidíme teda, že nemohli vojsť pre nevieru. (Heb 3,12–19)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 3,12–19). Prečo Izrael nemohol vojsť do zaslúbeného odpočinku?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Je smutné, že tí, ktorí boli vyslobodení z Egypta, nemohli vstúpiť do pokoja, ktorý im Boh prisľúbil. Keď Izrael dorazil do Kadéša na hraniciach zaslúbenej krajiny, chýbala im viera, ktorú potrebovali na to, aby mohli do zeme vstúpiť. V 4. Mojžišovej 13 a 14 je vysvetlené, že izraelskí vyzvedáči „šírili lživé správy o krajine“ (4Moj 13,32). Tvrdili, že krajina je dobrá, ale varovali, že obyvatelia sú silní a mestá sú opevnené a nedobytné.

Jozua a Kaléb súhlasili s tým, že krajina je dobrá, a nespochybnili skutočnosť, že ľudia sú tam silní a mestá opevnené. Pripomenuli však Izraelitom, že Boh je s nimi a že ich uvedie do zaslúbenej krajiny (4Moj 14,7–9). Napriek tomu ľudia, ktorí videli Boha zničiť Egypt prostredníctvom rán (2. Mojžišova 7–12), potopiť faraónovu armádu v Červenom mori (2. Mojžišova 14), zoslať chlieb z neba (2. Mojžišova 16) a vodu zo skaly (2. Mojžišova 17) a neustále videli oblak, v ktorom bol Boh medzi nimi prítomný (2Moj 40,36–38), nedôverovali Hospodinovi. Je tragické, že generácia, ktorá videla také silné prejavy Božej moci, stala sa symbolom nevery (Neh 9,15–17; Ž 106,24–26; 1Kor 10,5–10).

Boh sľubuje svojim deťom dary, ktoré sú mimo ľudského dosahu. Sú založené na milosti a sú prístupné iba prostredníctvom viery. List Hebrejom 4,2 vysvetľuje, že „im počuté slovo neosožilo, lebo aj keď ho počuli, vierou s ním nezrástli“. Izrael putoval k hraniciam zaslúbenej krajiny ako jeden ľud. Keď ľudia čelili rozporuplným správam, stotožnili sa s tými, ktorým chýbala viera. Viera, alebo jej nedostatok, je nákazlivá. Preto List Hebrejom nabáda svojich čitateľov, aby sa vzájomne „povzbudzovali k láske a dobrým skutkom“ (Heb 3,13; 10,24) a aby dbali na to, „aby nikto nepremeškal Božiu milosť“ (Heb 12,15).

- Akými spôsobmi môžeš pomôcť posilniť vieru svojich spoluveriacich? Ako sa môžeš ubezpečiť, že nehovoríš ani nerobíš nič, čo by mohlo oslabiť vieru iného?

APLIKÁCIA

DNES, AK POČUJETE JEHO HLAS

³Preto do odpočinku vchádzame my, čo sme uverili, ako povedal: A tak som vo svojom hneve prisahal: Nevojdú do môjho odpočinku, hoci jeho diela boli dokonané od stvorenia sveta, ⁴lebo kdesi sa hovorí o siedmom dni takto: Na siedmy deň si Boh odpočinul od všetkých svojich prác. ⁵A tu zasa: Nevojdú do môjho odpočinku. ⁶Ak teda trvá možnosť, aby doň niektorí vošli, a pretože tí, ktorým sa evanjelium zvestovalo ako prvým, pre neposlušnosť nevošli, ⁷Boh znova určuje iné dnes, keď po tolkom čase hovorí ústami Dávida, ako už bolo povedané: Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia. ⁸Ved' keby ich bol Jozua viedol do odpočinku, nebol by už potom hovoril o inom dni. (Heb 4,3–8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Heb 4,3–8). Aký je význam toho, aby sme „dnes“ vstúpili do odpočinku v súvislosti s dodržiavaním soboty?

Nevera púštnej generácie zabránila ľuďom vstúpiť do zaslúbenej krajiny. Boh však neustále naliehal na svoj ľud, aby vstúpil do odpočinku a nezatvrdil si srdcia. Pavol niekoľkokrát opakuje, že Boží slub „trvá“ (Heb 4,1.6.9). Používa grécke slovesá *kataleipó* a *apoleipó* a zdôrazňuje, že „trvá prislúbenie, že možno vojsť do jeho odpočinku“ (Heb 4,1). Skutočnosť, že pozvanie vstúpiť do odpočinku sa opakovalo v čase Dávida (Heb 4,6.7, odvolávajúc sa na Žalm 95), naznačuje, že zaslúbenie nebolo uplatnené a že bolo stále k dispozícii. Pavol vlastne hovorí, že skúsenosť pravého sobotného odpočinku je k dispozícii od čias stvorenia (Heb 4,3.4).

Boh nás „dnes“ pozýva, aby sme vstúpili do jeho odpočinku. „Dnes“ je kľúčovým pojmom v celom Písme. Keď Mojžiš obnovil zmluvu Izraelitov s Bohom na hraniciach zaslúbenej krajiny, zdôraznil význam „dnešného dňa“ (5Moj 5,3; porovnaj 5Moj 4,8; 5Moj 6,6 atď.). Bol to moment zamyslenia, aby si Izraeliti pripomenuli Božiu vernosť (5Moj 11,2–7) a rozhodli sa poslúchať Hospodina (5Moj 5,1–3). Podobne Jozua vyzval Izraelitov: „Vyvolte si dnes, komu chcete slúžiť.“ (Joz 24,15)

Rovnako tak je „dnes“ pre nás časom rozhodovania, časom príležitostí, ale aj nebezpečenstva rovnako ako to vždy bolo pre Boží ľud (pozri 2Kor 6,2). Slovo „dnes“ sa v Liste Hebrejom 3 a 4 objavuje päťkrát. Zdôrazňuje význam počúvania Božieho hlasu (Heb 3,7.15; 4,7), pretože odmietnutie počúvať a veriť v Božie slovo vedie k neposlušnosti a k zatvrdeniu našich srdc.

Ježiš porazil našich nepriateľov (Heb 2,14–16) a ustanovil novú zmluvu (Hebrejom 8–10). „Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti.“ (Heb 4,14–16) Sme vyzvaní, aby sme „dnes“ uznali, že Boh nám bol verný, a poskytol nám všetky dôvody na to, aby sme jeho pozvanie bezodkladne prijali.

APLIKÁCIA ■ Aké duchovné rozhodnutia musíš urobiť „dnes“? Čo nemá odkladať na inokedy? Aké boli tvoje skúsenosti v minulosti, keď si odkladal to, o čom si vedel, že Boh chce, aby si to urobil čo najskôr, najlepšie hneď?

VSTUP DO JEHO ODPOČINKU

A tak som vo svojom hneve prisahal: Nevojdú do môjho odpočinku. (Heb 3,11)

¹Bojme sa teda, aby azda o niekom z vás neplatilo, že zaostal, pokým trvá prislúbenie, že možno vojsť do jeho odpočinku. ... ³Preto do odpočinku vchádzame my, čo sme uverili, ako povedal: **A tak som vo svojom hneve prisahal: Nevojdú do môjho odpočinku, hoci jeho diela boli dokonané od stvorenia sveta...** ⁵A tu zasa: **Nevojdú do môjho odpočinku. ...** ¹⁰lebo kto vošiel do jeho odpočinku, ten si odpočinul od svojich diel tak, ako Boh od svojich. (Heb 4,1.3.5.10)

⁹A tak ostáva sobotný odpočinok pre Boží ľud; ¹⁰lebo kto vošiel do jeho odpočinku, ten si odpočinul od svojich diel tak, ako Boh od svojich. ¹¹Usilujme sa teda vojsť do toho odpočinku, aby nikto nepadol podľa toho istého príkladu neposlušnosti. ... ¹⁶Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas. (Heb 4,9–11.16)

Prečítaj si úvodné texty (Heb 3,11 a Heb 4,1.3.5.10). Ako Boh charakterizuje pokoj, do ktorého nás pozýva?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Sobotné prikázanie v 2Moj 20,8–11 a Mojžišovo pripomenutie tohto prikázania v 5Moj 5,12–15 nás pozývajú, aby sme si pripomenuli, čo pre nás Boh urobil. Ako sme videli, to, čo Boh napísal na kamenné dosky, nám pripomína stvorenie (2Moj 31,18; 34,28). V 5. Mojžišovej dostávajú Izraeliti príkaz zachovávať sobotu ako pamiatku na vyslobodenie z egyptského otroctva. Exodus z Egypta poukázal na konečné dielo vyslobodenia z hriechu, ktoré Kristus vykoná na kríži, keď povedal: „Je dokonané!“ (Jn 19,30) Sobota je teda dvojnásobným požením. Pre kresťanov má špeciálny význam.

Uvažuj o texte Heb 4,9–11.16. K čomu sme povolaní?

Sobotný odpočinok oslavuje to, že Boh ukončil alebo dokončil svoje dielo stvorenia (1Moj 2,1–3; 2Moj 20,8–11) a vykúpenia (5Moj 5,12–15). Ježišovo vstúpenie do nebeského chrámu je oslavou toho, že sa obetoval ako dokonalý baránok, aby nás spasil (Heb 10,12–14).

Všimni si, že Boh odpočíva iba vtedy, keď zaistí naše blaho. Pri stvorení Boh odpočíval, keď dokončil stvorenie sveta. Neskôr Boh odpočíval v chráme po dobytí krajiny, ktorú zaslúbil Abrahámovi. Bolo to až potom, keď vďaka víťazstvám Dávida Izraeliti žili v bezpečí (1Krľ 4,21–25; porovnaj s 2Moj 15,18–21; 5Moj 11,24 a 2Sam 8,1–14). Boh si nechal postaviť dom pre seba až potom, keď mali Izraeliti a ich kráľ postavené svoje domovy.

■ **Ako môžeme „dnes“ vstúpiť do Božieho odpočinku? Ako môžeme vo viere spočívať v uistení o spáse, ktorú máme v Kristovi?**

APLIKÁCIA

PREDZVEŠŤ NOVÉHO STVORENIA

⁸Ved' keby ich bol Jozua voviedol do odpočinku, nebol by už potom hovoril o inom dni. ⁹A tak ostáva sobotný odpočinok pre Boží ľud; ¹⁰lebo kto vošiel do jeho odpočinku, ten si odpočinul od svojich diel tak, ako Boh od svojich. ¹¹Usilujme sa teda vojsť do toho odpočinku, aby nikto nepadol podľa toho istého príkladu neposlušnosti. (Heb 4,8–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Porovnaj texty 2Moj 20,8–11; 5Moj 5,12–15 a Heb 4,8–11. Aké sú v týchto textoch rozdiely v súvislosti s významom sobotného odpočinku?

Ako sme už videli, texty v 2. Mojžišovej a 5. Mojžišovej nás pozývajú pozrieť sa do minulosti. Nabádajú nás, aby sme v sobotu odpočívali, aby sme oslavovali Božie stvorenie a vykúpenie. Verše v Hebrejom 4,8–11 nás však pozývajú pozrieť sa do budúcnosti. Hovoria nám, že Boh pripravil sobotný odpočinok, ktorý bude v budúcnosti. Prináša nový rozmer zachovávanie soboty. Sobotný odpočinok je nielen pripomenutím Božích víťazstiev v minulosti, ale aj oslavou Božích sľubov do budúcnosti.

Zachovávanie soboty ako pripomenutie budúcnosti tu síce bolo vždy, ale ľudia ho často zanedbávali. Po páde do hriechu sa sobota stala pripomenutím zaslúbenia, že prostredníctvom Mesiáša Boh jedného dňa vráti stvoreniu jeho pôvodnú slávu. Boh nás vyzýva, aby sme zachovávaním soboty oslavovali jeho skutky vykúpenia. Sobota poukazuje na vyvrcholenie vykúpenia v novom stvorení. Zachovávanie soboty je očakávaním neba v tomto nedokonalom svete.

V židovskej tradícii to bolo vždy zrejmé. *Život Adama a Evy*, dielo napísané medzi rokmi 100 pred Kristom a 200 po Kristovi (v James H. Charlesworth, ed., *The Old Testament Pseudepigrapha*. New Haven, London, Yale University Press, 1985, vol. 2, p. 18), hovorí: „Siedmy deň je znamením vzkriesenia a pokoja budúceho veku.“ Ďalší staroveký židovský zdroj tvrdí, že nadchádzajúci vek je „deň, ktorý je večným sobotným odpočinkom“. (NEUSNER Jacob, *The Mishnah*, a New Translation. New Haven: Yale University Press, 1988, p. 873.) Neskoršie dielo *The Othiot of Rabbi Akiba* hovorí: „Izrael povedal pred Svätým, pozhnaným: ‚Vládca sveta, ak budeme dodržiavať prikázania, akú odmenu dostaneme?‘ Hospodin im povedal: ‚Svet, ktorý príde.‘ Povedali mu: ‚Ukáž nám svoju podobu.‘ Ukázal im sobotu.“ (FRIEDMAN Theodore, „Sabbath Anticipation of Redemption“, *Judaism: A Quarterly Journal*, vol. 16, pp. 443, 444.)

Sobota má byť oslavou, radosťou a vďakovzdaním. Keď zachováваме sobotu, dávame tým najavo, že veríme v Božie zaslúbenia a že prijímame Jeho dar milosti. Sobota je prejavom živej viery plnej energie. Zachovávanie soboty je pravdepodobne najúplnejším vyjadrením nášho presvedčenia, že sme spasení milosťou prostredníctvom viery.

APLIKÁCIA

- Ako sa môžeš naučiť zachovávať sobotu spôsobom, ktorý ukazuje naše pochopenie spasenia vierou bez skutkov zákona? Ako sobotný odpočinok vyjadruje spasenie vierou?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Je veľmi dôležité, že Pavol v Liste Hebrejom používa sobotný odpočinok, a nie nedeľu, ako symbol spásy prostredníctvom milosti, ktorú nám Boh ponúka. Použitie sobotného odpočinku týmto spôsobom znamená, že sobota bola uctievaná a veriaci ju dodržiavali. Od druhého storočia n. l. však nachádzame dôkazy o zmene, ktorú urobila cirkev. Zachovávanie soboty sa prestávalo považovať za symbol spásy a namiesto toho sa považuje za symbol vernosti judaizmu a starej zmluve, ktorej sa treba vyhnúť. Dodržiavanie soboty sa stalo ekvivalentom „judaizovania“. Ignác z Antiochie (okolo 110 n. l.) poznamenal: „Tí, ktorí žili podľa starého poriadku, našli novú nádej. Už nedodržiavajú sobotu, ale deň Pánov, deň, keď bol náš život vzkriesený s Kristom.“ (DOUKHAN Jacques B., *Israel and the Church: Two Voices for the Same God*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 2002, p. 42.) Podobne Markión nariadil svojim nasledovníkom, aby sa v sobotu postili na znak odmietnutia Židov a ich Boha. Victorinus nechcel pôsobiť, že „dodržiava sobotu Židov“ (Pozri *Israel and the Church*, p. 41–45.) Strata pochopenia soboty ako symbolu spásy milosťou viedla k jej zániku v kresťanskej cirkvi.

„Sobota je teda znamením Kristovej posväcujúcej moci. Patrí všetkým, ktorých Kristus posväcuje. Sobota ako znamenie jeho posväcujúcej moci patrí všetkým, čo sa skrze Krista stávajú časťou Božieho Izraela. ... Sobota ich upozorňuje na dielo stvorenia ako na dôkaz jeho spásnej moci. Sobota pripomína stratený pokoj raja a hovorí o obnovenom pokoji skrze Spasiteľa. Celá príroda je ozveňou jeho pozvania: *Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním.* (Mt 11,28).“ (DA 288.289; TV 194.195)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aký je vzťah medzi zachovávaním soboty a ospravedlnením z viery?
2. Aký je rozdiel medzi skutočným zachovávaním soboty a zákonníckym zachovávaním soboty? Ako môžeme tento rozdiel nielen poznať, ale aj zažiť pri vlastnom zachovávaní soboty?

Týždeň od 30. januára do 5. februára

JEŽIŠ, VERNÝ KŇAZ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Hebrejom 5 a 7

ZÁKLADNÝ TEXT

Veď bolo aj vhodné, aby sme mali takého veľkňaza – svätého, nevinného, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov, povýšeného nad nebesia. (Heb 7,26)

Hriech utvoril priepasť, ktorá existovala medzi Bohom a človekom. Problém sa ešte znásobil, pretože hriech negatívne poznačil aj našu prirodzenosť. Boh je svätý a hriech nemôže existovať v Jeho prítomnosti. Naša prirodzenosť nás oddelila od Boha podobne, ako sa navzájom odpudzujú dva magnety otočené k sebe rovnakými pólmi. Naša ľudská prirodzenosť nám znemožnila riadiť sa Božím zákonom. K hriechu patrí aj nedorozumenie. Ľudia stratili zo zreteľa Božiu lásku a milosrdenstvo a začali Boha vnímať ako pomstychtivého a požadovačného.

Tento týždeň budeme študovať, čo Otec a Syn urobili, aby preklenuli priepasť medzi nami. Hebrejom 5–7 poskytuje dôkladný opis Ježišovho kňazstva. Autor ukazuje na jeho pôvod a cieľ (Heb 5,1–10). Nabáda čitateľov, aby na to nezabúdali (Heb 5,11–6,8) a držali sa istoty nádeje, ktorú nám dáva Hospodin (Heb 6,9–20). List Hebrejom tiež opisuje podstatu Ježišovho kňazstva (Heb 7,1–10) a dôsledky na Boží vzťah k veriacim (Heb 7,11–28). Tento týždeň sa zameriame konkrétne na Hebrejom 5,1–10 a Hebrejom 7,1–28.

OSNOVA LEKCIE

Piata a siedma kapitola Listu Hebrejom predstavujú jedinečnú rolu Ježiša v porovnaní so službou, ktorá bola zverená izraelským kňazom. Pri tomto porovnaní vyniká to, čo pre nás urobil, robí a ešte urobí.

- Heb 5,1–10: Ježiš – kňaz, ktorý pozná ľudské slabosti (nedeľa)
- Heb 7,1–3: Ježiš – kňaz na spôsob Melchisedeka (pondelok)
- Heb 7,11–16: Ježiš – kňaz, ktorý sprostredkováva dokonalé odpustenie (utorok)
- Heb 7,14–22: Ježiš – kňaz, ktorý žije a slúži naveky (streda)
- Heb 7,26–28: Ježiš – kňaz, ktorý je dokonalý a bezhriешný (štvrtok)

KŇAZ, KTORÝ SA PRIHOVÁRA ZA LÚDÍ

¹Každý veľkňaz, vybraný spomedzi ľudí, býva ustanovený ako zástupca ľudí pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy, ²pretože môže spocútiť s nevedomými a blúdiacimi, keďže aj sám podlieha slabosti. ³A preto musí prinášať obety tak za hriechy ľudí, ako aj za seba. ⁴A túto hodnosť si nikto nemôže vziať sám, len ak ho povolá Boh ako Árona. ⁵Ved' ani Kristus sa neoslávil sám, keď sa stal veľkňazom, ale oslávil ho ten, čo mu povedal: Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil. ⁶Ako inde hovorí: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. ⁷Ježiš v dňoch svojho pozemského života mocným hlasom a so slzami prednášal modlitby a prosby tomu, ktorý ho mohol zachrániť pred smrťou, a bol vypočutý pre svoju bohabojnosť. ⁸A hoci bol Synom, vo svojom utrpení sa naučil poslušnosti, ⁹a keď dosiahol dokonalosť, stal sa pôvodcom večnej spásy pre všetkých, čo ho poslúchajú, ¹⁰keď ho Boh vyhlásil za veľkňaza na spôsob Melchisedeka. (Heb 5,1–10)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 5,1–10). Akú úlohu má kňazstvo a ako na základe týchto veršov Ježiš plní úlohu kňaza?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Základným cieľom levitského kňazstva bolo sprostredkovanie vzťahu medzi hriešnymi ľuďmi a Bohom. Boh vymenoval kňazov, aby slúžili v prospech ostatných ľudí. Mali byť milosrdní a schopní porozumieť ľudským slabostiam. V Liste Hebrejom 5,5–10 Pavol ukazuje, že Ježiš tieto ciele dokonale plní. Boh ho ustanovil (Heb 5,5.6) za kňaza. Ježiš nám rozumie, pretože aj on trpel (Heb 5,7.8).

Existuje však niekoľko dôležitých rozdielov. Ježiš nebol „vybraný spomedzi ľudí“ (Heb 5,1). Namiesto toho Ježiš prijal ľudskú prirodzenosť, aby v našom mene slúžil ako kňaz. Ježiš sa neobetoval za svoje vlastné hriechy (Heb 5,3), ale za naše hriechy, pretože bol bezhriešny (Heb 4,15; Heb 7,26–28).

List Hebrejom hovorí, že Ježiš sa modlil k tomu, „ktorý ho mohol zachrániť pred smrťou, a bol vypočutý pre svoju bohabojnosť“ (Heb 5,7). Ide o druhú smrť, z ktorej Boh zachránil Ježiša, keď ho vzkriesil (Heb 13,20). V Liste Hebrejom sa tiež hovorí, že Ježiš sa „vo svojom utrpení naučil poslušnosti“ (Heb 5,8). Poslušnosť bola pre Ježiša nová nie preto, že bol neposlušný, ale preto, že bol Boh. Ježiš sa ako zvrchovaný Vládca vesmíru nemusel nikomu podriaďovať, nemusel nikoho poslúchať. Bol to on, ktorého všetci poslúchali.

Ježišovo utrpenie a smrť na kríži sú podstatnou súčasťou jeho kňazskej služby. Utrpenie neurobilo Ježiša dokonalým v tom zmysle, že by sa zlepšilo jeho uvažovanie alebo jeho konanie. Utrpenie Ho neurobilo milosrdným. Naopak, Ježiš prišiel na túto zem, pretože bol vždy milosrdný a mal s nami súcitiť (Heb 2,17). Utrpenie skutočne vyjadriло a odhalilo Ježišovu bratskú lásku, autentickosť Jeho ľudskej prirodzenosti a hĺbku Jeho podriadenia sa vôli Otca. Ježiš bol „zdokonalený“ v tom zmysle, že jeho utrpenie mu umožnilo stať sa našim Veľkňazom. Ježišov život dokonalkej poslušnosti a smrť na kríži predstavujú obeť, ktorú Ježiš predložil pred Otcom ako náš kňaz.

- Text 1Pt 2,9 hovorí, že sme „kráľovské kňazstvo“. Aký by mal byť tvoj vzťah a postoj k druhým ľuďom, ak má vychádzať zo skutočnosti, že ti bola zverená úloha „kňaza“, ktorá bola zverená aj Ježišovi?

APLIKÁCIA

KŇAZ NA SPÔSOB MELCHISEDEKA

¹Tento Melchisedek, kráľ Šalému, kňaz najvyššieho Boha, vyšiel v ústrety Abrahámovi, keď sa Abrahám vracal z porážky kráľov, a požehnal ho. ²A Abrahám mu zo všetkého dal desiatok. Jeho meno sa prekladá najprv ako Kráľ spravodlivosti, potom však aj Kráľ Šalému, čo znamená Kráľ pokoja. ³Je bez otca, bez matky, bez rodokmeňa; jeho dni nemajú začiatok a jeho život je bez konca. A tak podobný Božiemu Synovi ostáva navždy kňazom. (Heb 7,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o textoch 1Moj 14,18–20 a Heb 7,1–3. V čom bol Melchizedek predobrazom Ježiša?

Melchizedek bol kráľom aj kňazom. Bol tiež nadradený Abrahámovi, pretože mu Abrahám zaplatil desiatok. Podobne je Ježiš kráľom a kňazom (Heb 1,3). Na rozdiel od Melchisedeka bol však Ježiš bez hriechu (Heb 7,26–28).

Text Heb 7,15 vysvetľuje, že Ježiš bol kňazom a v tom bol „podobný Melchisedekovi“. Práve to znamená predchádzajúci výraz v Liste Hebrejom „na spôsob Melchisedeka“ (Heb 5,6). Ježiš nebol Melchisedekovým nástupcom, ale Jeho kňazstvo bolo podobné Melchisedekovmu.

Pavol hovorí, že Melchisedek bol bez otca, matky, rodokmeňa, narodenia a smrti. Niektorí tvrdili, že Melchizedek bol vtelením Ježiša v čase Abraháma. Takéto uvažovanie však nezodpovedá myšlienke z Listu Hebrejom. Melchizedek „sa podobá“ na Ježiša, čo znamená, že bol iný ako Ježiš (Heb 7,3).

Niektorí teológovia dokonca navrhovali, že Melchisedek bol nebeskou bytosťou. To by však protirečilo tvrdeniu z Listu Hebrejom. Keby bol Melchisedek bez otca, matky, začiatku alebo konca, bol by sám Bohom. To prináša problém. Melchisedekovo nebeské, božské kňazstvo by predchádzalo Ježišovej službe. Ak by to tak bolo, „načo by bolo treba ustanoviť ešte iného kňaza na spôsob Melchisedeka?“ (Heb 7,11)

List Hebrejom využíva mlčanie Starej zmluvy o Melchisedekovom narodení, smrti a rodokmeni na vytvorenie typológie a symbolu pre Ježišovú kňazskú službu (1Moj 14,18–20) a poukazuje na to, že Ježiš bol večný. Stručne povedané, Melchisedek bol kananejským kráľom a kňazom, ktorý slúžil ako predobraz Krista.

„Bol to Kristus, kto prehovárал ako Melchisedek, kňaz najvyššieho Boha. Melchisedek nebol Kristus, ale bol Božím hlasom vo svete, zástupcom Otca. Kristus prehovárал vo všetkých pokoleniach minulých dôb. Kristus viedol svoj ľud a bol svetlom sveta.“ (1SM 409)

APLIKÁCIA ■ Čo nás učí príklad Melchisedeka, ktorý nebol Žid, o tom, ako Boh pracuje medzi tými, ktorí nikdy nepočuli misionárov rozprávať o zvesti evanjelia?

KŇAZ, KTORÝ PRINÁŠA DOKONALÉ ODPUSTENIE

¹¹Keby sa teda dokonalosť dala dosiahnuť prostredníctvom levitského kňazstva, ved' na jeho základe dostal ľud Zákon, načo by bolo treba ustanoviť ešte iného kňaza na spôsob Melchisedeka a neostať pri kňazstve na spôsob Árona? ¹²Ved' ak sa mení kňazstvo, nevyhnutne sa musí zmeniť aj Zákon. ¹³A ten, o ktorom sa to hovorí, je z iného kmeňa, z ktorého nikto nekonal službu pri oltári. ¹⁴Ved' je zrejmé, že náš Pán pochádzal z Júdu a vo vzťahu k tomuto kmeňu Mojžiš nič nepovedal o kňazoch. ¹⁵A je to ešte zrejmejšie, keď povstáva iný kňaz, podobný Melchisedekovi, ¹⁶ktorý sa ním nestal podľa predpisu zákona o telesnom pôvode, ale mocou nezničiteľného života. (Heb 7,11–16)

Kňazi sú prostredníkmi medzi Bohom a ľuďmi. V Liste Hebrejom sa však hovorí, že leviti nemohli poskytnúť úplný prístup k Bohu, pretože nedokázali poskytnúť dokonalosť (Heb 7,11.18.19). Koniec koncov, ani oni sami neboli dokonalí. Ako by teda mohli priniesť dokonalosť druhým?

Ani obeť zvierat nemohli očistiť svedomie hriešnika. Ich účelom bolo poukázať na službu Ježiša a jeho obeť, ktorá jediná môže poskytnúť skutočné očistenie od hriechov (Heb 9,14; Heb 10,1–3.10–14). Úloha levitov bola dočasná, rovnako ako boli dočasné aj obeť, ktoré prinášali. Bol to iba príklad. Boh chcel prostredníctvom ich služby priviesť ľudí k tomu, aby uverili v Ježiša, ktorý bol „Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta.“ (Jn 1,29)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 7,11–16). Ako rozumieš týmto veršom? Prečo bola potrebná zmena zákona?

Verš Heb 7,12 vysvetľuje, že zmena kňazstva si vyžiadala aj zmenu zákona. Prečo? Pretože existoval veľmi prísny zákon, ktorý zakazoval osobe, ktorá nepochádzala z rodu Léviho slúžiť ako kňaz (3Moj 3,10; 3Moj 16,39.40). List Hebrejom 7,13.14 vysvetľuje, že Ježiš pochádzal z kmeňa Júdovho, a preto mu zákon zakazoval stať sa kňazom. Pavol teda tvrdí, že vymenovanie Ježiša za kňaza znamenalo, že Boh zmenil zákon kňazstva.

Ježišov príchod znamenal aj zmenu zákona o obetiach. Hriešnici boli povinní prinášať rôzne druhy obetí, aby dosiahli zmierenie (3. Mojžišova 1–7). Keď Ježiš prišiel a priniesol dokonalú obeť, bol zákon o obetovaní zvierat zmenený (Heb 10,17.18) na základe novej zmluvy a plňšieho zjavenia plánu spásy.

- **Uvažuj nad obrovským počtom zvieracích obetí, ktoré sa prinášali v staroveku. Všetky ukazovali na Ježiša, a napriek tomu ani jedna z nich nedokázala skutočne zaplatiť za naše hriechy. Prečo za ne mohla zaplatiť iba Ježišova smrť?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

VEČNÝ KŇAZ

¹⁴Ved' je zrejme, že náš Pán pochádzal z Júdu a vo vzťahu k tomuto kmeňu Mojžiš nič nepovedal o kňazoch. ¹⁵A je to ešte zrejmejšie, keď povstáva iný kňaz, podobný Melchisedekovi, ¹⁶ktorý sa ním nestal podľa predpisu zákona o telesnom pôvode, ale mocou nezničiteľného života. ¹⁷Ved' o ňom znie svedectvo: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. ¹⁸Tým sa ruší predchádzajúce prikázanie, lebo je slabé a neužitočné. ¹⁹Ved' Zákon nič neprivedol k dokonalosti; uvedená bola iba lepšia nádej a skrze ňu sa bližime k Bohu. ²⁰A to sa nestalo bez prísahy. Tamtí sa totiž stali kňazmi bez prísahy. ²¹Tento však s prísahou toho, čo mu povedal: Pán prisahal a nebude ľutovať: Ty si kňaz naveky. ²²A preto sa Ježiš stal ručiteľom o tolko lepšej zmluve. (Heb 7,14–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítajte si Hebrejom 7,16. Na základe čoho sa Ježiš stal kňazom?

Ježiš prijal kňazstvo na základe nezničiteľnosti života a preto, že jeho služba je večná. Dôsledky týchto skutočností sú ohromujúce. Znamená to, že Ježišova služba nebude nikdy prekonaná. Ježiš zachraňuje úplne, večne, „dokonale“ (Heb 7,25). Spasenie, ktoré Ježiš poskytuje, je úplné a konečné. Zasahuje do najvnútornejších aspektov ľudskej prirodzenosti (Heb 4,12; Heb 9,14; Heb 10,1–4). Ježišova príhovorná služba pred Bohom zahŕňa všetky výhody, ktoré prináša nová zmluva.

Obsahuje tiež oveľa viac ako len odpustenie hriechov. Vkladá zákon do našich srdc a robí z nás nových ľudí v Kristovi. Jej cieľom je šírenie evanjelia vo svete (Heb 8,10–12). Ježiš je jedno s Bohom a s ľuďmi, a preto nás môže zastupovať pred Otcom. Ježiš obetoval svoj život, a preto má neochvejnú Božiu priazeň.

Uvažuj o texte Heb 7,22. V čom spočíva Ježišovo postavenie vo vzťahu k lepšej (novej) zmluve?

Ježiš je zárukou novej zmluvy, pretože Boh zložil prísahu, že Ježiš bude kňazom „naveky“ (Heb 7,21). Je veľmi ľahké nepochopiť dôležitosť tejto prísahy. Pavol už hovoril o prísahách, ktoré Boh zložil Abrahámovi a Izraelitom putujúcim po púšti (Heb 3,7–11; Heb 6,13–15). Rozdiel medzi týmito prísahami a prísahou, ktorú Boh prisahal Synovi, je ten, že tieto prísahy boli zložené smrteľným ľudským bytostiam. Prísahy zostávajú v platnosti, pokiaľ sú príjemcovia nažive. Božia prísaha Izraelitom a Abrahámovi bola záväzná, kým Izraeliti a Abrahámovi potomkovia žili (pozri Ga 3,29).

V prípade Syna, ktorého život je „večný“, bude prísaha, ktorú mu Boh dal, záväzná navždy. Osoba, ktorá dala záruku za iného človeka, podliehala rovnakým trestom ako ten, za ktorého sa zaručila – a to vrátane trestu smrti. Otec ustanovil Ježiša ako záruku, za to, že naplní svoje sľuby. Spasenie, ktoré sme dostali v Ježišovi je isté.

APLIKÁCIA

- Ako by si vlastnými slovami vyjadril, že Ježiš je „večný“ kňaz? V čom spočíva praktický význam tejto skutočnosti pre našu skúsenosť spasenia?

BEZHRIEŠNY KŇAZ

²⁶Ved' bolo aj vhodné, aby sme mali takého veľkňaza – svätého, nevinného, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov, povýšeného nad nebesia, ²⁷ktorý nepotrebuje ako veľkňazi deň čo deň prinášať obety najprv za svoje hriechy a potom aj za hriechy ľudí. Ved' on to vykonal raz navždy, keď obetoval samého seba. ²⁸Zákon totiž ustanovuje za veľkňazov ľudí podrobených slabostiam, no slovo prísahy, ktorá odznela po Zákone, ustanovuje Syna dokonalého naveky. (Heb 7,26–28)

Uvažuj o úvodnom texte. Zameraj sa na verš Heb 7,26. Čo sa tu o Ježišovi hovorí? V čom sú uvedené charakteristiky výnimočné a prečo sú dôležité?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ježiš bol „svätý“. Znamená to, že bol vo vzťahu k Bohu bez chyby (Heb 2,18; 4,15; 5,7.8). Starogrécky preklad Starej zmluvy používa tento výraz na označenie tých, ktorí zachovávajú svoj zmluvný vzťah s Bohom a s ostatnými.

Ježiš bol „nepoškvrnený“. Zostal čistý a nedotknutý zlom napriek tomu, že „bol podobne skúšaný vo všetkom“ (Heb 4,15; 2,18). Ježišova bezhriešnosť nebola dôležitá len v súvislosti s jeho kňazskou službou. Stará zmluva stanovovala, že prinášané obete musia byť „bezchybné“, aby boli Bohu prijateľné (3Moj 1,3.10). Ježišova dokonalá poslušnosť počas jeho pozemského života mu umožnila stať sa obeťou, ktorá bola pre Boha prijateľná (Heb 9,14).

Keď Ježiš vystúpil do neba, „bol oddelený od hriešnikov“. Pôvodný slovesný čas naznačuje, že ide o súčasný stav, ktorý sa začal v konkrétnom čase. Ježiš počas svojho pozemského života znášal nepriateľstvo hriešnikov, ale zvíťazil a potom sa posadil po Božej pravici (Heb 12,2.3). Ježiš je tiež „oddelený od hriešnikov“ v tom, že bol úplne bez hriechu (Heb 4,15).

Ježiš bol „vyvýšený... nad nebesia“. Znamená to, že Ježiš bol vyvýšený nad všetko, čo existuje, a preto je jedno s Bohom. V Žalmoch je Boh ten, kto je „vyvýšený nad nebesia“ (Ž 57,6.12; 108,6).

Ježiš bol človekom, ale nebol hriešnym človekom ako my (Heb 2,14–16; 4,15). Ježiš je dokonalý nielen preto, že nikdy nezhrešil, ale aj preto, že nebol poznačený hriechom ako my.

Zároveň treba povedať, že keďže Ježiš bol človekom, je aj naším príkladom. Ukazuje nám, ako bežať beh života (Heb 12,1–4). Je príkladom, ktorý by sme mali nasledovať (1Pt 2,21–23). Pretože je „svätý, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov“ (Heb 7,26), je naším Spasiteľom. Ak ho prijmeme, môžeme odzrkadľovať Jeho charakter.

- **Hoci Ježiš bol ľudskou bytosťou rovnako ako my, nikdy nezhrešil. Ako chápať túto úžasnú myšlienku? Zamysli sa nad tým, aký je Ježiš svätý. Prečo nám prísľub Jeho svätosti, ktorá nám bola pripočítaná vierou, prináša istotu spasenia?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Kristus sa pozerá. Vie všetko o našich bremenách, nástrahách a ťažkostiach. Jeho ústa sú naplnené našou obhajobou. Prihovára sa za každého hriešnika jednotlivo. Pozná jeho potreby, podobne ako to bolo v prípade Petra. ... Náš obhajca prichádza s argumentmi, ktoré majú jeho unaveným a pokúšaným dodať odvahu v zápase so satanovými útokmi. Ukazuje na každý nepriateľov krok.“ (7BC 931)

„Kristus svojím životom a smrťou dosiahol viac, než len nápravu toho, čo bolo hriechom zničené. Satanovým zámerom bolo človeka navždy odlúčiť od Boha; v Kristovi sme však s Bohom užšie spojení, než keby sme neboli nikdy padli. ... To je záruka, že Boh splní svoje slovo. *Dieťa sa nám narodilo, Syn nám je daný, na jeho pleciach spočinie kniežatstvo.* (Iz 9,6) Boh v osobe svojho Syna adoptoval ľudskú prirodzenosť a preniesol ju do neba. Je to *Syn človeka*, kto sedí na tróne vesmíru. Je to *Syn človeka*, ktorý sa bude volať *Predivný radca, Silný Boh, Udatný hrdina, Otec večnosti, Knieža pokoja* (9,6). SOM je prostredníkom medzi Bohom a človekom, ktorý spája oboch. Ten *svätý, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov, nehanbí sa menovať ich bratmi* (Heb 7,26; 2,11). V Kristovi je pozemská rodina spojená s rodinou nebeskou. Oslávený Kristus je naším bratom. Nebesá sú skryté v človečenstve a človečenstvo je prijaté do náručia Večnej lásky.“ (DA 25.26; TV 13.14)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prvý citát hovorí: „Jeho ústa sú naplnené našou obhajobou.“ Čo pre vás znamená toto zaslúbenie? Zamyslíte sa nad tým, čo nás to učí o Božej láske k nám. Prečo je táto myšlienka taká povzbudzujúca? Prečo potrebujeme, aby nás niekto obhajoval?
2. V druhom citáte sa píše: „V Kristovi sme však s Bohom užšie spojení, než keby sme neboli nikdy padli.“ Čo to znamená? Ako môžeme túto blízkosť zažívať a aké povzbudenie môžeme čerpať z tejto skúsenosti? Opíšte, čo táto blízkosť pre vás znamená a aké je to prežívať ju. Ako nám pomáha prežívať túto skúsenosť vedomie, že Ježiš je naším Obhajcom?

NÁDEJ AKO „KOTVA DUŠE“

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Hebrejom 6; Heb 10,26–29

ZÁKLADNÝ TEXT

¹⁹Máme ju ako istú a pevnú kotvu duše, ktorá siaha až dovnútra, za oponu, ²⁰kde za nás vošiel Ježiš ako predchodca, keď sa stal veľkňazom naveky na spôsob Melchisedeka. (Heb 6,19.20)

Vo veršoch Listu Hebrejom 5,11–6,20 je teologické zamyslenie o Ježišovej kňazskej službe, ktorú vykonáva v náš prospech, prerušené. Pavol do listu vkladá slová varovania pred nebezpečenstvom odpadnutia od Krista.

Podľa autora ľudia čelili reálnemu nebezpečenstvu, že sa spustia po klzkom svahu sebalútoti a nevernosti. Apoštol Pavol sa obával, že by sa čitateľom jeho listu mohli v dôsledku ťažkých situácií, ktorým čelili, oslabiť ich duchovné zmysly. Mohli by prestať rásť v chápaní a prežívaní evanjelia.

Nehrozí nám všetkým, že sa necháme odradiť skúškami a odídeme od Krista? Varovanie je však zakončené láskyplným povzbudením. Pavol vyjadruje vieru vo svojich čitateľov a vyzdvihuje Ježiša ako stelesnenie Božieho nezlomného sľubu záchrany (Heb 6,9–20). Opakovanie varovania a povzbudenie sa opakuje v Liste Hebrejom aj v 10. kapitole vo veršoch 26–39.

Tento týždeň sa budeme venovať téme napomenutia a zameriame sa na slová povzbudenie, ktoré nám Ježiš posielal.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie sa podrobnejšie pozrieme na 6. kapitolu Listu Hebrejom. Do náučnej rozpravy je tam vložená pasáž, ktorej zmyslom je povzbudenie a napomenutie čitateľov, ktorým hrozí nebezpečenstvo odpadnutia. Pripomína im, čo už vďaka Kristovi prežili a dáva im novú inšpiráciu do ďalších dní.

- Heb 6,4–6: Povzbudenie – okúsili ste krásu evanjelia (nedeľa)
- Heb 6,4–6: Varovanie – bez Krista nie je nádej (pondelok)
- Heb 10,26–29: Varovanie – bez Kristovej obete nie je nádej (utorok)
- Heb 6,9–12: Povzbudenie – uchovajte si svoju horlivosť (streda)
- Heb 6,17–20: Povzbudenie – Ježiš je naša jediná nádej (štvrtok)

DOBŘÉ BOŹIE SLOVO

⁴Pretože tých, ktorí už raz boli osvietení, okúsili nebeský dar a majú účasť na Duchu Svätom, ⁵okúsili dobré Božie slovo i moc budúceho veku ⁶a potom odpadli, nie je možné znova obnovovať k pokániu, pretože v sebe opäť križujú Božieho Syna a vystavujú ho na posmech. (Heb 6,4–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Heb 6,4–6). O akých daroch sa hovorí v týchto veršoch? V čom spočíva ich povaha a dobrota?

Byť „osvietení“ znamená zažiť obrátenie (Heb 10,32). Vzťahuje sa na tých, ktorí sa obrátili z „tmy“, z moci satana na „svetlo“ Boha (Sk 26,17.18). Znamená to vyslobodenie z hriechu (Ef 5,11) a nevedomosti (1Tes 5,4.5). Kontext naznačuje, že toto osvietenie je Božím činom dosiahnutým prostredníctvom Ježiša, „odblesku jeho slávy“ (Heb 1,3).

„Okúsiť nebeský dar“ a „stať sa účastníkmi Ducha Svätého“ sú synonymné výrazy. Boží „dar“ sa môže vzťahovať na Jeho milosť (Rim 5,15) alebo na Svätého Ducha, prostredníctvom ktorého Boh túto milosť udeľuje (Sk 2,38). Tí, ktorí „okúsili“ Ducha Svätého (Jn 7,37–39; 1Kor 12,13), zažili „milosť“ Boha, ktorá zahŕňa moc plniť Jeho vôľu (Ga 5,22.23).

Ochutnať „dobré Božie slovo“ (Heb 6,5) znamená osobne zažiť pravdu evanjelia (1Pt 2,2.3). „Sily budúceho veku“ sa týkajú zázrakov, ktoré Boh v budúcnosti vykoná pre veriacich. Vzkriesi ich (Jn 5,28.29), premení ich telá a dá im večný život. Veriaci ich začínajú „ochutnávať“ už v súčasnosti. Zažili duchovné vzkriesenie (Kol 2,12.13), obnovu mysle (Rim 12,2) a dostali večný život v Kristovi (Jn 5,24).

Pavol má pravdepodobne na mysli generáciu, ktorá putovala po púšti. Títo ľudia zakúsili Božiu milosť a záchranu. Osvecoval ich ohnivý stĺp (Neh 9,12.19; Žalm 105,39). Tešili sa z nebeského daru manny (2Moj 16,15). Zakúsili Svätého Ducha (Neh 9,20) a ochutnali „dobré Božie slovo“ (Joz 21,45) a „sily budúceho veku“ v „divoch a znameniach“, ktoré sa prejavili pri ich vyslobodení z Egypta (Sk 7,36). Pavol však naznačuje, že čitateľom jeho listu, rovnako ako generácii, ktorá putovala po púšti, hrozí odpadnutie od Boha – a to aj napriek dôkazom Božej priazne (4Moj 14,1–35).

APLIKÁCIA ■ Aká je tvoja skúsenosť s tým, o čom hovorila dnešná lekcija? Kedy si prežil osvietenie, o ktorom hovoria verše v Liste Hebrejom? Pred čím by varoval apoštol Pavol teba, keby ti písal?

NEMOŽNÁ OBNOVA

⁴Pretože tých, ktorí už raz boli osvietení, okúsili nebeský dar a majú účasť na Duchu Svätom, ⁵okúsili dobré Božie slovo i moc budúceho veku ⁶a potom odpadli, nie je možné znova obnovovať k pokániu, pretože v sebe opäť križujú Božieho Syna a vystavujú ho na posmech. (Heb 6,4–6)

Vtedy povedal Ježiš svojim učeníkom: „Ak niekto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ (Mt 16,24)

Veď vieme, že náš starý človek bol spolu s ním ukrižovaný, aby bolo zneškodnené telo hriechu, aby sme už viac neboli otrokmi hriechu. (Rim 6,6)

Porovnaj uvedené texty. Ako by si na základe týchto veršov vysvetlil, čo to znamená „ukrižovať Krista“?

Heb 6,4–6

Mt 16,24

Rim 6,6

Ga 2,20

Ga 5,24

Ga 6,14

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Pôvodný text v gréčtine zdôrazňuje slovo „nemožné“. Je nemožné, aby Boh obnovil tých, ktorí „odpadli“, pretože „opäť križujú Božieho Syna“ (Heb 6,6). Pisateľ chce zdôrazniť, že neexistuje iný spôsob spásy než prostredníctvom Krista (Sk 4,12). Spása akýmkoľvek iným spôsobom je nemožná podobne, ako „Boh nemôže klamať“ (Heb 6,18) alebo ako nie je možné páčiť sa Bohu „bez viery“ (Heb 11,6).

Opätovné ukrižovanie Božieho Syna je obrazným výrazom, ktorý sa snaží opísať niečo, čo sa deje v osobnom vzťahu medzi Ježišom a veriacim.

Keď náboženský vodcovia ukrižovali Ježiša, urobili to, pretože Ježiš predstavoval hrozbu pre ich nadradenosť a nezávislosť. Dúfali, že odstránia Ježiša, a tak sa zbavia mocného a nebezpečného nepriateľa. Evanjelium podobným spôsobom spochybňuje nezávislosť a sebaurčenie jednotlivca na najzákladnejšej úrovni. Podstatou kresťanského života je vziať na seba kríž a zaprieť seba samého (Mt 16,24). To znamená ukrižovať „svet“ (Ga 6,14), „starého človeka“ (Rim 6,6) a „telo s vášňami a žiadosťami“ (Ga 5,24). Cieľom kresťanského života je, aby sme podstúpili smrť (hriechu a vlastného egoizmus). Pokiaľ túto smrť nezažijeme, nemôžeme prijať nový život, ktorý nám Boh chce dať (Rim 6,1–11). Boj medzi Ježišom a sebou samým je bojom na smrť (Rim 8,7.8; Ga 5,17). Je to ťažký boj, ktorý sa nedá vyhrať naraz. Tieto verše sa nevzťahujú na tých, ktorí niekedy zlyhajú v boji proti „starému človekovi“ a „telu“. Týkajú sa tých, ktorí zažili skutočnú spásu a jej význam (Heb 6,4.5), a napriek tomu sa rozhodli, že Ježiš je prekážkou pre život, ktorý si vybrali. Preto zničia svoj vzťah s ním. To znamená, že pokiaľ sa človek úplne nerozhodne odvrátiť od Krista, stále existuje nádej na záchranu.

- Čo znamená zomrieť „sebe“, vziať na seba „kríž“? Akú vec je pre teba najťažšie odovzdať pod Kristovu vládu?

APLIKÁCIA

NEZOSTALA ŽIADNA OBEŤ ZA HRIECHY

²⁶Ved' ak dobrovolne hrešíme po tom, čo sme prijali poznanie pravdy, niet už viac obety za hriechy, ²⁷ale iba hrozné očakávanie súdu a žeravý oheň, ktorý strávi odporcov. ²⁸Ak niekto poruší Mojžišov zákon, zomrie bez milosrdenstva na základe svedectva dvoch alebo troch svedkov. ²⁹Uvážte, o čo horší trest si zaslúži ten, čo pošliapie Božieho Syna, zneváži krv zmluvy, ktorou bol posvätený, a potupí Ducha milosti. (Heb 10,26–29)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Varovanie z Heb 6,4–6 je veľmi podobné varovaniu z Heb 10,26–29. Pavol vysvetľuje, že odmietnutie Ježišovej obety ponechá čitateľov bez akýchkoľvek prostriedkov na odpustenie hriechov, pretože okrem Ježiša neexistuje iný spôsob odpustenia (Heb 10,1–14).

Uvažuj o texte z úvodu (Heb 10,26–29). Ako autor opisuje hriech, pre ktorý neexistuje odpustenie?

Autor nehovorí, že by Boh neodpúšťal človeku hriechy, ktorých sa veriaci dopúšťa po prijatí pravdy. Boh ustanovil Ježiša za nášho obhajcu (1Jn 2,1). Prostredníctvom neho máme odpustenie hriechov (1Jn 1,9). Hriech, za ktorý nie je žiadna obeť ani zmierenie, je opísaný ako pošliapanie Božieho Syna, zneváženie krvi zmluvy a potupenie Svätého Ducha (Heb 10,29). Pozrime sa na význam týchto výrazov.

Výraz „pošliapie Božieho Syna“ (Heb 10,29) opisuje odmietnutie Ježišovej vlády. Titul „Boží Syn“ poslucháčom pripomenul, že Boh ustanovil Ježiša po pravici a slúbil, že jeho nepriateľov urobí „podnožkou“ pre jeho nohy (Heb 1,13; pozri tiež Heb 1,5–12.14). Pošliapanie Ježiša znamená, že odpadlík zaobchádzal s Ježišom ako s nepriateľom. V kontexte argumentu tohto listu (Heb 1,13) bolo naznačené, že tí, ktorí odpadli od viery, zosadili Ježiša z trónu (ktorý teraz okupuje sám odpadlík) a namiesto toho ho položili pod svoje nohy ako podnožku. To je to, čo chcel Lucifer urobiť v nebi (Iz 14,12–14) a čo by sa „syn zatratenia“ pokúsil urobiť v budúcnosti (2Tes 2,3.4).

Výraz „zneváži krv zmluvy“ sa týka odmietnutia Ježišovej obete (Heb 9,15–22). Znamená to, že Ježišova krv nemá očistnú silu.

Výraz „potupí Ducha milosti“ je veľmi silný. Grécke sloveso *enybrizó* („urážať“, „potupovať“) zahŕňa prejav odmietnutia, ktorý označuje „drzosť“ alebo „aroganciu“. Tento termín je v úplnom kontraste k opisu Svätého Ducha ako „ducha milosti“. Znamená to, že odpadlík reagoval na Božiu ponuku milosti tým, že Ducha Svätého urazil.

Opadlík je v neudržateľnej pozícii. Odmieta Ježiša, jeho obeť a Svätého Ducha.

APLIKÁCIA ■ **Prečo je dôležité každodenné vyznávanie vlastných hriechov?**

PRESVEDČENIE O LEPŠOM

⁹Milovaní, aj keď takto hovoríme, sme presvedčení, že vy ste na tom lepšie a máte bližšie k spasie. ¹⁰Ved' Boh nie je nespravodlivý, že by zabudol na vaše dielo a na lásku, ktorú ste prejavili jeho menu, keď ste slúžili a ešte slúžite svätým. ¹¹Túžime však, aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, ¹²aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo sú pre vieru a trpezlivosť dedičmi prislúbení. (Heb 6,9–12)

Po silnom varovaní z veršov Heb 6,4–8 apoštol Pavol vyjadruje dôveru, že čitatelia neodpadli od Syna a ani v budúcnosti sa im to nestane. Pavol verí, že jeho poslucháči prijímú varovanie a toto prinesie očakávané ovocie. Sú ako „zem“, ktorú kultivuje Boh a ktorá prináša dobré ovocie. Títo ľudia dostanú požehanie od Boha (Heb 6,7), dostanú „záchranu“ (Heb 6,9).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 6,9–12). Vytvor si zoznam dobrých vecí, ktoré čitatelia Listu Hebrejom robili a vysvetli, čo znamenajú.

Službou svätým prejavujú veriaci svoju lásku k Božiemu „menu“, čiže k samotnému Bohu. Neboli to izolované akcie, ale trvalá činnosť, ktorá pretrváva až do súčasnosti. Výnimočné činy neodhalujú skutočný charakter osoby. Najväčším dôkazom lásky k Bohu nie sú „náboženské“ skutky, ale slová lásky voči blízkym – zvlášť voči tým, ktorí sú znevýhodnení (Mt 10,42; Mt 25,31–46). Pavol preto nabáda veriacich, aby „nezabudli“ konať dobro (Heb 13,2,16).

Sústredme sa znova na verše Heb 6,12. Varuje pred tým, aby sa ľudia stali „lenivými“. To je charakteristika tých, ktorí nedospeli a ktorým hrozí odpadnutie (Heb 5,11; 6,12). Nádej nie je udržiavaná pri živote intelektuálnymi cvičeniami viery, ale vierou vyjadrenou v skutkoch lásky (Rim 13,8–10).

Pavol chce, aby čitatelia napodobňovali tých, ktorí sa na základe trpezlivosti a viery stanú dedičmi zaslúbení. Izraelitov, ktorí putovali po púšti, Pavol predstavuje ako negatívny príklad. Pre nedostatok viery a vytrvalosti nedokázali zdediť to, čo im bolo slúbené. Potom predstavuje Abraháma (Heb 6,13–15) ako príklad toho, kto prostredníctvom „viery a trpezlivosti“ zdedil zaslúbenia. Zoznam pozitívnych príkladov sa rozširuje o ľudí viery v Hebrejom 11 a vrcholí v Ježišovi v Hebrejom 12. Ježiš je najväčší príklad viery a trpezlivosti (Heb 12,1–4). V Zjavení 14,12 je viera, trpezlivosť a zachovávanie prikázaní charakteristickými znakmi svätých v posledných dňoch.

■ Niekedy musíme ľuďom, ktorých milujeme, povedať varovné slová. Čo sa môžeme od apoštola naučiť ohľadom varovania a povzbudzovania ostatných?

APLIKÁCIA

NÁDEJ AKO KOTVA DUŠE

¹⁷A pretože Boh chcel dedičom prislúbenia presvedčivo dokázať nezmeniteľnosť svojho rozhodnutia, zaručil sa prísahou, ¹⁸aby sme v týchto dvoch nezmeniteľných veciach, v ktorých Boh nemôže klamať, mali silné povzbudenie my, čo sme našli útočisko v tom, že sa budeme verne pridržať ponúkanej nádeje. ¹⁹Máme ju ako istú a pevnú kotvu duše, ktorá siaha až dovnútra, za oponu, ²⁰kde za nás vošiel Ježiš ako predchodca, keď sa stal veľkňazom naveky na spôsob Melchisedeka. (Heb 6,17–20)

³⁵Neznesväťím svoju zmluvu, nezmením, čo mi vyšlo z úst. ³⁶Raz navždy som na svoju svätosť prisahal, že nesklamem Dávida: ³⁷Jeho rod bude trvať naveky, jeho trón bude predo mnou ako slnko. ³⁸Naveky bude stáť pevne ako mesiac, verný svedok nad oblakmi. (Žalm 89,35–38)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pavol zakončuje svoje varovanie pred odpadnutím tým, že povzbudzuje k láske, viere, nádeji a istote v Kristovi.

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 6,17–20). Čo považuješ v tomto texte za najdôležitejšie? Prečo Boh zaručuje svoje zaslúbenia prísahou?

Boh nám svoje zaslúbenia zaručil niekoľkými spôsobmi. Po prvé, Boh zaručil svoj sľub prísahou (Heb 6,17). Božie prísahy Abrahámovi a Dávidovi sa stali základom dôvery v Božiu trvalú priazeň pre Izrael. Keď sa Mojžiš snažil zaistiť Božie odpustenie Izraelitom po tom, ako sa klaňali zlatému teľaťu, poukazoval na Božiu prísahu Abrahámovi (pozri 2Moj 32,11–14; 1Moj 22,16–18). Vedel, že Božia prísaha je neodvolateľná (Rim 9,4; Rim 11,28.29).

Podobne, keď sa žalmista prihovárал pred Bohom za Izrael, odvolával sa na Božiu prísahu Dávidovi (Ž 89,35–38). Podľa Novej zmluvy boli obe prísahy splnené v Ježišovi, v Abrahámovom potomstve. Ježiš vystúpil na nebesia a posadil sa na Dávidov trón. (Ga 3,13–16; Lk 1,31–33.54.55)

Po druhé, Boh nám zaručil svoje zaslúbenia tým, že posadil Ježiša po svojej pravici. Cieľom Ježišovho nanebovzatia je potvrdiť sľub daný veriacim. Ježiš vystúpil na nebesia, „kde za nás vošiel... ako predchodca“ (Heb 6,20). Nanebovstúpenie nám teda odhaľuje istotu Božej spásy. Ježiš, „pretože pretrpel smrť, bol ovenčený slávou a ctou, lebo z Božej milosti okúsil smrť za každého“ (Heb 2,9.10). Ježišova prítomnosť pred Otcom je „kotvou duše“ (Heb 6,19), ktorá bola upevnená na Božom tróne. Dôveryhodnosť Božej vlády sa preukázala naplnením zaslúbení prostredníctvom Ježiša. Akú väčšiu istotu potrebujeme?

APLIKÁCIA

- **Čo pociťuješ, keď si uvedomíš, že Boh ti zložil prísahu? Prečo by ti už len táto myšlienka mala poskytnúť istotu spásy, aj keď sa cítiš nehodný?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Skutky apoštolov* si prečítaj kapitolu „Milovaný Ján“ (AA 539–545; SA 324–327) a v knihe *Túžba vekov* kapitolu „Judáš“ (DA 716–722; TV 500–505).

„Boj proti vlastnému ja je zo všetkých najťažší. Zrieknuť sa vlastného ja a bezvýhradne sa podriaďiť Božej vôli si vyžaduje určitý zápas, no poddanie sa Bohu je nevyhnutným predpokladom obnovy k svätosti.“ (SC 43; CK 30)

„Ján sa chcel podobať Ježišovi a pod znovuzrodzujúcim vplyvom Kristovej lásky sa stal miernym a pokojným človekom. Bol skrytý v Ježišovi. Ján sa zo všetkých učeníkov najviac poddal moci onoho obdivuhodného života. ... Práve táto hlboká láska ku Kristovi viedla Jána k tomu, že chcel byť stále pri ňom. Spasiteľ miloval všetkých dvanásť učeníkov, no Ján bol spomedzi nich najvnímavejší. Bol z nich najmladší a svoje srdce otváral Ježišovi s detinskou úprimnosťou a dôverou. Tak sa dostával do stále užšieho spoločenstva s Kristom a sprostredkoval Spasiteľov najhlbší duchovný odkaz. ... Krása svätosti, ktorá ho zmenila, mu zdobila obličaj, akoby z neho vyžarovala Kristova tvár. S obdivom a láskou hľadieval na Spasiteľa, takže mu zostalo jediné pranie: Podobať sa Kristovi a bývať s ním, aby sa v jeho živote odzrkadľovala Majstrova povaha.“ (AA 544.545; SA 327)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Život Jána, milovaného učeníka, a život Judáša Iškariotského predstavujú dôležitý protiklad. Keď Ježiš videl Jána a jeho brata, nazval ich „synovia hromu“. Ján mal veľa chýb. Judáš mal tiež chyby, ale neboli dramatickejšie ani vážnejšie ako Jánove. Prečo sa Ján premenil na Ježišov obraz, zatiaľ čo Judáš spáchal hriech proti Svätému Duchu? V čom bol rozdiel?
2. Ježiš pozýva veriacich, aby zobrali svoj kríž a nasledovali ho. Aký je rozdiel medzi prijatím kríža a vystavením sa zneužívaniu inými?
3. Prečo Boh požaduje, aby sme sa mu úplne odovzdali? Aký je vzťah medzi slobodnou vôľou a spásou?

Týždeň od 13. do 19. februára

JEŽIŠ – PROSTREDNÍK NOVEJ ZMLUVY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 7,11–19; 8,10–12; 8,1–6; 10,5–10; Jer 31,31–33

ZÁKLADNÝ TEXT

Teraz však dostal o tolko vznešenejšiu službu, o kolko je lepšia zmluva, ktorej je prostredníkom, lebo je ustanovená lepšími prisľúbeniami. (Heb 8,6)

Ježiš žil dokonalý život a potom zomrel namiesto nás. Tým sprostredkoval novú, lepšiu zmluvu medzi nami a Bohom. Ježiš svojou smrťou zrušil trest smrti, ktorý bol trestom za naše previnenia, a ustanovil novú zmluvu.

List Hebrejom 10,5–10 ukazuje, že Ježiš prejavil dokonalú poslušnosť presne podľa požiadaviek zmluvy. Nachádza sa tu odkaz na Žalm 40. Vidíme, že Mesiáš túžil byť Bohu úplne poslušný. „Hľa, prichádzam. Vo zvitku je napísané o mne, že mám plniť tvoju vôľu. A to chcem, Bože môj, vo svojom vnútri mám tvoj zákon.“ (Žalm 40,8.9) „V pôvodnom kontexte táto fráza [„plniť tvoju vôľu“] opisovala morálnu poslušnosť Božej vôli. Autor Listu Hebrejom používa toto spojenie na to, aby ukázal, že Kristova obeť naplnila Božiu vôľu. Priniesla zmierenie, ktoré zvieracie obete neposkytli.“ (7BC 460)

Pre Pavla získal tento Žalm zvláštny význam vtelením Ježiša. Ježiš bol stelesnením poslušnosti novej zmluve. Je aj naším príkladom. Boli sme zachránení nielen vďaka Jeho smrti, ale aj vďaka Jeho dokonalej poslušnosti.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame na „novú zmluvu“, ktorú Boh s ľuďmi uzavrel prostredníctvom Ježiša a jeho obete. Budeme premýšľať nad tým, prečo bola vlastne potrebná, v čom spočívala jej „novosť“ a čo znamená pre nás.

- Heb 7,11–19: Nedostatočnosť „starej zmluvy“ (nedela)
- Heb 8,10–12: Zaslúbenie „novej zmluvy“ (pondelok)
- Heb 8,1–6: Ježiš – Prostredník „novej zmluvy“ (utorok)
- Heb 10,5–10: Požehnanie plynúce z „novej zmluvy“ (streda)
- Jer 31,31–33: „Nová zmluva“ a premena srdca (štvrtok)

ZMYSEL NOVEJ ZMLUVY

¹¹Keby sa teda dokonalosť dala dosiahnuť prostredníctvom levitského kňazstva, ved' na jeho základe dostal ľud Zákon, načo by bolo treba ustanoviť ešte iného kňaza na spôsob Melchisedeka a neostať pri kňazstve na spôsob Árona? ¹²Ved' ak sa mení kňazstvo, nevyhnutne sa musí zmeniť aj Zákon. ¹³A ten, o ktorom sa to hovorí, je z iného kmeňa, z ktorého nikto nekonal službu pri oltári. ¹⁴Ved' je zrejmé, že náš Pán pochádzal z Júdu a vo vzťahu k tomuto kmeňu Mojžiš nič nepovedal o kňazoch. ¹⁵A je to ešte zrejmejšie, keď povstáva iný kňaz, podobný Melchisedekovi, ¹⁶ktorý sa ním nestal podľa predpisu zákona o telesnom pôvode, ale mocou nezničiteľného života. ¹⁷Ved' o ňom znie svedectvo: Ty si kňaz naveky na spôsob Melchisedeka. ¹⁸Tým sa ruší predchádzajúce prikázanie, lebo je slabé a neužitočné. ¹⁹Ved' Zákon nič neprivedol k dokonalosti; uvedená bola iba lepšia nádej a skrze ňu sa blížime k Bohu. (Heb 7,11–19)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 7,11–19). Prečo bola potrebná nová zmluva? V čom sa líšila od tej predchádzajúcej?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

List Hebrejom konštatuje, že Ježiš je vymenovaný za kňaza na spôsob Melchisedeka, teda nie tak ako bežní levitskí kňazi. Podľa Pavla to však znamená, že musela byť ustanovená nová (iná) zmluva. Stará zmluva bola postavená na službe levitov (Heb 7,11). Leviti pôsobili ako prostredníci medzi Bohom a národom Izrael. Zákon neumožňoval nikomu inému stať sa kňazom. Autor dospel k záveru, že zmena kňazstva znamená zmenu zákona o kňazstve, ako aj zmenu zmluvy (Heb 7,12.18.19).

Problém so starou zmluvou bol, že neposkytovala dokonalosť (Heb 7,11). Pavol hovorí o levitoch a ich službe (obetiach, sviatkoch, atď.). Zvieracie obete, ktoré prinášali leviti, nemohli poskytnúť skutočné, úplné očistenie od hriechov ani prístup k Bohu (Heb 10,1–4; 9,13.14; 10,19–23).

Skutočnosť, že bola potrebná nová zmluva, neznamená, že Boh bol voči Izraelitom nespravodlivý, keď im dal starú zmluvu. Služba levitov vo svätostánku mala Izraelitov chrániť pred modlárstvom a upriamovať ich pohľad na budúcu Ježišovu službu. List Hebrejom zdôrazňuje, že obete boli „tieňom budúcich dobier“ (Heb 10,1).

Obete poukazovali na Ježiša. Mali ľuďom pomôcť vložiť nádej a vieru v „Božieho baránka, ktorý sníma hriech sveta“ (Jn 1,29; porovnaj s Izaiášom 53). Pavol hovorí to isté, keď píše, že zákon bol „naším vychovávateľom po Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery“ (Ga 3,24) alebo že „cieľom Zákona je Kristus, aby spravodlivosť dosiahol každý, kto verí“ (Rim 10,4).

Inými slovami, ani desať prikázaní, hoci sú dokonalé a dobré, nemôže poskytnúť spásu (Rim 3,20–28; 7,12–14). Sú dokonalou normou spravodlivosti, ale neposkytujú spravodlivosť, podobne ako pohľad do zrkadla nemôže zmazať vrásky. Na dokonalú spravodlivosť potrebujeme Ježiša ako svojho zástupcu.

- **Prečo nás zákon nemôže zachrániť? Prečo nás ani zachovanie všetkých prikázaní (čo samotné je nemožné) nemôže zachrániť?**

APLIKÁCIA

NOVÉ A OBNOVENÉ

¹⁰Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán. Svoje zákony vložím do ich mysle a napíšem ich na ich srdcia. Budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom. ¹¹A nikto už nebude poučat' svojho blížneho ani brat svojho brata slovami: „Poznaj Pána!“, lebo ma budú poznať všetci, od najmenšieho po najväčšieho, ¹²pretože sa zľutujem nad ich nepravosťami a na ich hriechy si viac nespomeniem. (Heb 8,10–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Porovnaj text Heb 8,10–12 s uvedenými textami. Čo sa z nich dozvedáš o povahe novej zmluvy?

Heb 8,10–12

5Moj 6,4–6

5Moj 30,11–14

Jer 31,31–34

Prísľub novej zmluvy v Liste Hebrejom sa odvoláva na Jeremiáša. Podľa Jeremiáša bol Boží príslub novej zmluvy obnovením zmluvy, ktorú prvýkrát uzavrel Hospodin s Izraelom prostredníctvom Mojžiša (Jer 31,31–34). Dalo by sa teda tvrdiť, že Jeremiáš 31 nehovoril o „novej“ zmluve, ale o „obnove“ pôvodnej zmluvy s Izraelom. Použité hebrejské slovo pre *nové* (*chadaša*) má význam nielen „úplne nový“, ale aj „obnovený“ alebo dokonca „znova nastolený“.

Problém so starou zmluvou bol predovšetkým v tom, že ju ľudia porušili (Heb 8,8.9). Zmluva sama o sebe nebola chybná. Ľudia boli. Zároveň treba povedať, že v dejinách Izraela bolo veľa veriacich, v ktorých sa naplnili zábery zmluvy a ktorí mali v srdci zákon (Ž 37,31; Ž 40,8.9; Ž 119,11; Iz 51,7).

Aj keď je nová zmluva obnovením starej zmluvy, v istom zmysle je skutočne nová. Jeremiášov príslub „novej zmluvy“ nepredstavoval len obnovu podmienok, ktoré existovali pred vyhnanstvom a ktoré Izraeliti niekoľkokrát porušili a nasledovne obnovili, pretože sa od Boha mnohokrát odvrátili. Ľudia jednoducho neboli ochotní dodržať zmluvu s Bohom (Jer 13,23).

Boh sľúbil, že „stvorí nové“ (Jer 31,22). Nová zmluva nebude ako zmluva, ktorú Boh uzavrel „s ich otcami“ (Jer 31,32). Vzhľadom na nevernosť ľudí neboli sľuby, ktoré Boh dal podľa Mojžišovej zmluvy, nikdy splnené. Teraz na základe záruky poskytnutej Synom (Heb 7,22) Boh splní zábery svojej zmluvy. Boh nezmenil svoj zákon ani neznižil svoje požiadavky. Poslal svojho Syna ako záruku zmluvných zaslúbení (Heb 7,22; Heb 6, 18–20). V novej zmluve nie sú prekliatia. Sú tam iba pozhňania, pretože Ježiš zmluvné požiadavky dokonale naplnil a zobral prekliatie na seba (Ga 3,13).

APLIKÁCIA

- Prečítaj si 2Tim 2,13. Čo sa môžeš naučiť z Božej vernosti svojmu ľudu a plánom, ktoré s nimi mal? Aké sú (alebo by mali byť) naše vzťahy k druhým? Z čoho by mali vychádzať naše plány do budúcnosti?

NOVÁ ZMLUVA MÁ LEPŠIEHO PROSTREDNÍKA

¹Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: máme takého veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach ²ako služobník svätyne a pravého stanu, ktorý postavil Pán, a nie človek. ³Ved' každý veľkňaz je ustanovený na to, aby prinášal dary a obety, preto aj on musel mať niečo, čo by obetoval. ⁴Keby bol na zemi, nemohol by byť kňazom, pretože tu sú tí, čo prinášali dary podľa Zákona. ⁵No oni slúžia obrazu a tieňu nebeskej skutočnosti, ako to bolo prikázané Mojžišovi, keď sa chystal zhotoviť stan: Hľad' – povedal mu –, aby si všetko urobil podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu. ⁶Teraz však dostal o tolko vznešenejšiu službu, o kolko je lepšia zmluva, ktorej je prostredníkom, lebo je ustanovená lepšími prisľúbeniami. (Heb 8,1–6)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 8,1–6). Prečo je Ježiš lepším prostredníkom zmluvy, než boli levitskí kňazi?

**OSOBNÉ
ŠTUDIUM**

Grécky výraz *mesités* (prostredník, sprostredkovateľ) pochádza zo slova *mesos* (stred) a označuje toho, kto kráča alebo stojí v strede. Bol to odborný termín označujúci osobu, ktorá plnila jednu alebo viac z týchto funkcií: (1) bol to rozhodca medzi dvomi alebo viacerými stranami, (2) vyjednávač alebo obchodný maklér, (3) svedok v právnom zmysle slova alebo (4) ten, kto je ručiteľom a zaručuje tak vykonanie dohody.

Výraz „sprostredkovateľ“ alebo „mediátor“ je príliš úzkym prekladom pre *mesités*, pretože sa zameriava iba na prvé dve alebo tri použitia gréckeho výrazu. V Liste Hebrejom sa však kladie dôraz na štvrtú funkciu. Áno, Ježiš je „prostredník“, ktorý svojou obeťou preklenul priepasť hriechu, ktorá nás delila od Boha. Áno, pomáha nám prísť k Otcovi a hovoriť s ním, keďže sami by sme nešli. Áno, je aj svedkom, ktorý dosvedčuje existenciu zmluvy a jej naplnenie. Podľa Listu Hebrejom je však Ježiš aj zárukou novej zmluvy (Heb 7,22). Výraz „prostredník“ je v liste ekvivalentnom výrazu „ručiteľ“. Ježiš zaručuje, že sľuby zmluvy budú splnené.

Kristova smrť umožňuje ustanovenie novej zmluvy, pretože spĺňa nároky prvej zmluvy s Izraelom (a dokonca s prvými ľuďmi v Edene), ktorá bola porušená (Heb 9,15–22). Ježiš je teda ručiteľom, ktorý vzal na seba všetky zákonné povinnosti zmluvy. Ježišovo nanebovstúpenie zaručuje, že Boh naplní sľuby, ktoré dal ľuďom (Heb 6,19–20). Ježiš je zárukou zmluvy, pretože ukázal, že Božie sľuby sú pravdivé. Otec vzkriesil Ježiša a posadil ho po svojej pravici. Tým nám potvrdil, že aj nás vzkriesi a privedie nás k sebe.

Ježiš je väčším Prostredníkom ako Mojžiš, pretože slúži v nebeskej svätyni a priniesol seba samého ako dokonalú obeť za nás (Heb 8,1–5; 10,5–10). Mojžišova tvár odrážala Božiu slávu (2Moj 34,29–35), ale Ježiš je Božia sláva (Heb 1,3; Jn 1,14). Mojžiš hovoril s Bohom tvárou v tvár (2Moj 33,11), ale Ježiš je zosobnené Božie Slovo (Heb 4,12.13; Jn 1,1–3.14).

- **Kristus splnil požiadavky zmluvy, čo sa týka poslušnosti. Aká je úloha poslušnosti v našom živote a prečo je stále dôležitá?**

APLIKÁCIA

NOVÁ ZMLUVA PRINÁŠA LEPŠIE ZASLÚBENIA

⁵A preto keď Kristus prichádza na svet, hovorí: **Obety ani dary si neželáš, ale dal si mi telo.** ⁶Spalované obety ani obety za hriech sa ti nepáčili. ⁷Vtedy som povedal: **Hľa, prichádzam, vo zvitku knihy je o mne napísané, aby som plnil tvoju vôľu, Bože.** ⁸Najprv hovorí: **Obety ani dary, ani spalované obety, ani obety za hriech si nechcel, ani sa ti nepáčili — a tie sa predsa prinášajú podľa Zákona.** ⁹Vtedy povedal: **Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu. Ruší prvé, aby ustanovil druhé.** ¹⁰V tejto vôli sme raz navždy posvätení obetou tela Ježiša Krista. (Heb 10,5–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Môžeme byť v pokušení myslieť si, že nová zmluva má „lepšie prísluby“ v tom zmysle, že má väčšie odmeny, ako mala stará zmluva (nebeská vlasť, večný život atď.). Pravdou je, že Boh ponúka veriacim „starej zmluvy“ tie isté odmeny, aké ponúka nám (pozri Heb 11,10.13–16). V Liste Hebrejom 8,6 „lepšie príslúbenia“ hovoria o rôznych druhoch sľubov.

Zmluva medzi Bohom a Izraelom bola formálnou výmenou sľubov. Boh prevzal iniciatívu, vyslobodil Izrael z Egypta a sľúbil, že ich privedie do zaslúbenej krajiny.

Porovnaj texty 2Moj 24,1–8 a Heb 10,5–10. Aké sú podobnosti a rozdiely medzi týmito dvoma sľubmi?

Zmluva medzi Bohom a Izraelom bola potvrdená krvou. Touto krvou bol pokropený oltár a jeho okolie. Izraelský ľud sľúbil, že sa bude riadiť všetkým, čo Hospodin povedal.

„Podmienka večného života je dnes práve taká, aká vždy bola – práve taká, aká bola v raji pred pádom našich prvých rodičov – dokonalá poslušnosť voči Božiemu zákonu, dokonalá spravodlivosť. Ak by večný život bol podmienený niečím menším, bolo by ohrozené šťastie celého vesmíru. Hriech by mal aj vo večnosti voľný priechod so všetkými následkami utrpenia a biedy.“ (SC 62; CK 42)

Boh naplnil požiadavky novej zmluvy, pretože poslal svojho vlastného Syna, aby prišiel a žil dokonalý život a aby sa v ňom splnili zaslúbenia zmluvy. Tieto nám boli potom ponúknuté prostredníctvom viery v Ježiša. Ježišova poslušnosť zaručuje naplnenie zmluvných sľubov (Heb 7,22). Vyžaduje, aby mu Boh dal požehnanie zmluvy, ktoré potom dostaneme my. Tí, ktorí sú „v Kristovi“, budú sa môcť spolu s Ježišom tešiť z týchto zaslúbení. Boh nám dáva svojho Svätého Ducha, aby nám dal moc plniť svoj zákon.

APLIKÁCIA

- **Kristus splnil požiadavky zmluvy. Preto nie je pochýb, že Božie zaslúbenia pre nás sa tiež naplnia. Ako ti to pomáha porozumieť významu textu 2Kor 1,20–22? Akú nádej tu nachádzame?**

NOVÁ ZMLUVA AKO RIEŠENIE PROBLÉMU SRDCA

³¹„Hľa, blíži sa čas,“ znie výrok Hospodina, „keď uzavriem novú zmluvu s domom Izraela a s domom Júdu. ³²Nie takú zmluvu, akú som uzavrel s vašimi otcami, keď som ich chopil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Oni totiž moju zmluvu porušili, hoci som bol ich Pánom,“ znie výrok Hospodina. ³³„Toto však bude zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po týchto dňoch,“ znie výrok Hospodina. „Svoj zákon vložím do ich vnútra a vpišem ho do ich srdca. Budem im Bohom a oni budú mojím ľudom.“ (Jer 31,31–33)

²⁶Dám vám nové srdce a nového ducha do vášho vnútra; odstránim kamenné srdce z vášho tela a dám vám srdce z mäsa. ²⁷Dám svojho ducha do vášho vnútra a spôsobím, aby ste chodili podľa mojich ustanovení, zachovávali a plnili moje nariadenia. (Ez 36,26,27)

Porovnaj zaslúbenia o novej zmluve v textoch Jeremiáša 31,31–33 a Ezechiela 36,26,27. Ako spolu súvisia?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prvá zmluva bola napísaná Bohom na kamenné dosky a bola uložená v truhle zmluvy ako dôležité svedectvo o Božej zmluve s jeho ľudom (2Moj 31,18; 5Moj 10,1–4). Kamenné dosky však mohli byť zlomené a zvitky, ako zažil Jeremiáš, bolo možné rozrezať a spáliť (Jer 36,23).

Ale v novej zmluve Boh píše svoj zákon do ľudských srdiec. Srdce je spojené s myslou, orgánom pamäti a porozumenia (Jer 3,15; 5Moj 29,4). Je centrom vedomých rozhodnutí (Jer 3,10; 29,13).

Tento sľub nebol iba zabezpečením prístupu k zákonu pre všetkých. Sľub mal priniesť zmenu v srdciach ľudí. Problém Izraelitov bol v tom, že ich hriech bol vyrytý „železným rydlom a diamantovým hrotom, ... do tabule ich srdca“ (Jer 17,1). Izraeliti mali zatvrdnuté srdcia (Jer 13,10; Jer 23,17), preto nebolo možné, aby urobili správne rozhodnutia (Jer 13,23).

Jeremiáš neoznámil zmenu zákona, pretože problémom Izraelitov nebol zákon, ale srdce. Boh chcel, aby vernosť Izraela bola odpoveďou na to, čo pre nich urobil. Dal im desať prikázaní s historickým prológom, ktorý vyjadruje Božiu lásku a starostlivosť o svoj ľud (2Moj 20,1,2). Boh chcel, aby Izraeliti dodržiavali jeho zákony, pretože vedia, že pre nich chce to najlepšie. Túto pravdu zjavil už ich veľkolepým vyslobodením z Egypta. Ich poslušnosť mala byť prejavom vďačnosti, prejavom reality ich vzťahu.

To isté platí aj dnes pre nás. Ježišova láska a starostlivosť o nás, ktorú prejavil svojou smrťou za naše hriechy, sú prológom novej zmluvy (Lk 22,20). Skutočná poslušnosť pochádza zo srdca ako prejav lásky (Mt 22,34–40). Táto láska je charakteristickým znakom prítomnosti Svätého Ducha v živote veriaceho. Boh do nás vlieva svoju lásku prostredníctvom svojho Ducha (Rim 5,5), ktorý je vyjadrený v láske (Ga 5,22).

- Ak mali Izraeliti milovať Boha, a to aj bez porozumenia Kristovej smrti, prečo by sme mali milovať Boha ešte viac ako oni? V čom je láska prejavom tejto poslušnosti?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Ak je naše srdce obnovené na Božiu podobu a ak je do duše človeka vštepená božská láska, či sa v našom živote nebude uplatňovať Boží zákon? Keď je v srdci vrytá zásada lásky, keď je človek obnovený na obraz svojho Tvorcu, naplňa sa zaslúbenie o novej zmluve: *Svoje zákony im vložím do srdca a vpišem im ich do mysle.* (Heb 10,16) A či zákon napísaný v srdci nebude utvárať život? Poslušnosť – služba a oddanosť lásky – je pravým znamením učeníctva. Písmo hovorí: *„Lebo je to láska k Bohu, aby sme zachovávali jeho prikázania.‘ Kto hovorí: Zním ho, ale nezachováva jeho prikázania, je luhár a niet v ňom pravdy.’* (1Jn 5,3; 2,4) Viera nás nezabavuje poslušnosti, naopak, jediná nás robí účastníkmi Kristovej milosti, ktorá nám dáva schopnosť poslúchať.“ (SC 60.61; CK 41)

„Čím bližšie budeš k Ježišovi, tým hriešnejší si budeš pripadať, pretože tvoj duchovný postreh sa zjasní a tvoje nedostatky vyniknú v porovnaní s jeho dokonalou povahou. To je dôkaz, že satanove zvody stratili svoju moc a že ťa prebúdza oživujúci vplyv Božieho Ducha. V srdci, ktoré si nevedomuje vlastnú hriešnosť, nemôže byť nijaká hlboká láska k Ježišovi. Milostou premenený človek bude obdivovať Kristov božský charakter, no ak nevidíme vlastnú mravnú znetvorenosť, je to neomylný dôkaz, že sme nevideli ani Kristovu krásu a vznešenosť.“ (SC 64.65; CK 44)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Zamyslite sa nad hore uvedenými citátmi z knihy *Cesta ku Kristovi*. Čím bližšie sme ku Kristovi, tým hriešnejšími sa staneme vo svojich očiach. Ako zabezpečiť, že neodídeme v zúfalstve od viery, keď si budeme uvedomovať svoju vlastnú hriešnosť?
2. Pozastavme sa nad myšlienkou, že zákon sa nám zapisuje do srdca. Čo to znamená pre duchovný život kresťana? Ako by nám porozumenie a prežívanie tejto pravdy mohli pomôcť vyhnúť sa poslušnosti, ktorá je iba zákonníctvom, „mŕtvymi skutkami“ (Heb 9,14)?

JEŽIŠ – DOKONALÁ OBEŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 9,19–22; Ef 3,14–19; Heb 7,26–28; 10,9–12; 9,22–28; Rim 3,21–26

ZÁKLADNÝ TEXT

Jednou obetou totiž navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú. (Heb 10,14)

Myšlienka, že by človek odsúdený a popravený na kríži mal byť uctievaný ako Boh, bola pre staroveké uvažovanie urážajúca. Ojedinelé zmienky o kríži v rímskej literatúre sú svedectvom o odpore k tomuto konceptu. U Židov to bolo rovnako – samotný zákon preklínal človeka, ktorý visel na dreve (5Moj 21,23). Medzi motívmi kresťanských kresieb v katakombách nachádzame páva (pravdepodobne symbol nesmrteľnosti), holubicu, víťaznú palmovú ratolesť a rybu. Neskôr sa objavujú ďalšie témy: Noachova archa, Abrahám obetujúci býka namiesto Izáka, Daniel v jame s levmi, Jonáš v bruchu veľryby, pastier nesúci jahniatko alebo zobrazenie zázrakov, ako uzdravenie ochrnutého či vzkriesenie Lazára. To všetko boli symboly záchrany, víťazstva a starostlivosti. Kríž však vyjadroval porážku a hanbu. Napriek tomu sa však práve kríž stal znakom kresťanstva. Pavol dokonca nazýval evanjelium ako „slovo o kríži“ (1Kor 1,18). Tento týždeň sa pozrieme na symbol kríža, ako o ňom hovorí List Hebrejom.

OSNOVA LEKCIE

Deviata lekcia nášho uvažovania nad Listom Hebrejom sa zameriava na význam Kristovho kríža vo svetle starozmluvných rituálnych obetí. Uvidíme v nej, aký bol pôvodný zmysel obetí, ako sa táto myšlienka prejavila v Ježišom diele pre nás a čo z toho pre nás vyplýva.

- Heb 9,19–22: Prečo je obeť taká dôležitá (nedeľa)
- Ef 3,14–19: Obete ako prostriedok na pochopenie Kristovho poslania (pondelok)
- Heb 7,26–28; 10,9–12: Ježišova dokonalá obeť (utorok)
- Heb 9,22–28: Kristova obeť a očistenie človeka od hriechu (streda)
- Rim 3,21–26: Kristova obeť a „očistenie“ Božieho mena (štvrtok)

DÔLEŽITOSŤ OBETÍ

¹⁹Lebo keď Mojžiš oznámil celému ľudu všetky prikázania, podľa Zákona vzal krv teliat a capov, vodu, šarlátovú vlnu a yzop a pokropil samu knihu i všetok ľud, ²⁰hovoriac: Toto je krv zmluvy, ktorú nariadil pre vás Boh. ²¹Podobne pokropil krvou aj stan a všetko bohoslužobné náčinie. ²²Takto sa podľa Zákona takmer všetko očisťuje krvou a bez preliatia krvi niet odpustenia. (Heb 9,19–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Text Hebrejom 9,15 vysvetľuje, že Ježišova smrť bola obeťou, ktorej zmyslom bolo, „aby ich vykúpil z previnení spáchaných počas prvej zmluvy“. To všetko preto, „aby prisľúbenie večného dedičstva dosiahli všetci, čo sú povolaní“.

Na starovekom Blízkom východe mala zmluva medzi dvomi ľuďmi alebo národmi veľmi veľkú vážnosť. Vyžadovala si vzájomnú výmenu sľubov pod prísahou. Takýto prístup vychádzal z predpokladu, že bohovia potrestajú každého, kto prísahu poruší. Na potvrdenie zmluvy sa často prinášali zvieracie obete.

Napríklad, keď Boh uzavrel zmluvu s Abrámom, súčasťou rituálu bolo aj rozseknutie zvierat na polovicu (1Moj 15,6–21). Zúčastnené strany mali prejsť pomedzi kusy zvierat na znamenie, že takýto osud postihne toho, kto by zmluvu porušil. V uvedenom príklade je pozoruhodné, že pomedzi zvieratá prešiel iba Hospodin, čím dal Abrámovi jasne najavo, že on svoj sľub neporuší.

Porovnaj texty 1Moj 15,6–21 a Jer 34,8–22. Čo sa z týchto textov dozvedáme o zmluve?

Zmluva s Bohom umožnila Izraelitom vstup do Zaslúbenej krajiny ako do ich dedičstva. Súčasťou zmluvy bol súbor prikázaní a pokropenie oltára krvou. Toto pokropenie poukazovalo na osud tej strany, ktorá zmluvu poruší. Práve preto List Hebrejom hovorí, že „bez preliatia krvi niet odpustenia“ (Heb 9,22). Keď Izraeliti porušili zmluvu, Boh čelil bolestivej dileme. Zmluva si vyžadovala smrť priestupníka, ale Boh svoj ľud miloval. Ak by Boh jednoducho ich hriech prehliadol alebo by ich odmietol potrestať, jeho prikázania by sa stali nevymožiteľnými a svet by sa ocitol v chaose.

Boží Syn však ponúkol samého seba ako náhradu. Zomrel namiesto nás, aby sme mohli dostať „prisľúbenie večného dedičstva“ (Heb 9,15.26; Rim 3,21–26). Boh teda obhájil svätosť svojho zákona a súčasne zachránil tých, čo zákon prestúpili. Takýto krok mohol uskutočniť vďaka krížu.

APLIKÁCIA ■ Prečo zákon zohráva v poslanstve evanjelia takú dôležitú úlohu?

RÔZNE DRUHY OBETÍ

¹⁴Preto zohýnam kolená pred Otcom, ¹⁵od ktorého má meno každý rod na nebi i na zemi, ¹⁶aby vás podľa bohatstva svojej slávy posilnil mocou skrze svojho Ducha na vnútornom človeku ¹⁷a aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, aby ste tak zakorenení a upevnení v láske ¹⁸mohli so všetkými svätými pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka, ¹⁹a poznať Kristovu lásku, ktorá prevyšuje poznanie, a tak aby ste sa dali naplniť celou Božou plnosťou. (Ef 3,14–19)

Ježišova smrť prináša odpustenie našich hriechov. Odpustenie hriechov však v sebe zahŕňa oveľa viac než len zrušenie trestu za naše prestúpenie zmluvy. To je jeden z dôvodov, prečo sa židovský obetný systém skladal z piatich rôznych druhov obetí. Každý bol potrebný na vyjadrenie hĺbky Kristovej smrti na kríži.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o úvodnom texte (Ef 3,14–19). O čo sa Pavol modlil?

Pri *spalovanej obeti* malo byť celé zviera spálené na oltári (3. Mojžišova 1). Táto obeť predstavovala Krista, ktorý sa za nás vydal. Hoci bol rovný Bohu, „svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za korisť, ale zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka“ (Fil 2,5–8).

Pokrmová obeť (Roh: *obilná*) bola prejavom vďačnosti za Božiu starostlivosť o obživu ľudu (3. Mojžišova 2). Aj táto obeť predstavovala Ježiša, „chlieb života“ (Jn 6,35.48), prostredníctvom ktorého máme večný život.

Súčasťou *obety spoločenstva* (Roh: *pokojnej obeti*) bolo jedlo s priateľmi a rodinou na oslavu požehnania a prosperity, ktorej darcom bol Boh (3. Mojžišova 3). Aj táto obeť predstavovala Krista, ktorého obeť nám prináša pokoj (Iz 53,5; Rim 5,1; Ef 2,14). Je tiež zdôraznením, že aj my sa máme zúčastňovať na Ježišovej obeti tým, že prijímame jeho telo a pijeme jeho krv (Jn 6,51–56).

Obeť za hriech prinášala odčinenie hriechu (3Moj 4,1–5,13). Táto obeť zdôrazňovala úlohu krvi zvierata, ktorá predstavovala jeho život. Mala priniesť zmierenie za hriechy (3Moj 17,11) a ukazovať na krv Ježiša, ktorý nám odpustil a vykúpil nás z našich hriechov (Mt 26,28; Rim 3,25; Heb 9,14).

Obeť za vinu slúžila na odčinenie hriechov (3Moj 5,14–6,7). Prinášala odpustenie v prípadoch, kde bolo možné zabezpečiť odškodnenie alebo náhradu. Táto obeť nás učí, že Božie odpustenie nás neoslobodzujú od zodpovednosti zabezpečiť odškodnenie tam, kde je to možné.

Obete prinášané vo svätyni nás učia, že skúsenosť spasenia je oveľa hlbšia, než prináša prijatie Ježiša za našu náhradu. Potrebujeme sa ním „sýtiť“, deliť sa o prijaté požehnanie s druhými a snažiť sa odčiniť zlo, ktoré sme spôsobili druhým.

- Čo ti najviac pomáha poznávať Kristovu lásku? Čo pre teba táto láska znamená a k čomu ťa inšpiruje?

APLIKÁCIA

JEŽIŠ – DOKONALÁ OBEŤ

²⁶Ved' bolo aj vhodné, aby sme mali takého veľkňaza – svätého, nevinného, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov, povýšeného nad nebesia, ²⁷ktorý nepotrebuje ako veľkňazi deň čo deň prinášať obety najprv za svoje hriechy a potom aj za hriechy ľudí. Ved' on to vykonal raz navždy, keď obetoval samého seba. ²⁸Zákon totiž ustanovuje za veľkňazov ľudí podrobených slabostiam, no slovo prisahy, ktorá odznela po Zákone, ustanovuje Syna dokonalého naveky. (Heb 7,26–28)

⁹Vtedy povedal: Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu. Ruší prvé, aby ustanovil druhé. ¹⁰V tejto vôli sme raz navždy posvätení obetou tela Ježiša Krista. ¹¹Každý kňaz stojí a koná denne bohoslužbu a veľa rás prináša tie isté obety, ktoré nikdy nemôžu odstrániť hriechy. ¹²No Kristus priniesol jednu obetu za hriechy a navždy zasadol po pravici Boha. (Heb 10,9–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodných textoch a sústreď sa na verše Heb 7,27 a Heb 10,10. Ako je v týchto textoch opísaná Ježišova obet'?

Levitských kňazov „muselo byť mnoho, lebo smrť im bránila ostať nimi natrvalo“ (Heb 7,23). Tento výrok je v kontraste s Ježišom, ktorý žije naveky a má večné kňazstvo (Heb 7,24.25). Levitskí kňazi prinášali „deň čo deň“ (Heb 7,27) a „rok čo rok“ (Heb 9,25) obete a dary, ktoré „nemôžu vo svedomí urobiť dokonalým toho, kto koná bohoslužbu“ (Heb 9,9; 10,1–4).

Ježiš však obetoval samého seba a priniesol „jednu obet'“ (Heb 10,10.12–14), ktorá očisťuje naše svedomie (Heb 9,14; 10,1–10) a ničí (Roh: odstraňuje) hriech (Heb 9,26). Ježišova obet' prevyšuje zvieracie obete, pretože Ježiš je Božím Synom (Heb 7,26–28), ktorý dokonale naplnil Božiu vôľu (Heb 10,5–10).

Opis Ježišovej „jedinej obete“ má mnohoraký význam.

Po prvé, Ježišova obet' je dokonalá vo svojej moci a nič ju nemôže prekonať. Obete levitských kňazov sa museli pravidelne opakovať, pretože nemali dokonalú moc očistiť. „Vari by ich neprestali prinášať, keby tí, čo konajú bohoslužbu, boli raz navždy očistení a necítili by už vo svedomí, že majú hriechy?“ (Heb 10,2) Po druhé, všetky tie rôzne druhy starozmluvných obetí našli svoje naplnenie na kríži. Ježiš nás preto nielen očisťuje od hriechu (Heb 9,14), ale prináša nám aj posvätenie (Heb 10,10–14) tým, že hriech odstraňuje z našich životov (Heb 9,26). Skôr, ako mohli kňazi pristúpiť k Bohu vo svätyni a konať službu v prospech svojich blížnych, museli byť očistení a posvätení (3. Mojžišova 8 a 9). Ježišova obet' nás očisťuje a posväcuje (Heb 10,10–14), takže môžeme pristupovať k Bohu so smelou dôverou (Heb 10,19–23) a môžeme mu slúžiť ako „kráľovské kňazstvo“ (Heb 9,14; 1Pt 2,9).

A napokon, Ježišova obet' posilňuje náš duchovný život. Je pre nás príkladom, ktorým sa máme inšpirovať a ktorý máme nasledovať. Práve preto nás List Hebrejom vyzýva, aby sme mali svoj pohľad upretý na kríž a nechali sa viesť Kristom (Heb 12,1–4; 13,12.13).

APLIKÁCIA

- **Kríž je základom všetkého požehnania, ktoré nám Boh udeľuje. Prináša očistenie od hriechu, posvätenie k službe a výživu k rastu. Ako môžeme lepšie prežívať to, čo sme dostali v Kristovi?**

KRÍŽ A CENA ODPUSTENIA

²²Takto sa podľa Zákona takmer všetko očisťuje krvou a bez preliatia krvi niet odpustenia. ²³Bolo nevyhnutné takýmto spôsobom očisťovať napodobeniny nebeských vecí, no samy nebeské veci treba očisťovať lepšími obetami. ²⁴Ved' Kristus nevošiel do svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal pred Božou tvárou. ²⁵Ani nie preto, aby samého seba viackrát obetoval ako veľkňaz, ktorý rok čo rok vchádza do svätyne s cudzou krvou. ²⁶Ved' ináč by bol musel od založenia sveta trpieť mnohokrát. On sa však zjavil teraz na konci vekov, raz a navždy, aby obetovaním seba zničil hriech. ²⁷A ako každý človek umiera len raz a potom bude súd, ²⁸tak aj Kristus bol len raz obetovaný, aby vzal na seba hriechy mnohých, a druhý raz sa zjaví nie pre hriech, ale na spásu tým, čo ho očakávajú. (Heb 9,22–28)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 9,22–28). Aké dielo Ježiš koná v nebeskej svätyni?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V kontexte starozmluvnej svätyne dáva zmysel myšlienka, že aj nebeská svätyňa musí byť očistená. Svätyňa je symbolom Božej vlády (1Sam 4,4; 2Sam 6,2). Spôsob, akým Boh zaobchádza s hriechom svojho ľudu ovplyvňuje vnímanie spravodlivosti jeho vlády (Ž 97,2). Ako Vládca je Boh zároveň Sudcom svojho ľudu. Očakáva sa, že bude súdiť spravodlivo, obháji nevinných a odsúdi vinných. Keď teda Boh odpúšťa hriešnikovi, nesie za to právnu zodpovednosť. Svätyňa, ktorá predstavuje Boží charakter a spôsob vlády, je znečistená. To je aj vysvetlením toho, že keď nám Boh odpúšťa, „nesie“ naše hriechy (2Moj 34,7; 4Moj 14,17–19; hebrejské slovo pre „odpúšťať“ v týchto veršoch znamená „niesť“).

Spôsob obetovania v starozmluvnej svätyni je ilustráciou tejto myšlienky. Keď sa človek usiloval o odpustenie, priniesol zvieru ako obeť za svoje hriechy, vyznal ich a zvieru obetoval. Krvou zvierata boli pomazané rohy oltára alebo sa ňou kropilo v prvom oddelení svätyne. Hriech bol takto symbolicky prenesený do svätyne. Boh vzal hriechy svojho ľudu a sám ich niesol.

V starozmluvnom systéme sa očisťovanie od hriechu alebo zmierenie za hriech odohrávalo v dvoch fázach. Počas roka prinášali kajúci hriešnici obeť do svätyne. Tieto obeť ich očisťovali od ich hriechov, zároveň sa však hriechy dostávali do svätyne pred samotného Boha. Na konci roka, na deň zmierenia, ktorý bol zároveň súdnym dňom, Boh očistil svätyňu, dal do poriadku svoju právnu zodpovednosť tým, že priniesol hriechy zo svätyne na kozla pre Azázela, ktorý predstavoval satana (3Moj 16,15–22).

Tento dvojfázový systém očisťovania vyjadrovali aj dve oddelenia pozemskej svätyne, ktorá bola postavená podľa nebeského vzoru (2Moj 25,9; Heb 8,5). Tento spôsob umožňoval Bohu prejaviť súčasne milosrdenstvo aj spravodlivosť. Tí, čo počas roka vyznávali svoje hriechy a prejavovali svoju vernosť Bohu, prežívali na deň zmierenia sobotu, skutočný odpočinok od svojich hriechov (3Moj 16,29–31). Tí, čo sa nekajali, boli odstránení („vyfatiť“) spomedzi svojho ľudu (3Moj 23,27–32).

- Čím všetkým by si si musel prejsť, keby bol pred tebou len trest za tvoje hriechy? Ako ti takéto uvažovanie môže pomôcť pochopiť, čo vlastne pre teba Kristus vykonal?

APLIKÁCIA

SÚD A BOŽÍ CHARAKTER

²¹Teraz však je zjavená Božia spravodlivosť bez Zákona dosvedčená Zákonom a Prorokmi. ²²Božia spravodlivosť skrze vieru Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Niet totiž rozdielu, ²³lebo všetci zhrušili a nemajú Božiu slávu. ²⁴Ospravedľňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Ježišovi Kristovi. ²⁵Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť, keď prehliadol hriechy, ktoré boli spáchané už skôr, ²⁶v čase Božej zhovievavosti, a aby ukázal svoju spravodlivosť v terajšom čase, takže sám je spravodlivý a ospravedľňuje toho, kto žije z Ježišovej viery. (Rim 3,21–26)

¹⁶Ved' ja sa nehanbím za evanjelium, lebo ono je Božou mocou na spásu pre každého veriaceho, najprv Žida, potom Gréka. ¹⁷Pretože v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru, ako je napísané: Spravodlivý z viery bude žiť. (Rim 1,16.17)

No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni. (Rim 5,8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodných textoch (Rim 3,21–26; Rim 1,16.17 a Rim 5,8). Čo o Bohu zjavuje Ježišova obeť na kríži za odpustenie našich hriechov?

Odpustenie našich hriechov je možné ilustrovať na dvoch fázach Ježišovej služby v dvoch oddeleniach nebeskej svätyne. Po prvé, Ježiš odňal naše hriechy a sám ich vyniesol na kríž, aby daroval odpustenie každému, kto verí v neho (Sk 2,38; 5,31). Na kríži vydobyl právo odpustiť každému, kto v neho verí, lebo práve On niesol hriechy ľudstva. Uviedol do platnosti aj novú zmluvu, ktorá mu umožnila vložiť prostredníctvom Božieho Ducha Boží zákon do srdc ľudí (Heb 8,10–12; Ez 36,25–27).

Druhá fáza Ježišovej služby spočíva v súde, ktorý predchádza jeho druhému príchodu. Z pohľadu Listu Hebrejom išlo o budúcu udalosť (Heb 2,1–4; 6,2; 9,27.28; 10,25). Tento súd sa začína od Božieho ľudu a jeho opis nachádzame u Dan 7,9–27; Mt 22,1–14 a v Zj 14,7. Cieľom tohto súdu je ukázať, že Boh je pri odpúšťaní ľuďom spravodlivý. Počas tohto súdu sú otvorené záznamy o živote každého človeka. Boh ukáže, čo sa odohrávalo v srdciach veriacich, ako prijali Ježiša za svojho Spasiteľa a otvorili sa pre pôsobenie jeho Ducha v ich životoch. „Človek sám nemôže čeliť žalobám. Pred Bohom stojí v odeve znečistenom hriechom a vyznáva svoje hriechy. Ale Ježiš, náš Obhajca, rozpráva pôsobivú obhajovaciu reč za tých, ktorí mu prostredníctvom pokánia a viery zverili svoju dušu. On zastupuje ich vec a mocnými dôkazmi Golgoty vyvracia tvrdenia žalobcu. Jeho dokonalá poslušnosť Božiemu zákonu až po smrť na kríži mu dala všetku moc na nebi a na zemi. Teraz požaduje od svojho Otca milosť a zmierenie pre hriešnych ľudí. ... Kým máme poznávať svoj hriešny stav, musíme dôverovať Kristovi ako našej spravodlivosti, nášmu posväteniu a nášmu vykúpeniu. Na satanove žaloby nemáme odpoveď. Len sám Kristus sa nás môže účinne zastávať. On jediný môže umlčať žalobcu. Má totiž argumenty, ktoré nie sú založené na našich zásluhách, ale na Jeho vlastných.“ (5T 471.472)

APLIKÁCIA

■ Prečo nám kríž a Ježišova služba pre naše dobro ukazujú, že sa na súd môžeme pozerat' s istotou, ale zároveň s pokorou a s pokáním?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Túžba vekov* si prečítaj kapitoly „Golgota“ (DA 741–757) a „Dokonané je“ (DA 758–764).

Profesor Jiří Moskala vysvetľuje povahu predadventného súdu nasledovne: Boh „nie je na súde na to, aby vystavil všetky moje hriechy ako vo výklade. Naopak, v prvom rade poukáže na svoju úžasnú premieňajúcu a mocnú milosť. Potom pred celým vesmírom ako pravý Svedok môjho života vysvetlí moje postoje voči Bohu, moje vnútorné pohnútky, moje uvažovanie, moje skutky, moje sklony a smerovanie môjho života. To všetko vyjaví. Ježiš dosvedčí, že som urobil mnoho chýb a že som prestúpil jeho svätý zákon. Zároveň však vydá svedectvo o tom, že som sa kajal, prosil som o odpustenie a že ma jeho milosť zmenila. Potom vyhlási: *Moja krv je dostatočná pre hriešnika Moskalu. Vo svojom živote smeroval ku mne, je láskavý ku mne aj k ľuďom, koná nesebecky, dá sa mu dôverovať, je mojím dobrým a verným služobníkom.*“ („Toward a Biblical Theology of God’s Judgment: A Celebration of the Cross in Seven Phases of Divine Universal Judgment“, *Journal of the Adventist Theological Society* 15, Spring 2004: p. 155.)

„Vykúpení ako aj bezhriechne bytosti nájdú v Kristovom kríži svoju vedu i pieseň. Ukáže sa, že sláva vyžarujúca z Ježišovej tváre je slávou sebaobetavej lásky. Vo svetle Golgoty sa ozrejmi, že zákon sebazapieravej lásky je zákonom života pre zem i nebesá, že láska, ktorá *nehľadá svoje vlastné*, má zdroj v Božom srdci a že v tom Tichom a Pokornom je zjavený charakter toho, ktorý prebýva vo svetle neprístupnom.“ (DA 19.20; TV 9)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ľudia mali vždy sklony ponúkať Bohu rôzne druhy obetí ako výmenu za odpustenie alebo spasenie. Niektorí ponúkajú Bohu skutky pokánia (napríklad dlhé púte), iní ponúkajú život naplnený službou alebo život v odriekaní. Ako by sme mali takéto konanie vnímať vo svetle Ježišovej obete a vyhlásení Písma, že kríž priniesol koniec všetkým obetiam (Dan 9,27; Heb 10,18)?
2. Aká je úloha sebaobetovania v živote veriaceho? Čo mal Ježiš na mysli, keď povedal, že máme vziať svoj kríž a nasledovať ho (Mt 16,24)? Ako chápať slová apoštola Pavla, keď povedal, že máme obetovať naše telá „ako živú, svätú, Bohu príjemnú obeť“ (Rim 12,1)? Aký je vzťah medzi výzvou Ježiša (Mt 16,24), Pavla (Rim 12,1) a textom Heb 13,15.16?

Týždeň od 27. februára do 5. marca

JEŽIŠ A CESTA ZA OPONU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 9,24; 2Moj 19,3,4; Heb 12,18–21; 3Moj 16,1,2; Heb 10,19–22; Kol 3,1

ZÁKLADNÝ TEXT

Veď Kristus nevošiel do svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal pred Božou tvárou. (Heb 9,24)

Keď sa učeníci po Ježišovom nanebovstúpení vrátili z Olivového vrchu, boli naplnení radosťou a pocitom víťazstva. Ich Majster a Priateľ vystúpil na nebesia, dostal vládu nad zemou a pozval aj ich, aby pristúpili k Bohu v jeho mene s absolútnou dôverou, že Boh na ich modlitby odpovie (Jn 14,13.14). Hoci aj naďalej boli „na svete“ a čelili útokom zla, ich nádej bola silná. Vedeli, že Ježiš vystúpil do nebies, aby im pripravil miesto (Jn 14,1–3). Vedeli, že Ježiš je Pôvodca (Roh: Veľvodca) ich spásy a že svojou krvou otvoril cestu do nebeskej vlasti.

Ježišovo nanebovstúpenie je ústredným bodom teológie Listu Hebrejom. Označuje začiatok Ježišovej vlády a začiatok Jeho veľkňazskej služby pre nás. A čo je ešte dôležitejšie, Ježišovo nanebovstúpenie označuje moment, keď slávnostne vstúpila do platnosti nová zmluva, vďaka ktorej môžeme smelo pristupovať k Bohu prostredníctvom viery. Teraz je našou výsadou prichádzať k Bohu s dôverou prostredníctvom Ježiša a zásluh Jeho spravodlivosti.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie sa zameriame na Ježišovo nanebovstúpenie, ktoré je v Liste Hebrejom označené ako vstúpenie do lepšej svätyne. Ježiš vošiel do samotnej Božej prítomnosti, aby sme túto možnosť mali aj my, hriešni ľudia, ako si Boh vždy prial.

- Heb 9,23–28: Nanebovstúpenie do nebeskej svätyne k Otcovi (nedeľa)
- Heb 12,18–21: Pozvanie, aby sme aj my pristúpili k Otcovi (pondelok)
- 3Moj 16,1,2; 10,1–3: Chránová opona ako „ochrana“ hriešnika (utorok)
- Heb 10,19–22: Pozvanie k vstupu „za oponu“ (streda)
- Heb 12,22–24: Nádej na osobné stretnutie v „Novom Jeruzaleme“ (štvrtok)

JEŽIŠ PRED OTCOM

²³Bolo nevyhnutné takýmto spôsobom očisťovať napodobeniny nebeských vecí, no samy nebeské veci treba očisťovať lepšími obetami. ²⁴Ved' Kristus nevošiel do svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal pred Božou tvárou. ²⁵Ani nie preto, aby samého seba viackrát obetoval ako veľkňaz, ktorý rok čo rok vchádza do svätyne s cudzou krvou. ²⁶Ved' ináč by bol musel od založenia sveta trpieť mnohokrát. On sa však zjavil teraz na konci vekov, raz a navždy, aby obetovaním seba zničil hriech. ²⁷A ako každý človek umiera len raz a potom bude súd, ²⁸tak aj Kristus bol len raz obetovaný, aby vzal na seba hriechy mnohých, a druhý raz sa zjaví nie pre hriech, ale na spásu tým, čo ho očakávajú. (Heb 9,23–28)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 9,24–28). Čo bolo podľa týchto veršov cieľom Ježišovho nanebovstúpenia?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Boh nariadil Izraelitom, aby sa každý muž trikrát do roka „ukázal pred Hospodínom“ s obeťou. Malo sa to uskutočniť počas Paschy (slávnosť Nekvasených chlebov), na Turíce (slávnosť Týždňov) a na slávnosť Stánkov (2Moj 23,14–17; 5Moj 16,16). Pascha pripomínala vyslobodenie Izraela z Egypta. Turíce oslavovali žatvu obilia a v čase Novej zmluvy boli spojené s vydaním zákona na Sinaji. Sviatok Stánkov pripomínal Božiu starostlivosť o Izrael počas ich pobytu na púšti. Podľa Novej zmluvy majú všetky sviatky či slávnosti Starej zmluvy aj prorocký význam.

Text Heb 9,24 opisuje Ježišovo nanebovstúpenie do prítomnosti Otca. Prišiel do nebeskej, teda „pravej“ svätyne, aby sa ukázal pred Bohom s lepšou obeťou (Heb 9,23.24) – vlastnou krvou.

Ježiš naplnil prorocký význam pútnických sviatkov s úžasnou presnosťou. Zomrel v deň prípravy na Veľkú noc, v čase, keď boli obetované veľkonočné baránky (Jn 19,14; Mt 27,45–50). Ježiš bol vzkriesený na tretí deň a vystúpil do nebies, aby prijal uistenie, že jeho obeť bola prijatá (Jn 20,17; 1Kor 15,20). Odohralo sa to v čase, keď mal kňaz mávať prvým snopom obilia z novej úrody (3Moj 23,10–12). Potom vystúpil na nebesia o štyridsať dní neskôr, aby si sadol po Božej pravici a slávnostne otvoril novú zmluvu v deň Turíc (Sk 1,2).

V starovekom Izraeli bolo cieľom putovania do Jeruzalema „ukázať sa pred tvárou Božou“ (Ž 42,3; Roh). Znamenalo to nasýtiť sa Božou prítomnosťou a dobrotou a ukazovalo na stretnutie s Hospodínom po vzkriesení (Ž 17,15). Podobne hebrejský výraz „hľadať Božiu tvár“ znamenal žiadať Boha o pomoc (2Krn 7,14; Ž 27,8; Ž 105,4). Podľa Listu Hebrejom je práve toto zmysel Ježišovho nanebovstúpenia. Ježiš vystúpil k Bohu s dokonalou obeťou. Vystúpil do neba aj ako náš „predchodca“ do Božej prítomnosti (Heb 6,19.20). Splnil sľub veriacim, ktorí putovali, „hľadali vlast“, túžili „po lepšej, čiže po nebeskej“ vlasti a očakávali mesto „s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je Boh“ (Heb 11,10.13–16).

■ Prečo by nám realita toho, čo Kristus vykonal a čo pre nás teraz koná, mala prinášať istotu spasenia?

APLIKÁCIA

BOŽIE POZVANIE

¹⁸Nepriblížili ste sa k hmatateľnému a plápolajúcemu ohňu ani k čierňave, k temnote alebo búrke, ¹⁹ani k hlasu polnice a zvuku slov. Tí, čo ho počuli, prosili, aby im viac neznelo slovo. ²⁰Nemohli totiž zniesť príkaz: Ak sa čo i len zviera dotkne vrchu, nech je ukameňované. ²¹A také hrozné bolo to, čo videli, že Mojžiš povedal: Som vylakaný a trasiem sa. (Heb 12,18–21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Heb 12,18–21). Akú skúsenosť prežili Izraeliti na vrchu Sinaj?

Keď Boh povolal Izraelitov z Egypta, jeho plánom bolo vytvoriť s nimi osobný a dôverný vzťah. Povedal: „Sami ste videli, čo som urobil Egyptanom, ako som vás niesol na orlích krídlach a priviedol k sebe.“ (2Moj 19,4)

Boh teda prostredníctvom Mojžiša dal potrebné pokyny, aby pripravil ľudí na stretnutie s Ním. Ľudia sa potrebovali najprv posvätiť (2Moj 19,10–15). Ak by sa niekto rozhodol vystúpiť na úpätie hory bez prípravy, čakala by ho smrť. Keď sa však ľudia dva dni pripravovali na stretnutie s Bohom, tak na „zdlhavý tón rohu“ smeli „vystúpiť na vrch“ (2Moj 19,13). Chcel, aby prežili skúsenosť, akú mali Mojžiš a starší ľud, keď vystúpili na vrch, kde uzreli Hospodina, nezomreli a „jedli a pili“ (2Moj 24,9–11). Ľudia si neskôr uvedomili, že videli Božiu slávu a povedali: „Dnes sme videli, že Boh môže hovoriť s človekom a ten ostáva nažive.“ (5Moj 5,24) Keď však k tomu došlo a nastala očakávaná chvíľa, stratili vieru a odvahu. Mojžiš o mnoho rokov neskôr povedal: „Ja som vtedy stál medzi Hospodinom a vami, aby som vám oznámil Hospodinovo slovo, lebo ste sa báli ohňa a nevystúpili ste na vrch.“ (5Moj 5,5) Preto požiadali Mojžiša, aby bol ich sprostredkovateľom (5Moj 5,25–27; porovnaj s 2Moj 20,18–21).

Boh zjavil svoju svätosť na vrchu Sinaj, aby naučil ľudí „báť“ sa ho, teda brať ho vážne a rešpektovať ho. „Bázeň pred Hospodinom“ vedie k životu, múdrosti a cti (5Moj 4,10; porovnaj s Ž 111,10; Prís 1,7; 9,10; 10,27). Hospodin chcel zároveň Izraelitov naučiť, že je milosrdný a milostivý (2Moj 34,4–8). Kým teda Boh chcel, aby k nemu Izraeliti prišli, ľudia sa báli a požiadali Mojžiša, aby bol ich prostredníkom. Opis udalostí na Sinaji v Liste Hebrejom nadväzuje predovšetkým na to, že Mojžiš pripomenul ľuďom ich nedostatok viery a odpadnutie pre zlaté teľa. Pripomenul tiež, že pre ich hriech sa aj on sám bál stretnúť s Bohom (5Moj 9,19). Boh nechcel, aby ľudia reagovali so strachom. Ten bol však výsledkom ich nevernosti.

APLIKÁCIA ■ Prečo by sme sa vďaka Ježišovi nemali báť priblížiť k svätému Bohu? Aké sú podmienky, aby sme sa mohli priblížiť Bohu?

VÝZNAM OPONY

¹Hospodin hovoril s Mojžišom po smrti dvoch Áronových synov, ktorí predstúpili pred Hospodina a zomreli, ²a povedal mu: „Povedz svojmu bratovi Áronovi, nech nevstupuje hocikedy do svätyne za oponu pred vrchnák, ktorý je na arche, aby nezomrel, lebo v oblaku nad vrchnákom sa budem zjavovať.“ (3Moj 16,1.2)

¹Áronovi synovia Nadáb a Abihu vzali každý svoju kadidelnicu, dali do jej oheň, položili naň kadidlo a obetovali Hospodinovi nedovolený oheň, aký im neprikázal. ²Od Hospodina vyšľahol oheň a spálil ich, takže zomreli pred Hospodinom. ³Mojžiš povedal Áronovi: „Práve toto mienil Hospodin, keď povedal: „Na tých, čo prichádzajú ku mne, ukážem svoju svätosť, pred všetkým ľudom budem zvelebený.“ Áron však mlčal. (3Moj 10,1–3)

Termín, ktorý sa nachádza v Liste Hebrejom pred „oponu“ (gr. *katapetasma*; prekladá sa aj „záves“ alebo „záclona“), by sa mohol vzťahovať buď na oponu pri vchode do nádvorja (2Moj 38,18), pri vchode do stanu (2Moj 36,37) alebo na vnútornú oponu, ktorá oddeľovala svätyňu od svätyne svätých (2Moj 26,31–35). Opony mali dvojité funkcie. Boli vchodmi aj hranicami, ktoré mohli prekročiť iba niektorí ľudia.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodných textoch (3Moj 16,1.2 a 3Moj 10,1–3). Aká výstraha sa nachádza v týchto veršoch?

Opona vo svätyni bola ochranou kňazov, ktorí slúžili pred svätým Bohom. Po hriechu so zlatým teľaťom Hospodin povedal Mojžišovi, že ich nebude sprevádzať na ceste do zaslúbenej krajiny, aby ich nezničil, pretože sú „tvrdší ľud“ (2Moj 33,3). Preto Mojžiš premiestnil stan stretávania a postavil ho „za táborem, ďaleko od tábora“ (2Moj 33,7; Roh). Na Mojžišov príhovor Hospodin súhlasil, že pôjde v ich strede (2Moj 33,12–20), ale keď prebýval medzi nimi, zaviedol niekoľko opatrení na ochranu ľudí.

Izraeliti napríklad táborili podľa presnej schémy. V strede bolo voľné priestranstvo v tvare štvorca, kde sa nachádzal svätostánok. Leviti sa navyše utáborili okolo svätostánku, aby chránili svätyňu a jej zariadenie pred vniknutím nepovolovaných ľudí (4Moj 1,51; 3,10). V skutočnosti boli akousi ľudskou oponou, ktorá chránila izraelský ľud: „Lévihu kmeň sa však utáborí okolo príbytku svedectva, aby pospolitost Izraelitov nepostihol Boží hnev. Lévihu kmeň bude strážiť príbytok svedectva.“ (4Moj 1,53)

Ježiš, ako náš kňaz, bol aj našou oponou. Boh svojím vtelením postavil svoj stan medzi nás a umožnil nám hľadieť na Jeho slávu a premýšľať o nej (Jn 1,14–18). Umožnil, aby svätý Boh mohol žiť uprostred nedokonalého ľudu.

- Čo to znamenalo, že Boh Stvoriteľ, ten, ktorý stvoril vesmír, bude prebývať uprostred svojho ľudu, ktorý bol v tom čase národom utečencov a otrokov? Čo sa z toho dozvedáme o tom, ako blízko nám môže a chce byť Boh?

APLIKÁCIA

NOVÁ A ŽIVÁ CESTA CEZ OPONU

¹⁹Bratia, keď teda máme smelú dôveru vojsť skrze Ježišovu krv do svätyne, ²⁰po novej a živej ceste, ktorú nám otvoril cez oponu, čiže cez svoje telo, ²¹a keď máme veľkého kňaza nad Božím domom, ²²pristúpme s úprimným srdcom v plnej istote viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou. (Heb 10,19–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Heb 10,19–22). Aké pozvanie zaznieva v týchto veršoch? Akými pocitmi ťa naplňa toto pozvanie?

List Hebrejom ukazuje, že Ježiš vstúpil do nebeskej svätyne a pozýva nás nasledovať Jeho vedenie. Táto myšlienka súhlasí s konceptom predstaveným už skôr, že Ježiš je „Veľvodca“ a predchodca veriacich (Heb 2;10; 6,19.20; 12,2). „Nová a živá cesta“ je vyjadrením novej zmluvy, ktorú Ježiš uviedol svojou obeťou a nanebovstúpením. Výraz „nový a živý“ je v kontraste s opisom starej zmluvy ako „zastaranej a prežitej“ (Heb 8,13). Práve nová zmluva prináša odpustenie hriechu a vkladá zákon do našich srdc. To nám umožňuje s dôverou pristupovať k Bohu nie pre to, čo znamenáme alebo čo dobré sme vykonali, ale iba pre to, čo pre nás Ježiš urobil splnením všetkých nárokov zmluvy. List Hebrejom poznamenáva, že inaugurácia starej zmluvy zahŕňala posvätenie svätyne kňazov (Heb 9,18–21; porovnaj s 2. Mojžišova 40 a 3Moj 8,9). Cieľom zmluvy bolo vytvoriť dôverný vzťah medzi Bohom a jeho ľudom (2Moj 19,4–6). Keď Izraeliti prijali tento vzťah, Boh prikázal, aby postavili svätyňu, v ktorej bude On prebývať medzi nimi. Inaugurácia svätyne a Božia prítomnosť uprostred Jeho ľudu bola znamením uzavretia zmluvy medzi Bohom a Izraelom.

To isté platí aj pre novú zmluvu. Nová zmluva znamená aj začiatok Ježišovej kňazskej služby v náš prospech (Heb 5,1–10; 7,1–8,13).

Ježišovo nanebovstúpenie pred Bohom bolo pre Boží ľud začiatkom niečoho úplne nového. Zachariáš 3 spomína, že Satan bol v prítomnosti Boha, aby obvinil Boží ľud, ktorého zástupcom bol veľkňaz Jozua. Rovnaký žalobca spochybňoval aj Jóbovu vernosť voči Bohu (Jób 1,2). Po Ježišovej obeti bol však satan vyhodený z nebies (Zj 12,7–12; porovnaj s Jn 12,31 a Jn 16,11). Teraz je to Ježiš, kto sa za nás prihovára a svojou obeťou a vernosťou žiada pre nás spásu.

APLIKÁCIA ■ Aké obvinenia by mohol satan voči tebe vzniesť pred Bohom, ak by mal takú možnosť? Aj keď je klamár, koľko by o vás musel klamať, keby sa usiloval o tvoje odsúdenie? Čo je tvojou jedinou nádejou?

UVIDIA JEHO TVÁR

²²No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desattisícim anjelov, k veľkolepej slávnosti, ²³k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, ²⁴k Ježišovi, prostredníkom novej zmluvy, ku krvi očistenia, ktorá volá hlasnejšie než krv Ábela. (Heb 12,22–24)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 12,22–24). Ako rozumieš tomu, že sme sa „priblížili... k nebeskému Jeruzalemu“?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Text hovorí, že veriaci „sa priblížili“ k vrchu Sion a k nebeskému Jeruzalemu prostredníctvom viery. V tomto zmysle ich skúsenosť odkazuje na budúcnosť. Nebeský Jeruzalem teda patrí medzi tie skutočnosti, v ktoré „dúfame“ a ktoré „nevidíme“, ale napriek tomu o nich môžeme byť presvedčení vierou (Heb 11,1).

Aj keď je to pravda, nejde ani o jediný, ani o úplný význam týchto veršov. Aj my sme sa priblížili k vrchu Sion a k Božej prítomnosti prostredníctvom nášho zástupcu Ježiša (Ef 2,5.6; Kol 3,1). Ježišovo nanebovzatie nie je vecou viery, ale reality. Práve tento historický rozmer Ježišovho nanebovzatia poskytuje presvedčivú výzvu Listu Hebrejom, aby sme sa držali nášho vyznania (Heb 4,14; 10,23). Pavol hovorí: „¹⁴Kedže máme vznešeného veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držme sa vyznania. ... ¹⁶Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas.“ (Heb 4,14.16)

Prostredníctvom nášho Zástupcu sme už pristúpili k trónu milosti a mali by sme podľa toho aj žiť. Prostredníctvom Ježiša sme „okúsili nebeský dar“ a „dobré Božie slovo i moc budúceho veku“ (Heb 6,4.5). Skutočnosť Ježišovho nanebovstúpenia a služby v nebeskej svätyni je „istá a pevná kotva duše“ (Heb 6,19), záruka, že zaslúbenia nestoja na vode a sú hodné dôvery (Heb 7,22). Viera je pevne ukotvená v tom, čo pre nás Ježiš vykonal v minulosti a čo pre nás koná dnes.

Boží zámer sa naplní nielen v Ježišovi, ale aj v nás. Povedali sme, že Ježišovo nanebovstúpenie naplnilo typológiu prvých dvoch ročných pútí Izraelitov – Paschy a Turíc. Podľa Listu Hebrejom a knihy Zjavenia sa posledná púť, slávnosť Stánkov, ešte len naplní. Oslávime to s Ježišom, keď budeme v „meste“, ktorého tvorcom a staviteľom je Boh v „nebeskej vlasti“ (Heb 11,10.13–16). Nebudeme stavať stánky, ale Boží stánok zostúpi z neba a budeme s Ním žiť naveky (Zj 7,15–17; 21,1–4; 22,1–5; 4Moj 6,24–26).

- **Ako sa môžeme naučiť prežívať už teraz realitu zaslúbenia večného života, hoci žijeme vo svete plnom bolesti a utrpenia? Akú odpoveď by si dal niekomu, kto tvrdí, že je to všetko len fantázia, ktorá nám má pomôcť cítiť sa tu a teraz dobre, ale nie je za ňou nič skutočné?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Kristovo nanebovstúpenie bolo znamením, že jeho nasledovníci prisľúbené požehnanie dostanú. Naň mali čakať, prv ako sa pustia do diela. Keď Kristus prešiel nebeskou bránou, jasajúci anjelský zástup ho sprevádzal na trón. Sotva sa tento slávnostný obrad skončil, na učeníkov zostúpil v plnej miere Duch Svätý a Kristus bol skutočne oslávený tou slávou, ktorú mal u Otca od večnosti. Vyliatím Ducha na Turíce oznamovalo nebo, že Vykupiteľ slávnostne vystúpil na trón. Podľa svojho prisľubu zoslal z neba svojim nasledovníkom Ducha Svätého na znamenie, že ako kňaz a kráľ prijal všetku moc na nebi i na zemi a že je Pomazaným svojho ľudu. ... Ježišovo meno mohli vyslovovať s istotou; ved' či nebol ich priateľom a starším bratom? V úzkom spoločenstve s Kristom akoby s ním sedeli už v nebesiach. Akými vrúcnymi slovami vyjadrovali svoje myšlienky, keď o ňom svedčili!“ (AA 38.39.46; SA 27.31)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Žalmista povedal: „²Ako laň dychtí po bystrinách, tak moja duša dychtí po tebe, Bože. ³Moja duša má smäd po Bohu, po živom Bohu. Kedy pôjdem a uzriem Božiu tvár?“ (Žalm 42,2.3) Prežívate rovnaký smäd po Božej prítomnosti? Ak sa teraz neradujeme z Božej prítomnosti, keď Ho uctieame a vo viere prichádzame do Jeho prítomnosti, budeme sa tešiť z Jeho prítomnosti v budúcnosti? Čo má vplyv na to, či sa radujeme z Božej prítomnosti alebo nie?
2. V knihe, ktorá sa vysmieva z viery, niekto stvoril robota ktorý dokáže veriť namiesto nás. Hoci išlo len o paródiu, ako si môžeme dávať pozor, aby sme nerobili to, čo Izraeliti na púšti – žiadali sprostredkovateľov medzi nami a Bohom? Väčšinou totiž umožňujeme iným ľuďom študovať Bibliu namiesto nás a nachádzať v nej drahokamy pravdy. Niektorí ľudia môžu mať pokušenie myslieť si, že modlitby iných v ich mene majú pred Bohom väčšiu váhu ako ich vlastné modlitby. Prečo by sme sa mali vyhýbať takejto duchovnej pasci? Prečo sa vďaka Ježišovi môžeme priblížiť k Bohu bez toho, aby sme potrebovali nejakého ďalšieho „sprostredkovateľa“?
3. Témou Listu Hebrejom je uistenie o spasení. Prečo si treba dávať pozor, aby sme si nezamenili istotu s trúfalosťou? Ako sa postoj trúfalosti môže prejavovať?

JEŽIŠ – PÔVODCA A ZAVRŠOVATEĽ NAŠEJ VIERY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 10,35–39; Heb 11 a 12; Heb 12,1–3

ZÁKLADNÝ TEXT

Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu. (Heb 12,2)

Najobľúbenejšími kapitolami Listu Hebrejom sú pravdepodobne kapitoly 11 a 12. Kresťanský život opisujú ako zápas, na ktorom sa všetci zúčastňujeme. Víťazstvo dosiahnu všetci, ktorí zostanú verní. V liste je tiež opísaná dráma vykúpenia ako beh, v ktorom veriaci ľudia z minulosti napriek utrpeniu vytrvali, ale zatiaľ nedostali odmenu.

Je to preto, že príbeh sa nekončí nimi, ale pokračuje aj do dnešnej doby. My sme súčasťou záverečného dejstva. Dráma vrcholí tým, že sme vstúpili do poslednej časti pretekov, pričom Ježiš sedí na cieľovej čiare po Božej pravici. Poskytuje inšpiráciu a konečný príklad toho, ako bežať víťazný beh. Je konečným svedkom toho, že odmena je pravdivá. Je predchodcom, ktorý nám otvára cestu (Heb 6,19.20; 10,19–23).

Autor Listu Hebrejom v 11. kapitole vysvetľuje, že viera je dôverou v Božie zaslúbenia, aj keď ich uskutočnenie ešte nemôžeme vidieť. Táto lekcia sa bude zaoberať otázkou, čo je viera a ako ju získať. Ukáže nám príklady z minulosti, ale najmä sa znova pozrieme na príklad Ježiša, „pôvodcu a završovateľa našej viery“ (Heb 12,2).

OSNOVA LEKCIE

Výraznou témou 11. a 12. kapitoly Listu Hebrejom je povzbudenie k viere, dôvere a vernosti – a to aj navzdory nepriaznivým okolnostiam, ktoré môžu kresťania prežívať. Sú tu predstavené nielen inšpiratívne postavy dejín, ktoré Hospodinovi dôverovali, ale predovšetkým Ježiš, ktorý nám na našej ceste viery chce pomôcť úspešne prísť až do cieľa.

- Heb 10,35–39: Povzbudenie, aby sme nestrácali vieru (nedeľa)
- Heb 11,17–19: Príklad viery – Abrahám (pondelok)
- Heb 11,20–28: Príklad viery – Mojžiš (utorok)
- Heb 11,31: Príklad viery – Ráchab (streda)
- Heb 12,1–3: Ježiš – Sprievodca na ceste viery (štvrtok)

SPRAVODLIVÍ BUDÚ ŽIŤ Z VIERY

³⁵Preto nestrácajte dôveru, lebo bude bohato odmenená. ³⁶Potrebujete vytrvať, aby ste plnením Božej vôle dosiahli prislúbenie. ³⁷Ved' už len celkom krátky čas a príde ten, čo má prísť, nebude meškať. ³⁸Avšak môj spravodlivý z viery bude žiť, ale kto odpadne, v tom nebude mať moja duša záľubenie. ³⁹My však nie sme tí, ktorí ustupujú k záhube, ale ľudia viery k zachovaniu duše. (Heb 10,35–39)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 10,35–39). Čo je obsahom posolstva týchto veršov?

Pre Boží ľud poslednej doby je charakteristická vytrvalosť. Bez nej nebude schopný prijať zaslúbenia (Zj 13,10; 14,12). Aby však veriaci vydržali, musia sa „držať“ svojej viery (Heb 10,23; 4,14). Pavol ukázal, že púštna generácia nebola schopná prijať zaslúbenie, pretože nemala dost viery (Heb 3,19). List Hebrejom zobrazuje veriacich ako tých, ktorí stoja na prahu splnenia zaslúbení (Heb 9,28; 10,25.36–38). Ak ich chcú prijať, musia prejať vieru (Heb 10,39).

Pavol uvádza svoju úvahu o viere citátom z Habakuka 2,2–4. Prorok Habakuk sa pýta Boha, prečo toleruje zradných ľudí, ktorí utláčajú spravodlivých (Hab 1,12–17). Prorok a jeho ľud trpeli. Chceli, aby Boh konal. Boh však odpovedal, že na splnenie jeho sľubu je určený čas, na ktorý musia počkať (Hab 2,2–4). Habakuk a ľud jeho doby žili, podobne ako my, medzi časom sľubu a časom jeho splnenia. Božie posolstvo pokračovalo v Liste Hebrejom tvrdením, že „ten, čo má prísť, nebude meškať“ (Heb 10,37; pozri tiež Hab 2,3).

Správa sa týka Ježiša. On je ten spravodlivý, On je stelesnením viery, ktorá sa páči Bohu a prináša život (Heb 10,5–10).

Prečo by potom „meškal“? Nebude. Zomrel za nás (Heb 9,15–26) a určite príde znova v určený čas (Heb 9,27.28; 10,25).

Božie posolstvo pokračuje: „Môj spravodlivý z viery bude žiť.“ (Heb 10,38) To isté hovorí Pavol v Rimanom 1,17 a Galatánom 3,11. List Rimanom 1,16.17 je mimoriadne poučný, pretože vysvetľuje, že „v ňom [v Ježišovi] sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru“. Pavol má na mysli to, že Božia vernosť svojim sľubom je na prvom mieste a Jeho vernosť je základom našej viery a vernosti. Pretože Boh zostáva verný svojim zaslúbeniam (2Tim 2,13), spravodlivý v reakcii na Božiu vernosť zostane tiež verný.

APLIKÁCIA

- Prečo je dôležité uznať, že naša viera pochádza z Božej vernosti a živí sa ňou? Ako sa môžeme naučiť viac dôverovať Jeho vernosti voči nám a sľubom, ktoré nám dal?

ABRAHÁMOVA VIERA

¹⁷Vo viere Abrahám obetoval Izáka, keď bol skúšaný, a jednorodeného pri-nášal ako obeť ten, ktorý dostal prislúbenia ¹⁸a ktorému bolo povedané: Po Izákovi sa bude volať tvoje potomstvo. ¹⁹Usudzoval totiž, že Boh má moc vzkriesiť aj mŕtvych. Preto dostal Izáka naspäť aj ako predobraz vzkriesenia. (Heb 11,17–19)

List Hebrejom 11,1 hovorí: „Viera je podstatou toho, v čo dúfame, a zdôvodnením toho, čo nevidíme.“ Potom nasleduje zoznam verných ľudí z histórie Izraela, ktorí sú príkladom toho, čo je viera. Vidíme, ako prejavili vieru svojimi skutkami.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Heb 11,1–19. Akým spôsobom prejavili títo „hrdinovia“ viery svoju dôveru v Boha? Ako súvisia ich činy s nádejou vo veci, ktoré sú neviditeľné?

Abrahám je pravdepodobne najdôležitejšou postavou tejto kapitoly. Jeho posledný čin viery je obzvlášť poučný, pokiaľ ide o skutočnú povahu viery.

List Hebrejom sa pohráva s myšlienkou, že pokyn, ktorý dal Boh Abrahámovi v súvislosti s obetovaním Izáka, vyzeral z Božej strany ako omyl (Heb 11,17,18). Izák nebol jediným synom Abraháma. Izmael bol Abrahámovým prvorođeným, ale Boh mu povedal, že je v poriadku, že prijal Sárinu požiadavku a vyhnal Izmaela a jeho matku, pretože Boh sa o nich postará, a tiež preto, že Abrahámovo potomstvo bude pomenované prostredníctvom Izáka (1Moj 21,12,13). V nasledujúcej kapitole však Boh žiada Abraháma, aby obetoval Izáka ako zápalnú obeť. Zdá sa, že Božie slová z 1. Mojžišovej 22 sú v úplnom rozpore s Božími sľubmi, ktoré zazneli v predchádzajúcich kapitolách (1. Mojžišovej 12–21).

List Hebrejom prichádza k záveru, že Abrahám vyriešil tento rozpor tým, že dospel k záveru, že Boh Izáka vzkriesi (Heb 11,29). Je to úžasné, pretože dovtedy nebol ešte nikto vzkriesený. Zdá sa však, že k tomuto záveru viedla Abraháma jeho predchádzajúca skúsenosť s Bohom. List Hebrejom naznačuje, že Izák bol počatý z Božej moci konajúcej v človeku, „ktorého sila odumrela“ (11,12). Pavol tiež poznamenáva, že napriek tomu, že Abraháмова sila odumrela a Sára bola neplodná, Abrahám: „Proti nádeji v nádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov podľa slov: Také veľké bude tvoje potomstvo.“ Veril, že Boh „oživuje mŕtvych a povoláva k jestvovaniu to, čoho niet“ (Rim 4, 17–20). Abrahám teda musel predpokladať, že ak Boh v istom zmysle už Izáka vzkriesil z mŕtvych, mohol by to urobiť znova. Abrahám v Božom vedení v minulosti videl ukážku toho, čo môže urobiť v budúcnosti.

- **Prečo je premýšľanie o tom, ako Boh viedol náš život v minulosti, dôležité pre zachovanie našej viery a dôvery v Neho v súčasnosti?**

APLIKÁCIA

MOJŽIŠOVA VIERA V NEVIDITEĽNÉ

²⁰Vo viere Izák požehnal Jákoba a Ezáva v pohľade do budúcnosti. ²¹Vo viere Jákob, keď umieral, požehnal každého z Jozefových synov a poklonil sa opretý o vrch svojej palice. ²²Vo viere Jozef, keď zomieral, hovoril o odchode synov Izraela a pripomenul im, čo majú urobiť s jeho kosťami. ²³Vo viere ukryvali rodičia Mojžiša tri mesiace po jeho narodení, lebo videli, že dieťa je krásne, a nebáli sa kráľovho rozkazu. ²⁴Keď Mojžiš dospel, vo viere odoprel volať sa synom faraónovej dcéry. ²⁵Radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasné potešenie z hriechu, ²⁶a Kristovu potupu pokladal za väčšie bohatstvo ako poklady Egypta. Mal totiž na zreteli budúcu odmenu. ²⁷Vo viere opustil Egypt a nezlakol sa kráľovho hnevu, ale vydržal, akoby videl Neviditeľného. ²⁸Vo viere slávil Paschu a pokropil dvere krvou baránka, aby sa zhubca nedotkol prvorođených. (Heb 11,20–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Heb 11,20–28). Čo urobili títo muži viery? Ako súvisia ich činy s nádejou a s tým, čo nevidieť?

Mojžiš je druhým veľkým príkladom v tejto kapitole viery. Jeho život sa začína a končí skutkami vzdoru voči kráľovi. Rodičia skryli Mojžiša, keď sa narodil, pretože sa „nebáli kráľovho rozkazu“ (Heb 11,23). Mojžiš opustil Egypt, „nezlakol sa kráľovho hnevu“ (Heb 11,27). Jeho najvýznamnejším činom však bolo, že „vo viere odoprel volať sa synom faraónovej dcéry“ (Heb 11,24). Odkaz na Mojžišovu adoptívnu matku ako „faraónovu dcéru“ naznačuje, že sa mohol stať budúcim faraónom. Mojžiš však bol ochotný zanechať vyhladku stať sa vládcom najmocnejšieho národa tej doby a namiesto toho sa stal vodcom oslobodených otrokov a utečencov.

Porovnaj texty Heb 11,24–27 a Heb 10,32–35. Aké boli podobnosti medzi situáciou adresátov Listu Hebrejov a skúsenosťou Mojžiša?

Mojžiš je pokladaný za muža viery, lebo dokázal vidieť nad rámec prísľubov egyptského kráľa a pozerat' sa smerom k neviditeľným Božím zaslúbeniam. List Hebrejom považuje za najdôležitejšie to, že sa Mojžiš zameril na „odmenu“, nie na egyptské bohatstvo. Táto odmena je stále rovnaká a je tu aj pre nás. Boh ju prisľúbil všetkým, ktorí v neho veria (Heb 10,35).

Pavlove slová o Mojžišovom rozhodnutí sa museli silne odraziť v srdciach jeho čitateľov. Pre vieru v Krista znášali výčitky a urážky. Boli prenasledovaní a mnohí prišli o majetok (Heb 10, 32–34). Niektorí boli vo väzení (Heb 13, 3). V porovnaní s nimi, Mojžiš sa rozhodol znášať utrpenie spolu s Božím ľudom. Vymenil egyptské bohatstvo za urážky spojené s Kristom, pretože veril, že Kristova odmena je väčšia než čokoľvek, čo môže Egypt ponúknuť.

APLIKÁCIA ■ Aké zápasy si musel pre svoju vieru prekonať? Čoho si sa musel vzdať? Prečo sa nakoniec odmena oplatí, aj keď ju teraz nemožno vidieť?

VIERA RÁCHAB A OSTATNÝCH

Pre vieru neviestka Ráchab nezahynula s neveriacimi, lebo v pokoji prijala vyzvedačov. (Heb 11,31)

⁸Vyzvedači sa ešte ani neuložili na spánok, keď Ráchab vyšla k nim na strechu ⁹a povedala: „Viem, že Hospodin vám dal túto krajinu. Zachvátil nás strach pred vami a všetci obyvatelia krajiny stratili pred vami odvahu. ¹⁰Počuli sme totiž, ako Hospodin pred vami vysušil vody Trstinového mora, keď ste vychádzali z Egypta. Počuli sme aj to, čo ste urobili dvom amorejským kráľom za Jordánom, Sichónovi a Ógovi, na ktorých ste vykonali kliatbu. ¹¹Keď sme to počuli, ochablo nám srdce a stratili sme odvahu pred vami, lebo Hospodin, váš Boh, je Bohom hore na nebesiach i dolu na zemi.“ (Joz 2,8–11)

Porovnaj texty Heb 11,31 a Joz 2,9–11. Prečo bola do textu svätých biblických postáv zahrnutá aj pohanská neviestka Ráchab?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ráchab je pravdepodobne najneočakávanejšou postavou, ktorú nájdeme v 11. kapitole Listu Hebrejom. Je jednou z dvoch žien, ktoré sú tu spomenuté. V zozname je uvedená ako desiata, pričom najprv sú vymenovaní predkovia a patriarchovia Izraela, z ktorých každý bol považovaný za spravodlivého. Keď sa na jej život pozrieme podrobnejšie, zistíme, že nielenže je ženou, ale je aj nežidovskou prostitútkou.

Najprekvapujúcejšie je, že je súčasťou tematického centra a vyvrcholenia kapitoly. Zoznam je usporiadaný jedinečným spôsobom. Každý záznam sa začína opakovaným používaním frázy „vo viere“. Základný vzorec je „vo viere ten a ten urobil to a to“ alebo „vo viere to a to sa stalo tomu a tomu“. Tento opakujúci sa vzor zvyšuje v čitateľovi očakávanie vrcholného tvrdenia, že „vierou Jozua voviedol ľudí do zaslúbenej zeme“.

Ale to nie je to, čo text hovorí. Namiesto toho je Jozua vynechaný a na jeho mieste je prostitútko. Po zmienke o Ráchab sa vzorec náhle končí slovami: „A čo mám ešte povedať?“ (Heb 11,32) Potom Pavol narýchlo vymenoval niektoré mená a udalosti, ktoré podrobne nevysvetlil.

Ráchabin skutok viery bol, že počula, uverila a poslúchla, aj keď nevidela. Nevidela egyptské rany ani vyslobodenie pri Červenom mori, ani prúd vody zo skaly, ani chlieb zostupujúci z neba. Napriek tomu uverila. Bola dobrým príkladom pre poslucháčov Listu Hebrejom, ktorí nepočuli Ježiša kázať ani ho nevideli robiť zázraky, a tiež pre nás, ktorí sme rovnako nič z týchto vecí nevideli.

„Ráchab bola smilnica, ktorá bývala na hradbách Jericha. Skryla dvoch izraelských špiónov vyslaných, aby skontrolovali obranu mesta. Vďaka svojej láskavosti k nim a vyznaniu viery v Boha jej špióni sľúbili, že pri útoku na Jericho budú životy Ráchab a jej rodiny ušetrené.“ (*Daughters of God*, s. 35)

Pavol potom pokračuje (Heb 11,35–38) v zozname ťažkostí, s ktorými sa mnohí stretávajú. Výrok „neprijali oslobodenie“ (Heb 11,35) naznačuje, že mali možnosť uniknúť, ale rozhodli sa, že to neurobia, pretože ich zrak bol upretý na Božiu odmenu.

■ Aj keď sme rôzne dôležité udalosti nevideli (šestdňové stvorenie, vyslobodenie z Egypta, Kristov kríž), máme dôvod veriť v Ježiša. Prečo?

APLIKÁCIA

JEŽIŠ – PÔVODCA A ZAVRŠOVATEĽ NAŠEJ VIERY

¹Preto aj my, obklopení takým veľkým zástupom svedkov, odhodme všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvame v behu, ktorý máme pred sebou. ²Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu. ³Myslite na toho, ktorý zniesol od hriešnikov voči sebe také protirečenie, aby ste neochabovali a neklesali na duchu. (Heb 12,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 12,1–3). Aká výzva zaznieva v týchto veršoch?

Skutočné vyvrcholenie výkladu o viere, ktorá prichádza spolu s Ježišom, nachádzame v Hebrejom 12. Pavol začal list Ježišom, ktorý je „prichádzajúcim“ a ktorý „nebude meškať“ (Heb 10,37), a končí ho Ježišom ako „završovateľom“ našej viery (Heb 12,2). Ježiš je „pôvodca a završovateľ našej viery“. To znamená, že Ježiš je ten, kto nám umožňuje veriť. Je príkladom, ktorý dokonale stelesňuje to, o čom je život vo viere. V Ježišovi viera dosiahla svoje dokonalé vyjadrenie.

Ježiš je „pôvodca“ („autor“ alebo „priekopník“) našej viery najmenej v troch oblastiach.

Po prvé, on jediný dokončil „preteky“ v plnom zmysle. Ostatní, o ktorých sa hovorilo v predchádzajúcej kapitole, ešte nedosiahli svoj cieľ (Heb 11,39.40). Ježiš však vošiel do Božieho nebeského odpočinku a sedí po Otcovej pravici. Spolu s ostatnými veriacimi budeme raz aj my kraľovať s Ježišom v nebesiach (Zj 20,4).

Po druhé, Ježišov dokonalý život umožnil ostatným bežať svoj beh (Heb 10,5–14). Ak by Ježiš neprišiel, beh všetkých ostatných ľudí by bol zbytočný.

Po tretie, Ježiš je dôvod, prečo veríme. Je jedno s Bohom a ako taký vyjadril Božiu vernosť voči nám. Boh sa nikdy nevzdal svojho úsilia zachrániť nás. Ak sa nevzdáme, nakoniec dosiahneme odmenu aj my. Ježiš bežal trpezlivo a zostal verný, aj keď sme boli neverní (2Tim 2,13). Naša viera je odpoveďou na Jeho vernosť.

Ježiš je „završovateľom“ viery, pretože dokonale ukazuje, ako sa realizuje beh viery. Ako Ježiš bežal? Odložil všetko, čo by ho mohlo zaťažovať (a všetku svoju vážnosť) tým, že sa kvôli nám všetkého vzdal (Fil 2,5–8). Nikdy nezhršil. Ježiš pevne upieral svoj zrak na odmenu, ktorou bola radosť z toho, že ľudstvo bude vykúpené Jeho milosťou. Znášal nepochopenie a zneužívanie. Niesol na sebe hanbu kríža (Heb 12,2.3).

Teraz sme na rade my. Aj keď nikdy nemôžeme dosiahnuť to, čo Ježiš urobil vlastnou silou, máme pred sebou Jeho dokonalý príklad. Ak budeme v neho veriť a mať svoj zrak upretý na Jeho tvár, môžeme dobojovať dobrý boj viery a dostať slúbenú odmenu.

APLIKÁCIA ■ Čo ťa inšpiruje upierať svoj pohľad na Ježiša? V čom ti takto upretý pohľad pomáha?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Vierou si sa stal Kristovým vlastníctvom a vierou máš v ňom rásť tak, že budeš dávať a prijímať. Dávať máš všetko – svoje srdce, svoju vôľu, svoju službu – odovzdávať sa Bohu tým, že budeš naplňovať všetky jeho požiadavky. Musíš aj všetko brať – Krista, úplnosť všetkých požehnaní, aby ti zostal v srdci, bol tvojou silou, tvojou spravodlivosťou, tvojím stálym pomocníkom – len vtedy budeš schopný poslúchať.“ (SC 70; CK47)

„Boh od nás nežiada, aby sme verili, kým nám nedá dostatočnú istotu, o ktorú môžeme svoju vieru oprieť. Jeho existencia, jeho charakter, pravdivosť jeho Slova – to všetko sa opiera o spoľahlivé svedectvo, ktoré oslovuje náš rozum. Boh však nikdy neodstraňuje možnosť pochybovať. Pilierom našej viery musí byť istota, nie viditeľný prejav. Tí, čo chcú pochybovať, budú mať na to vždy príležitosť, no tí, čo úprimne túžia po pravde, nájdu mnoho dôkazov, o ktoré môžu oprieť svoju vieru.

Nie je možné, aby obmedzená ľudská myseľ úplne pochopila povahu diela večného Tvorcu. Aj tomu najbystrejšiemu rozumu, najvzdelanejšej mysli musí oná svätá Bytosť vždy zostať zahalená tajomstvom. *Či vystihneš Božiu podstatu a vystihneš dokonalosť Všemohúceho? Je vyššia ako nebesá, čo môžeš spraviť? Je hlbšia ako podsvetie, čo vieš o tom?* (Jób 11,7.8)“ (SC 105; CK 72)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Istý kresťanský učenec kedysi napísal: *Credo ut Intelligam*, čo v preklade z latinčiny znamená „Verím, aby som porozumel.“ List Hebrejom 11,3 hovorí, že „vo viere chápeme“. Aký je vzťah medzi vierou a porozumením? Prečo viera často predchádza porozumeniu? Prečo musíme ísť niekedy vpred vo viere v to, čomu spočiatku nerozumieme?
2. Grécke slovo *pistis* znamená „viera“ aj „vernosť“. Prečo sú oba významy dôležité pri snahe porozumieť tomu, čo znamená žiť „vo viere“? Ako ľudia z Hebrejom 11 svojou vernosťou ukázali svoju vieru? Ako môžeme urobiť to isté?
3. Hoci chápeme, že viera je Boží dar (Rim 12,3), akú úlohu (ak vôbec) zohrávame pri prijímaní a udržiavaní tohto daru?

Týždeň od 13. do 19. marca

PRIJATIE NEOTRASITEĽNÉHO KRÁĽOVSTVA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 12,18–29

ZÁKLADNÝ TEXT

A tak keďže prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovávajme si milosť a pomocou nej slúžme Bohu s úctou a bážňou, aby sme sa mu páčili. (Heb 12,28)

Text Hebrejom 12,18–29 je vyvrcholením listu. Prináša zhrnutie toho, o čom sa hovorilo. Opakuje myšlienku zo začiatku listu: Boh k nám prehovoril prostredníctvom svojho Syna a my mu máme venovať pozornosť (Heb 1,1.2; Heb 12,25). Opis Ježiša v texte Heb 12,22–24 zosobňuje tvrdenia listu o tom, že Ježiš je prostredníkom novej zmluvy a Jeho krv prináša spásu. Nebeské zástupy oslavujú Ježišovu kňazskú a kráľovskú službu, ktorú koná v našom mene. List Hebrejom 12, 25–29 obsahuje tiež poslednú a vrcholnú výzvu: Prichádza Boží súd. Boží nepriatelia budú zničení. Boží ľud bude ospravedlnený a prijme kráľovstvo (Heb 12,28.29).

Záver listu potvrdzuje dôležitosť Ježišovej smrti na kríži a smeruje veriacich k dovŕšeniu Ježišovho víťazstva pri druhom príchode. Pavol použil obraz z Daniela 7, aby čitateľom pripomenul, že Ježiš dostal kráľovstvo od Boha, Sudcu (Dan 7,9–14), a o toto kráľovstvo sa chystá podeliť s veriacimi, „svätými Najvyššieho“, ktorí ho budú vlastniť na veky vekov (Dan 7,18).

OSNOVA LEKCIE

V tejto predposlednej lekcii sa podrobnejšie pozrieme na krásnu nádej a víziu budúcnosti, ktorú nám podľa Listu Hebrejom prináša Kristus a jeho obeť.

- Heb 12,22–24: Radostná oslava víťazstva (nedeľa)
- Heb 12,22–24: Radostná oslava Božieho súdu (pondelok)
- Heb 12,25–27: Porážka zla a nepriateľov (utorok)
- Heb 12,26–29: Obnova a nový domov (streda)
- Heb 12,28; 13,15.16: Radostné prejavy vďačnosti (štvrtok)

PRIŠLI STE NA HORU SION

²²No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desiatistiscom anjelov, k veľkolepej slávnosti, ²³k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, ²⁴k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, ku krvi očistenia, ktorá volá hlasnejšie než krv Ábela. (Heb 12,22–24)

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 12,22–24). Čo je hlavnou myšlienkou týchto veršov?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

List Hebrejom potvrdzuje, že sme prišli k vrchu Sion a zúčastňujeme sa veľkej oslavy. „No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desiatistiscom anjelov, k veľkolepej slávnosti.“ (Heb 12,22) Priblížili sme sa vierou v osobu nášho zástupcu, Ježiša. Na tejto slávnosti je nespočetné množstvo anjelov, samotný Boh a Ježiš, ktorý je stredobodom oslavy. Prichádzame ako súčasť „zhromaždenia prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi“ (Heb 12,23). Naše mená sú zapísané v nebeských knihách, kde sú uvedení ľudia, ktorí uctievali Boha (2Moj 32,32; Ž 56,8; Dan 12,1; Mal 3,16; Lk 10,20; Zj 13,8; Zj 17,8).

Sme „prvorodení“, pretože zdieľame dedičstvo Prvorodeného par excellence, Ježiša (Heb 1,6). Neprišli sme teda ako hostia, ale ako občania (porovnaj s Flp 3,20). Sme tiež opisovaní ako „duchovia spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť“ (Heb 12,23). Toto vyjadrenie je obrazným pomenovaním, ktoré časťou označuje celok. Je to analogické s výrazom „Otec duchov“ v Heb 12,9, ktorý označuje Boha ako Otca nás všetkých, ľudských bytostí, ktoré majú duchovnú povahu.

Slávnostné zhromaždenie oslavuje inauguráciu Ježišovej kráľovskej vlády a kňazskej služby a inauguráciu novej zmluvy. V Liste Hebrejom je vrch Sion miestom, kde sa konajú všetky tieto udalosti. Tri odvolávky na žalmy v Heb 1,5–14 opisujú intronizáciu Syna a ako miesto konania sa uvádza práve vrch Sion (Ž 2,6,7; Ž 110,1,2; Ž 102,19–25).

Vrch Sion je tiež miestom, kde bol Syn vymenovaný za „kňaza naveky“ (Heb 5,6), čo je citát zo Žalmu 110,4. Podľa Žalmu 110 sa aj vymenovanie Syna za veľkňaza deje na vrchu Sion (Ž 110,2). A napokon, List Hebrejom konštatuje, že uvedenie Ježiša za kňaza je zároveň znamením uvedenia novej zmluvy (Heb 7,11–22). Vrch Sion je teda aj miestom, kde bola ratifikovaná nová zmluva. Text Heb 12,22–24 potom opisuje slávnostné zhromaždenie, ktoré sa uskutočnilo v nebesiach po Ježišovom nanebovstúpení.

- **Akými praktickými spôsobmi môžeme v našich životoch a spoločných zhromaždeniach oslavovať vládu Ježiša, Jeho kňazskú službu a novú zmluvu? Prečo nám radosť z tejto veľkej pravdy pomáha utvrdzovať sa vo viere?**

APLIKÁCIA

BOH – SUDCA VŠETKÝCH

²²No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desaťtisícim anjelov, k veľkolepej slávnosti, ²³k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, ²⁴k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, ku krvi očistenia, ktorá volá hlasnejšie než krv Ábela. (Heb 12,22–24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj opäť o veršoch Heb 12,22–24. Ak ide o oslavu, prečo je tu vyzdvihnuté, že Boh je Sudca? Ako môže byť sudca súčasťou oslavy alebo jej dôvodom? Prečítajte si aj texty Dan 7,9.10.13–22.

Slávnosť opísaná v Heb 12,22–24 odkazuje na budúci súd. Nachádzajú sa tu termíny Boh, sudca, zhromaždenie a knihy. A výsledkom tohto budúceho súdu z týchto kníh je, že Boží ľud dostáva kráľovstvo (Heb 12,28).

Táto scéna evokuje veľký predadventný súd opísaný u Daniela 7, ktorý zobrazuje scénu súdu, kde Boh, „Staroveký dní“ (Dan 7,9), sedí na tróne z ohňa a obklopuje ho „desaťkrát tisíc desaťtisícov“ (Dan 7,10; Roh.) anjelov. Knihy sa otvárajú (Dan 7,10) a na súde sa rozhoduje v prospech „svätých Najvyššieho“, ktorí potom „prevzali kráľovstvo“ (Dan 7,22).

Podobne text Heb 12,22–29 opisuje scénu súdu na vrchu Sion v nebeskom Jeruzaleme, kde je Boh, „Sudca všetkých“, obklopený „desaťtisícimi“ anjelov. Aj tu sa na scéne objavuje oheň (Heb 12,29) a knihy, pretože sú do nich „zapísaní“ svätí (Heb 12,23), čo znamená priaznivý súd pre svätých.

V strede deja je Ježiš (Heb 12,24). V 2. kapitole listu bol Ježiš opísaný ako Syn človeka, ktorý bol „korunovaný slávou a čťou“ potom, čo v náš prospech okúsil „smrť“ (Heb 2,9). Podľa Heb 2,10 „syn človeka“ (pozri Heb 2,6) trpel, aby mohol „mnohých synov priviesť k sláve“; to znamená, aby veriaci mohli byť tiež „korunovaní slávou a čťou“. „Syn“ teraz priviedol veriacich na Sion, nebeský Jeruzalem, vďaka výhodám novej zmluvy (Heb 12,22–24), kde im bolo prisľúbené, že prijímú kráľovstvo (Heb 12,28).

Tento rozsudok je potom skutočne pre veriacich dobrou správou, pretože prináša rozsudok v ich prospech. Sú ospravedlnení. Je to rozsudok, ktorý poráža ich protivníka, draka stojaceho za strašnými zvieratami, ktoré v minulosti prenasledovali veriacich (Daniel 7) a urobia to aj v budúcnosti (Zjavenie 13).

APLIKÁCIA

- Ako nám to, čo sme dnes študovali, pomôže pochopiť, že Boží súd v posolstvách troch anjelov je „dobrou správou“ pre súčasnosť (Zj 14,6.7; porovnaj s 5Moj 32,36; 1Krn 16,33–35)?

ZATRASTE NEBOM A ZEMOU

²⁵Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, kto hovorí. Ved' ak neunikli oni, keď odmietli toho, kto ich poučoval na zemi, o čo skôr neunikneme my, keď sa odvrátíme od toho, kto hovorí z neba. ²⁶Jeho hlas vtedy otriasol zemou, teraz však sľubuje: Ja ešte raz zatrasiem nielen zemou, ale aj nebom. ²⁷A toto „ešte raz“ naznačuje premenu toho, čo je otrasiteľné, lebo je stvorené, aby ostalo to, čo je neutrasiteľné. (Heb 12,25–27)

Po opísaní slávnostného zhromaždenia v nebesiach Pavol varuje čitateľov, že musia venovať pozornosť Božiemu hlasu, pretože Boh „ešte raz zatrasie ... nielen zem, ale aj nebesia“ (Heb 12,26). Pavol hovorí, že hoci bol Ježiš dosadený na trón v nebesiach, naše spasenie nebolo dovŕšené. Musíme tomu venovať pozornosť, pretože dôležitá udalosť ešte len príde.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Porovnaj uvedené texty. Prečo Boh trasie nebesami a zemou? Čo to znamená?

Ag 2,6–9.20–22

Ž 96,9.10

Ž 99,1

Heb 12,25–27

V Starej zmluve bolo zemetrasenie bežným znakom prítomnosti Boha, ktorý sa ukazuje, aby vyslobodil svoj ľud. Keď Debora a Barák bojovali proti Siserovi, Boh v ich mene bojoval z neba (Sdc 5,20). Toto je opísané ako silné zemetrasenie, otrasenie zeme Hospodinovou prítomnosťou (Sdc 5,4.5). Tento istý obraz nachádzame v celej Starej zmluve, keď Boh vstáva, aby vyslobodil utláčaných (Ž 68,8.9; Ž 60,4; Ž 77,18.19). Otrasy teda naznačovali Boží súd, keď potvrdzuje svoju autoritu nad národnou zemou. Proroci predpovedali, že sa to stane v Deň Pána (Iz 13,13; Iz 24,18–23).

V Liste Hebrejom „trasenie“ neba a zeme znamená zničenie Božích nepriateľov. Práve to Boh sľúbil pri Ježišovej korunovácii. Boh mu povedal: „Sed' po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám.“ (Heb 1,13) Ježiš teda porazil nepriateľa (Heb 2,14–16) a bol dosadený na trón (Heb 1,5–14), ale nepriatelia ešte neboli zničení (Heb 10,11–14; 1Kor 15,23–25).

Ale Boh zničí týchto nepriateľov v budúcnosti, keď Boh zatrasie nebom a zemou. Chvenie nebies a zeme znamená zničenie pozemských mocností, ktoré prenasledujú Boží ľud, a čo je dôležitejšie, zničenie zlých mocností (satana a jeho anjelov), ktorí stoja za pozemskými silami a ovládajú ich.

- **Prečo je prísľub, že jedného dňa dôjde k spravodlivosti a zlo, ktoré v našom svete tak prevládalo, bude jedného dňa zničené, taký nádejný pre nás všetkých, najmä pre tých, ktorí trpeli priamo v rukách zla?**

APLIKÁCIA

NEOTRASITEĽNÉ KRÁĽOVSTVO

²⁶Jeho hlas vtedy otriasol zemou, teraz však sľubuje: Ja ešte raz zatrasiem nielen zemou, ale aj nebom. ²⁷A toto „ešte raz“ naznačuje premenu toho, čo je otrasiteľné, lebo je stvorené, aby ostalo to, čo je neotrasiteľné. ²⁸A tak keďže prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovávajme si milosť a pomocou nej slúžme Bohu s úctou a bážňou, aby sme sa mu páčili. ²⁹Veď náš Boh je stravujúci oheň. (Heb 12,26–29)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh oznámil, že „otrasie“ nebom a zemou, čo znamená, že zničí nepriateľské národy. Existujú však veci, ktoré sa nebudú triasť, ktoré nebudú zničené.

Porovnaj uvedené texty. Kto a čo sa nebude otriasať, naopak, bude stáť pevne?

Ž 15,5

Ž 16,8

Ž 21,8

Ž 62,3

Ž 112,5.6

Heb 12,27

Mnoho moderných prekladov verša Heb 12,27 naznačuje, že chvenie nebies a zeme znamená, že budú odstránené a navždy pominú.

Biblia však hovorí, že Boh stvorí nové nebo a novú zem (Iz 65,17; Zj 21,1–4) a my budeme vzkriesení a budeme mať nové telo (1Tes 4,13–17, Flp 3,20) na tejto zemi. „Trasenie“ teda znamená očistenie a obnovu stvorenstva, nie jeho úplné odstránenie. To, čo je tu, bude znova vytvorené a bude to tam, kde budú žiť vykúpení.

Existujú však aj skutočnosti, ktorými sa nedá otriasť. Patria sem aj spravodliví. Nebudú otrasení, pretože dôverujú Bohu. Stvoriteľ ich podporuje a zaručuje ich prežitie.

Všimni si, že v Liste Hebrejom je stálosť a stabilita spojená s Ježišom. Text Heb 1,10–12 hovorí o Ježišovi: „Pane, na začiatku si položil základ zeme a nebesia sú dielom tvojich rúk; zahynú, ale ty zostaneš; všetci sa oblečú ako odev, ako župan ich zrolujete, ako odev sa budú prezliekať. Ale si rovnakí a tvoje roky nebudú mať konca.“ V liste sa tiež hovorí, že Ježišovo kňazstvo zostáva naveky (Heb 7,3.24), rovnako ako dedičstvo vykúpených (Heb 10,34). Pri poslednom súde tí, ktorí sa držia „v Ježišovi“, nebudú otrasení (Žalm 46,3.4.6).

Text Heb 12,28 tiež hovorí, že dostaneme „kráľovstvo, ktoré sa nedá otriasť“. Toto je odkaz na Dan 7,18, ktorý hovorí, že svätí „budú navždy vlastniť kráľovstvo“. Toto kráľovstvo „nikdy nebude zničené“ (Dan 2,44). Toto kráľovstvo patrí Synovi, ale podelí sa oň s nami. Zjavenie 20,4 hovorí, že s ním budeme súdiť zlé mocnosti, ktoré nás prenasledovali (1Kor 6,3).

APLIKÁCIA

- Ako sa ti teraz darí? Stojíš pevne, alebo sa tvoj život otriasa? Čo môžeš urobiť, aby si získal pomoc v tejto dôležitej oblasti? (Pozri aj Ef 4,14.)

PREJAVY VĎAČNOSTI

A tak keďže prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovávajme si milosť a pomocou nej slúžme Bohu s úctou a bážňou, aby sme sa mu páčili. (Heb 12,28)

¹⁵**Skrze neho [Ježiša] teda ustavične prinášajme Bohu obeť chvály, čiže ovocie pier, ktoré vyznávajú jeho meno.** ¹⁶**Nezabúdajte však na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obeť má Boh záľubu.** (Heb 13,15.16)

List Hebrejom uzatvára túto časť poukázaním na to, že najlepšou reakciou na Boha za všetky úžasné veci, ktoré pre nás urobil, je prejavenie vďačnosti vhodným spôsobom uctievania.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Porovnaj texty z úvodu (Heb 12,28 a 13,15.16). Ako ponúkame Bohu priateľné uctievanie?

V starozmluvnom systéme bolo obetovanie zvierat spôsobom, akým ľudia prejavovali pokánie a vďačnosť. Tieto obeť však mali byť iba znamením vďačnosti a pokánia vychádzajúcich zo srdca uctievača. Boh teda v žalmoch a prostredníctvom prorokov objasnil, že to, čo sa mu skutočne páčilo, nebola krv zvierat, ale vďačnosť, dobré skutky a spravodlivosť ctiteľov (Ž 50,7–23; Iz 1,11–17).

Pavol nás teda pozýva uctievať Boha v nebeskej svätyni prinášaním obetí chvály, vyznania, vďakyvzdania a dobrých skutkov, čo je pravé uctievanie, ktoré Boha teší. Tieto obeť prinášame na zemi, ale sú prijímané ako príjemné Bohu v nebesiach. Táto časť obsahuje všetky výzvy, ktoré autor v celom liste urobil na vyznanie Ježišovho mena (Heb 3,1; 4,14; 10,23) a jeho nabádanie, aby sme aj naďalej konali dobré skutky (Heb 6,10–12; 13,1.2.16).

Pavol svojim poslucháčom adresuje výzvu, aby Boha uctievali tak, „aby sme sa mu páčili“ (Heb 12,28). Tento text naznačuje, že veriaci sú teraz skutočne kňazským národom, ktorý bol zdokonalený a posvätený Ježišovou obeťou (Heb 10,10–14.19–23). Tým sa plní pôvodný Boží zámer s Izraelom, aby boli kňazským národom, prostredníctvom ktorého bude môcť oznamovať svetu radostnú zvesť o spáse (2Moj 19,4–6; 1Pt 2,9.10; Zj 1,6; Zj 5,10).

Text Heb 13,1–6 v praxi opisuje, čo to znamená konať dobro a deliť sa o to, čo máme. Znamená to prejavovať bratskú lásku, rovnako ako nám Ježiš prejavoval bratskú lásku (Heb 2,11.12). Znamená to byť pohostinný, navštevovať tých, čo sú vo väzení alebo s nimi bolo zle zaobchádzané (Heb 13,3), a odmietnuť cudzoložstvo a žiadostivosť.

- **Prečo je dôležité zvažovať dobré skutky a deliť sa o to, čo máme, ako súčasť uctievania Boha? Čím môžu byť poškodené naše duchovné obeť Bohu (Iz 1,11–17)?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Počas tohto tisícročia, medzi prvým a druhým vzkriesením bude sa nad bezbožnými konať súd. Apoštol Pavol o ňom hovorí ako o udalosti, ktorá sa odohrá po druhom príchode Ježiša Krista. *Preto nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán, ktorý vynesie na svetlo, čo je skryté v tme a odhalí zámery sídc.* (1 Kor 4,5) Prorok Daniel napísal, že: *Vekom starý prislúžil právo svätým Najvyššieho.* (Dan 7,22) V tomto čase budú spravodliví vládnuť ako Boží „králi a kňazi“. Apoštol Ján v knihe Zjavenie napísal: *Videl som tróny, na ne sa posadili tí, ktorým bola daná moc súdiť. ... Budú kňazmi Boha a Krista a budú s ním kralovať tisíc rokov.* (Zj 20,4,6) Práve vtedy podľa predpovede apoštola Pavla *svätí budú súdiť svet* (1 Kor 6,2). Vykúpení budú spolu s Kristom súdiť bezbožných, ich skutky budú porovnávať s knihou zákona, s Písmom a o každom prípade rozhodnú podľa toho, ako človek na svete žil. Potom každému vymerajú trest podľa jeho skutkov a výsledok zaznamenajú k jeho menu v knihe smrti.

Kristus a jeho ľud budú súdiť aj satana s anjelmi, ktorí sa k nemu pridali. Apoštol Pavol napísal: *Neviete, že budeme súdiť anjelov?* (1 Kor 6,3) Júda napísal, že *anjelov..., ktorí si nezachovali svoju pôvodnú hodnotu, ale opustili svoj vlastný príbytok, držia v tme vo večných putách pre súd veľkého dňa* (Júd 1,6).“ (GC 660, 661; VSV 473)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Čo hovorí účasť svätých na súde bezbožných (1Kor 6, 3; Júd 1,6) o Bohu a o tom, ako jasne a otvorene nám bude ukazovať svoju dobrotu a pocitivosť v tom, ako sa vyrovnal s hriechom a zlom?
2. Prečítajte si 2Moj 32,32; Ž 56,9; Ž 69,29; Ž 139,16; Iz 4,3; Dan 12,1; Mal 3,16; Lk 10,20; Zj 13,8 a Zj 17,8. Toto sú odkazy na Božie knihy v nebesiach. Aké veci sú zapísané v týchto knihách? Prečo je dôležité, aby si Boh napríklad udržal záznam o našich slzách (Ž 56,9)? Ak Boh vie všetko, aký je zmysel takýchto kníh alebo záznamov?
3. Je dôležité, že List Hebrejom končí svoje argumenty odkazom na zaslúbenia z Daniela 7? Prečo sú tieto odkazy dôležité v kontexte Ježišovej služby v nebeskej svätyni? Čo nás Daniel 7 učí o konci všetkých pozemských a padlých vecí?

BRATSKÁ LÁSKA NECH TRVÁ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Hebrejom 13

ZÁKLADNÝ TEXT

Bratská láska nech trvá. (Heb 13,1)

List Hebrejom 13 uvádza záverečné napomenutie apoštola Pavla: „Bratská láska nech trvá.“ (Heb 13,1) Pavol v celom liste potvrdzuje, že sme kráľovské kňazstvo, patríme do rodiny Ježiša Krista, sme jeho sestry a bratia. Autor nevníma svojich poslucháčov iba ako skupinu jednotlivcov, ktorí si samostatne budujú spásonosný vzťah s Ježišom, ale ako spoločne zachránenú rodinu. Pavol charakterizoval Ježišovo dielo pre nás ako „bratskú lásku“, keď napísal: „Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi...“ (Heb 2,11) Veriaci by teda mali jeden pre druhého robiť to, čo Ježiš urobil pre nich.

V celom liste bratská láska zahŕňala „vzájomné povzbudzovanie“, aby nikomu nechýbala Božia milosť (Heb 3,13; 10,24.25; 12,15–17). Kapitola 13 obsahuje množstvo rôznych tém: pohostinnosť (Heb 13,2), navštevovanie a podpora väzňov a tých, s ktorými sa zle zaobchádzalo (Heb 13,3), úcta k manželstvu (Heb 13,4), vyhýbanie sa žiadostivosti (Heb 13,5.6), rešpektovanie vodcov cirkvi (Heb 13,7–17) a modlitby za autora listu (Heb 13,18.19).

OSNOVA LEKCIE

V rámci štúdia našej poslednej lekcie budeme premýšľať aj nad poslednou kapitolou Listu Hebrejom. Tá obsahuje záverečné výzvy týkajúce sa toho, ako sa má správne pochopenie evanjelia o Ježišovi, našom najlepšom Veľkňazovi v nebeskej svätyni, premietnuť do každodennej praxe nášho života.

- Heb 13,1–3: Láska a záujem o druhých (nedeľa)
- Heb 13,4–6: Správne nastavené morálne hodnoty (pondelok)
- Heb 13,7–17: Úcta a rešpekt k autoritám (utorok)
- Heb 13,8–10: Opatrnosť voči bludným náukám (streda)
- Heb 13,10–14: Aktívne zapojenie do záchranu hriešnikov (štvrtok)

STAROSTLIVOSŤ O DRUHÝCH

¹Bratská láska nech trvá. ²Nezabúdajte na pohostinnosť, lebo niektorí vďaka nej prijali ako hostí anjelov, hoci o tom nevedeli. ³Pamätajte na väzňov, akoby ste boli s nimi uväznení, pamätajte i na trpiacich, veď aj vy sami ste v tele. (Heb 13,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o uvedených veršoch. Akú úlohu mala pohostinnosť v ranej cirkvi?
Heb 13,1–3

Rim 12,13

1Tim 3,2

Tít 1,8

1Pt 4,9

Kresťanstvo bolo hnutím pútnikov, ktorí často záviseli od pohostinnosti kresťanov i nekresťanov. Pokyn „nezabudnúť“ prejavovať pohostinnosť sa pravdepodobne nevzťahuje iba na to, že zabudneme niekoho prijať či pozvať, ale na úmyselné zanedbávanie.

Pavol nemá na mysli pohostinnosť iba pre spoluveriacich. Svojim čitateľom pripomína, že pohostením cudzincov niektorí nevedomky pohostili anjelov (Heb 13,2). Pravdepodobne mal na mysli návštevu troch mužov u Abraháma a Sára (1Moj 18,2–15). Poskytovanie pohostinnosti znamená zdieľanie majetku s jednou osobou a zdieľanie utrpenia s niekým iným. Presne to pre nás urobil Ježiš (Heb 2,10–18).

Bratská láska k väzňom znamenala nielen to, že veriaci vo svojich modlitbách pamätali na väzňov, ale aj poskytnutie úľavy prostredníctvom materiálnej a emocionálnej podpory. Existovala hrozba, že veriaci väzňov úmyselne zanedbajú. Tí, čo poskytli materiálnu a emocionálnu podporu ľuďom, ktorých spoločnosť odsúdila, sa s nimi stotožnili tak, ako sa aj Kristus stotožnil s nami, hriechnymi ľuďmi. V určitom zmysle sa stali ich „partnermi“. Stali sa zraniteľnými voči sociálnemu zneužívaniu (Heb 10,32–34).

Pavol pripomína čitateľom, že nemajú zabúdať na väzňov. Po prvé, autor ukazuje, že on sám podporoval uväznených bratov. Stali sa „spolovníkmi“ alebo „partnermi“ tých, ktorí boli „vystavení verejnému hanobeniu a sužovaniu“ (Heb 10,33). Po druhé, opis „zlého zaobchádzania“ pripomína Mojžiša, ktorý sa rozhodol „radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasné potešenie z hriechu“ (Heb 11,25). A napokon, Pavol opisuje ideál bratskej lásky. Pripomína čitateľom, že aj oni sami sú „v tele“ (Heb 13,3). Sú tiež ľuďmi a mali by sa správať k druhým tak, ako by chceli, aby sa oni správali k nim za rovnakých okolností. Ľudia by mali väzňom poskytovať materiálnu a emocionálnu podporu a ukázať im, že nie sú opustení.

APLIKÁCIA ■ Čo viac môžeme urobiť pre tých, ktorí sú vo väzení, či už sú to členovia cirkvi alebo nie?

ŽIADOSTIVOSŤ A SEXUÁLNA NEMRAVNOSŤ

⁴Manželstvo nech majú všetci v úcte a manželské lôžko nech je nepoškvrnené, lebo smilníkov a cudzoložníkov bude súdiť sám Boh. ⁵Vaše správanie nech neovláda láska k peniazom; budete spokojní s tým, čo máte. Ved' Boh povedal: Nezanemám ťa, ani ťa neopustím. ⁶Preto smelo môžeme hovoriť: Pán mi pomáha, nebudem sa báť. Čože mi môže urobiť človek? (Heb 13,4–6)

Uvažuj o uvedených textoch. O akých dvoch druhoch zla sa hovorí v týchto veršoch? Ako spolu súvisia?

Heb 13,4,5

Lk 16,10–18

1Kor 5,1

Ef 5,3–5

Kol 3,5

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pavol varuje čitateľov pred sexuálnou nemravnosťou a chamtivosťou, pretože sú pre bratskú lásku vážnymi hrozbami. Autori Novej zmluvy a starovekí moralisti si všimli, že medzi chamtivosťou a sexuálnou nemravnosťou existuje spojenie.

Apoštol vyzýva čitateľov, aby si ctili manželstvo a vyhýbali sa všetkému, čo by ho znevažovalo. Ochrana manželstva spočívala v zachovávaní manželskej prísahy a vyhýbaní sa neoprávneným rozvodom (porovnaj s Mt 19,9). Nabádanie, aby manželské lôžko zostalo nepoškvrnené, sa týka vyhýbania sa znevažovaniu manželstva prostredníctvom sexuálnych vzťahov mimo manželstva. Pojem „smilníci“ v Novej zmluve odkazuje na všetky formy sexuálnej nemravnosti (1Kor 5,9–11; 1Kor 6,9.10; Ef 5,5; 1Tim 1,9.10; Zj 21,8; Zj 22,15). Grécko-rímska spoločnosť bola v otázkach sexuálnej etiky veľmi liberálna. Dvojitý štandard bol bežný. Toto umožňovalo, aby muži mali mimomanželské sexuálne vzťahy, ak dokázali byť diskretní. Pavol však varuje, že cudzoložníkov bude súdiť Boh. Veriaci by nemali dovoliť, aby spoločenské konvencie ovplyvňovali ich vlastné etické normy.

V grécko-rímskom svete bola „láska k peniazom“ jednou z hlavných nerestí. V inom liste Pavol označil „lásku k peniazom“ za zdroj všetkého zla (1Tim 6,10). Pavol vo viacerých listoch hovorí, ako sa máme brániť pred touto nerestou. Veriaci by sa mali „uspokojiť“ s tým, čo majú (pozri aj 2Kor 9,8; Flp 4,11.12). Kresťania by okrem toho mali veriť a prijať Boží sľub: „Nezanemám ťa, ani ťa neopustím.“ (Heb 13,5) Tento sľub dal Boh svojmu ľudu niekoľkokrát a je k dispozícii aj nám (1Moj 28,15; 5Moj 31,6.8; Joz 1,5; 1Krn 28,20). Veriaci sú pozvaní, aby odpovedali na Boží sľub slovami Žalmu 118,6: „Hospodin je so mnou, nebojím sa. Čo mi urobí človek?“ Žalmista tu vyjadril svoju dôveru v Boha napriek utrpeniu, ktoré mu spôsobili neveriaci.

- Akými spôsobmi súčasná spoločnosť podkopáva sexuálnu čistotu a zároveň živí lásku človeka k peniazom? Akými praktickými spôsobmi môžeme posilniť svoju obranu proti týmto dvom nebezpečným nerestiam?

APLIKÁCIA

PAMÄTAŤ NA SVOJICH VODCOV

⁷Pamätajte na svojich vodcov, ktorí vám hovorili Božie slovo, dôkladne pozorujte, aký bol koniec ich života, a napodobňujte ich vieru. ⁸Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky. ⁹Nenechajte sa unášať rozličnými a cudzími náukami, pretože je dobré upevňovať srdce milosťou, nie zachovávaním predpisov o pokrmoch, ktoré neprospejú tým, ktorí sa nimi riadili. ¹⁰Máme oltár, z ktorého nemajú právo jesť tí, čo slúžia stanu. ¹¹Ved'telá zvierat, ktorých krv veľkňaz prináša za hriechy do svätyne, spalujú mimo tábora. ¹²Preto aj Ježiš trpel vonku za bránou, aby posvätil ľud svojou krvou. ¹³Vyjďme teda za ním von z tábora a znášajme jeho potupu. ¹⁴Ved'tu nemáme trvalé mesto, ale hľadáme budúce. ¹⁵Skrze neho teda ustavične prinášajme Bohu obeť chvály, čiže ovocie pier, ktoré vyznávajú jeho meno. ¹⁶Nezabúdajte však na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obetách má Boh záľubu. ¹⁷Poslúchajte tých, čo vás vedú, a podriaďte sa im, lebo oni bdejú nad vašimi dušami a budú sa za ne zodpovedať. Nech to robia s radosťou, nie so vzdychaním, lebo to by vám neprospeľo. (Heb 13,7–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Heb 13,7–17). Aký by mal byť náš vzťah k vedúcim predstaviteľom cirkvi?

Text Heb 13,7–17 nabáda k úcte a poslušnosti voči ľuďom, ktorým je v spoločenstve veriacich zverená určitá služba. Pavol vyzýva svojich čitateľov, aby „pamätali“ na vodcov, ktorí im hovorili Božie slovo. Veriaci majú „poslúchať“ tých, ktorí cirkev vedú (Heb 13,17). Minulí vodcovia ako prví priniesli Božie slovo a založili zbory. Výzva „pamätať na nich“ sa nevzťahuje iba na spomienky či vonkajšie prejavy úcty. Pavol vysvetľuje, že si ich majú „pamätať“ tým, že zväžia výsledok ich konania a budú napodobňovať ich vieru.

Pre Pavla je spomienkou a chválou napodobňovanie života viery. Apoštol týmto spôsobom pridal zakladajúcich vedúcich zboru na zoznam verných hrdinov, ktorých by si mali veriaci vážiť. Tento zoznam obsahuje hrdinov viery z 11. kapitoly. Hebrejom 12 hovorí o Ježišovi ako dokonalom príklade viery. Autor ďalej poznamenáva, že „Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky.“ (Heb 13,8) Je úplne odlišný od falošných učiteľov, ktorí sa časom menia a ktorých učenia sú „rozličné a cudzie“ (Heb 13,9).

Výzva pamätať na vodcov z Heb 13,7 sa na konci tejto časti stupňuje. Veriaci sú nabádaní, aby poslúchali vodcov, pretože dávajú pozor na ich duše. Vedúci sú tu opísaní ako pastieri, ktorí majú na starosti duchovné blaho cirkvi, svojho stáda. Za duchovný stav svojich zverencov sa budú zodpovedať Bohu (pozri tiež 1Pt 5,1–4, 1Kor 3,10–15). To sa vzťahuje aj na vedúcich cirkvi v súčasnosti. Kontext tiež naznačuje, že títo vodcovia sú pastieri, ktorí slúžia pod vedením Ježiša, „veľkého pastiera oviec“ (Heb 13,20). Kombinácia starostlivosti a vernosti zo strany vedúcich a poslušnosti alebo dôvery zo strany členov bude mať za následok radosť. Môže to znamenať, že vedúci budú môcť slúžiť cirkvi s „radosťou“ a radostne podávať správu o stave cirkvi.

APLIKÁCIA ■ Čo môžete urobiť, aby ste posilnil alebo zlepšili vzťah vodca – člen vo vašom zbore a tiež vzťah členov s vedúcimi cirkvi vo svete?

OPATRNOŠŤ VOČI RÔZNYM CUDZÍM UČENIAM

⁸Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky. ⁹Nenechajte sa unášať rozličnými a cudzími náukami, pretože je dobré upevňovať srdce milosťou, nie zachovávaním predpisov o pokrmoch, ktoré neprospeli tým, ktorí sa nimi riadili. ¹⁰Máme oltár, z ktorého nemajú právo jesť tí, čo slúžia stanu. (Heb 13,8–10)

Uvažuj o uvedených textoch. Kde a ako je možné získať milosť? Čo rozumieš pod pojmom „posilniť si srdcia“? Ako sa to dá dosiahnuť?

Heb 13,8–10

Heb 2,9

Heb 4,16

Heb 6,19.20

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Vzťah medzi falošným učením a jedlom, o ktorom sa hovorí v Hebrejom 13,9, neodkazuje pravdepodobne na rozdiel medzi čistým a nečistým jedlom. Prečo?

Po prvé, zdá sa, že Pavol sa vo svojom liste nezaujíma o rozdiel medzi čistým a nečistým jedlom. Zo Skutkov 15 vieme, že raná kresťanská cirkev potvrdila, že veriaci sú spasení milosťou (Sk 15,7–11) a že by mali aj naďalej dodržiavať niektoré nariadenia o jedle (Sk 15,19.20). Rozdiel medzi čistými a nečistými pokrmami a inými biblickými predpismi nesmeruje proti milosti. Pavol v skutočnosti tvrdí, že nová zmluva vložila zákon do srdca (Heb 8,10–12). Čo však autor veľmi jasne uvádza, je to, že obeť zvierat a levitské kňazské sprostredkovanie vo svätyni boli nahradené lepšou obeťou a kňazským sprostredkovaním Ježiša (Heb 8,4.5; 10,1–18).

Po druhé, kontext naznačuje, že Pavol kritizuje poslucháčov nie preto, že sa zdržali niektorých pokrmov, ale preto, že ich prijímajú s nádejou, že nejakým spôsobom získajú milosť alebo zásluhu (Heb 13,9). Pravdepodobne varuje pred účasťou na židovských rituálnych alebo kultových pokrmoch, ktoré sa oslavovali ako rozšírenie zvieracích obetí v chráme a ktoré mali poskytovať duchovné výhody alebo milosť. Ale milosť nie je sprostredkovaná týmito pokrmami. Milosť prichádza len prostredníctvom obete a kňazského sprostredkovania Ježiša Krista. Veriaci „majú oltár“ (Heb 13,10), Kristov kríž, z ktorého môžu jesť (Jn 6,47–58).

V Liste Hebrejom „milosť“ pochádza od Božieho trónu (Heb 4,16). Milosť sprostredkovaná Kristom je „kotvou“, „istou a pevnou“, ktorá je upevnená na samotnom Božom tróne (Heb 6,19.20; porovnaj so 4,16). Práve milosť, ktorú dostávame prostredníctvom Kristovej obete, dodáva nášmu srdcu stabilitu a istotu. Keď bude srdce týmto spôsobom „ustanovené“, nebude sa „unášať“ novými doktrínami (Heb 13,9) ani sa „neodvráti“ od Boha (Heb 2,1).

- Uvažuj o Kristovej dokonalej obeti. Prečo je myšlienka, že svojím konaním môžeme niečo „pridať“ k tejto obeti v rozpore s evanjeliom a milosťou, ktorá sa nachádza v Ježišovi?

APLIKÁCIA

VYJŠŤ VON ZA TÁBOR

¹⁰Máme oltár, z ktorého nemajú právo jesť tí, čo slúžia stanu. ¹¹Ved' telá zvierat, ktorých krv veľkňaz prináša za hriechy do svätyne, spaľujú mimo tábora. ¹²Preto aj Ježiš trpel vonku za bránou, aby posvätil ľud svojou krvou. ¹³Vyjďime teda za ním von z tábora a znášajme jeho potupu. ¹⁴Ved' tu nemáme trvalé mesto, ale hľadáme budúce. (Heb 13,10–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o uvedených textoch. Ako rozumieš v ich kontexte tomu, čo znamená vyjsť za Ježišom „von z tábora“?

Heb 13,10–14

Mk 8,34

Mt 10,38

Lk 14,27

Ga 2,20

Miesto za bránami bolo z celého tábora najviac nečisté. Pálilo sa tam to, čo zostalo z obetných zvierat (3Moj 4,12). Z tábora boli vylúčení aj malomocní (3Moj 13,46) a boli tam popravovaní rúhači a ďalší zločinci (3Moj 24,10–16.23; 1Krl' 21,13; Sk 7,58). Tieto predpisy predpokladali, že v tábore je Božia prítomnosť. Všetko, čo bolo nečisté, bolo vyvrhnuté von, pretože Boh nebol ochotný vidieť v tábore žiadnu „nečistú“ alebo „nedôstojnú“ vec (4Moj 5,3; 5Moj 23,14). Ježiš trpel na kríži mimo Jeruzalema (Jn 19,17–20). To zdôrazňuje hanbu, ktorá bola na neho uvrhnutá (Heb 12,2). Oficiálne bol odsúdený ako ten, kto sa „rúhal menu“, a preto bol Izraelom odmietnutý a popravený za múrmi mesta (Mk 14,63.64; pozri aj 3Moj 24,11.16). Ježiša uvrhli mimo tábora (mesta) ako niečo „hanebné“, „nečisté“ alebo „nepatričné“ (Heb 12,2). Pavol však veriacich nabáda, aby nasledovali Ježiša za bránu a znášali hanbu, ktorú znášal on (Heb 12,2; pozri aj Heb 13,13). Touto cestou sa vydal aj Mojžiš, ktorý sa rozhodol nie byť „pohanenie Krista“ namiesto pokladov Egypta (Heb 11,26).

List Hebrejom však paradoxne naznačuje, že Božia prítomnosť je teraz mimo tábora. Nasledovanie Ježiša mimo tábora neznamená iba „niesť jeho potupu“ alebo hanbu, ale tiež ísť „za ním“ (Heb 13,13). Rovnako ako tí Izraeliti, ktorí „hľadali Pána“, išli „von za tábor“ na púšti, keď Mojžiš po spore o zlaté teľa odstránil Boží stan z tábora (2Moj 33,7). Táto správa naznačuje, že odmietnutie Ježiša neveriacimi znamenalo aj odmietnutie Boha, ako to urobil Izrael pri odpadnutí v súvislosti so zlatým teľaťom (2Moj 32,33). Cesta utrpenia a hanby je teda aj cestou k Bohu.

Pavol pozýva čitateľov, aby nasledovali Ježiša ako „pôvodcu a završovateľa“ ich viery (Heb 12,2), a zároveň ich pozýva, aby svoje súčasné utrpenie považovali za niečo dočasné, čo prinesie „ovocie pokoja a spravodlivosti“ (Heb 12,11). Opúšťajú hriechne miesto alebo tábor a hľadajú „mesto, ktoré príde“, ktorého architektom je Boh (Heb 13,14; 11,10.16).

APLIKÁCIA

- Čo pre teba znamená nasledovať Ježiša „mimo tábora“? Aké aspekty života vo viere v Ježiša môžu prinášať „potupu“ alebo „hanbu“ od ľudí okolo teba?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Keď učeníci po vylíatí Ducha Svätého šli hlásať živého Spasiteľa, ich jediným prianím bolo zachraňovať ľudí. Tešili sa z priateľského spoločenstva svätých. Boli k sebe navzájom láskaví, ohľaduplní, nesebeckí a pre pravdu ochotní priniesť akúkoľvek obeť. Vo vzájomnom každodennom styku prejavovali lásku, k akej ich nabádal Kristus. Nesebeckým správaním, slovami a skutkami sa snažili podobnú lásku prebúdzajť aj v iných ľuďoch. ... Postupne sa však vzájomné vzťahy menili. Veriaci začali odhaľovať nedostatky druhých. Vytykaním chýb a bezohľadnou kritikou stratili zo zreteľa Spasiteľa a jeho lásku. Viac sa starali o vonkajšie obrady a väčšiu pozornosť venovali teórii než praktickej stránke viery. V horlivom odsudzovaní iných prehliadali vlastné chyby. Stratili bratskú lásku, ktorú im Kristus kázal zachovať, a čo je smutnejšie, túto stratu ani nezbadali. Neuvedomovali si, že sa im zo života vytráca šťastie a radosť a že bez Božej lásky sa čoskoro ocitnú v duchovnej tme. Ján, ktorý si úbytok bratskej lásky v zboroch pozorne všimol, upozorňoval veriacich na stálu potrebu tejto lásky. Táto myšlienka je hlavnou témou jeho listov adresovaných cirkvi. Píše: *Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. A Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život. Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy. Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého.* (1Jn 4,7–11)“ (AA 547.548; SA 328.329)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Kresťanský život je často považovaný za osobný, individuálny vzťah medzi Ježišom a veriacim. Toto je však iba jeden aspekt kresťanského života. Prečo je dôležité mať na pamäti, že Boh nás vedie ako spoločenstvo? Aká je zodpovednosť každého z nás za spoločenstvo? Čo môžeme od spoločenstva očakávať?
2. Aké sú najlepšie ukazovatele toho, že bratská láska je v spoločenstve silná? Pokúste sa vytvoriť ich zoznam.
3. Čo je to *pravá*, ozajstná bratská láska? Aké sú jej vlastnosti, príčiny a výsledky? Ako by ste ju odlišili od *falošnej* bratskej lásky?

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciah použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväte Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

SKRATKY BIBLICKÝCH KNÍH

Názov knihy	Ekumenický preklad	Preklad prof. Roháčka
Starý zákon - skratky kníh		
Genesis - Prvá Mojžišova kniha	Gn	1Moj
Exodus - Druhá Mojžišova kniha	Ex	2Moj
Levitikus - Tretia Mojžišova kniha	Lv	3Moj
Numeri - Štvrtá Mojžišova kniha	Nm	4Moj
Deuteronómium - Piata Mojžišova kniha	Dt	5Moj
Jozua	Joz	Joz
Kniha sudcov	Sdc	Sud
Rút	Rút	Rút
Prvá Samuelova kniha	1Sam	1Sam
Druhá Samuelova kniha	2Sam	2Sam
Prvá kniha kráľov	1Krl'	1Kráľ
Druhá kniha kráľov	2Krl'	2Kráľ
Prvá kniha kroník (Paralipomenon)	1Krn	1Par
Druhá kniha kroník (Paralipomenon)	2Krn	2Par
Ezdráš (Kniha Ezdrášova)	Ezd	Ezd
Nehemiáš (Kniha Nehemiášova)	Neh	Neh
Ester (Kniha Ester)	Est	Est
Jób (Kniha Jób)	Jób	Jób
Žalmy (Kniha Žalmov)	Ž	Ž
Príslovia (Kniha príslovií)	Prís	Prísl
Kohelet - Kazateľ (Kniha Kazateľ)	Koh	Kaz
Veľpieseň (Pieseň Šalamúnova)	Vljp	P.Š.
Izaiáš (Kniha proroka Izaiáša)	Iz	Iz
Jeremiáš (Kniha proroka Jeremiáša)	Jer	Jer
Náreky (Plač Jeremiášov)	Nár	P.J.
Ezechiel (Kniha proroka Ezechiela)	Ez	Ez
Daniel (Kniha proroka Daniela)	Dan	Dan
Ozeáš (Kniha proroka Hozeáša)	Oz	Hoz
Joel (Kniha proroka Joela)	Joel	Joel
Amos (Kniha proroka Amosa)	Am	Am
Abdiáš (Kniha proroka Obadiáša)	Abd	Ob
Jonáš (Kniha proroka Jonáša)	Jon	Jon
Micheáš (Kniha proroka Micheáša)	Mich	Mich
Nahum (Kniha proroka Náhuma)	Nah	Náh

Habakuk (Kniha proroka Habakuka)	Hab	Hab
Sofoniáš (Kniha proroka Sofoniáša)	Sof	Sof
Aggeus (Kniha proroka Haggeusa)	Ag	Hag
Zachariáš (Kniha proroka Zachariáša)	Zach	Zach
Malachiáš (Kniha proroka Malachiáša)	Mal	Mal

Nový zákon - skratky kníh

Evanjelium podľa Matúša	Mt	Mat
Evanjelium podľa Marka	Mk	Mar
Evanjelium podľa Lukáša	Lk	Luk
Evanjelium podľa Jána	Jn	Ján
Skutky apoštolov	Sk	Sk
List Rimanom	Rim	Rim
Prvý list Korinťanom	1Kor	1Kor
Druhý list Korinťanom	2Kor	2Kor
List Galaťanom	Ga	Gal
List Efezanom	Ef	Ef
List Filipanom	Flp	Fil
List Kolosanom	Kol	Kol
Prvý list Tesaloničanom	1Tes	1Tes
Druhý list Tesaloničanom	2Tes	2Tes
Prvý list Timotejovi	1Tim	1Tim
Druhý list Timotejovi	2Tim	2Tim
List Títovi	Tít	Tít
List Filemonovi	Flm	Filem
List Hebrejom (List Židom)	Heb	Žid
Jakubov list	Jk	Jak
Prvý Petrov list	1Pt	1Pet
Druhý Petrov list	2Pt	2Pet
Prvý Jánov list	1Jn	1Ján
Druhý Jánov list	2Jn	2Ján
Tretí Jánov list	3Jn	3Ján
Júdov list	Júd	Júda
Zjavenie apoštola Jána	Zj	Zj

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka	Anglický názov
AG	God's Amazing Grace
AH	The Adventist Home
CG	Child Guidance
COL	Christ's Object Lessons
CT	Counsels to Parents, Teachers and Students
DA	The Desire of Ages
ED	Education
FW	Faith and Works
HC	Our High Calling
MH	The Ministry of Healing

ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka

Slovenský názov

PP	Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
PK	Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
TV	Túžba vekov, Cesta lásky
SA	Skutky apoštolov, Poslovnia nádeje
VS	Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy
KP	Kristove podobenstvá
CK	Cesta ku Kristovi
Vých	Výchova
CZ	Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf – Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na www.HopeTV.cz vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2022

	Téma soboty	Zbierka	VS
Január			
01.1.	Deň modlitby a pôstu		
08.1.	Deň zdravia		
15.1.	10 dní modlitieb za vyliatie Ducha svätého 5.-15.1.)		
15.1.	Deň náboženskej slobody	Zbierka DNS pre ČSU	20
22.1.			
Február			
05.2.	Deň osobnej evanjelizácie		
12.2.			
19.2.	Týždeň kresťanského domova a manželstva (12.-19.2., NTM 14.-20.2.)		
26.2.			
Marec			
05.3.	Modlitebný deň žien		
12.3.	Deň adventistického rádia AWR a Štúdia Nádej	Zbierka pre AWR a ŠN	9
19.3.	Deň detí		
26.3.	Modlitebný týždeň mládeže (19.-26.3.)	Zbierka MTM	110
26.3.	Deň kresťanského vzdelávania		
26.3.	Zbierka 13. soboty pre Juhoázijsko-Pacifickú divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru - misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PSČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovska cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	ZUŠ, nám. Sv. Trojice	9:00	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablkova 3	9:30	14:00
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	9:30	13:00
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	13:30
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filákov	986 01	Ružová 47	9:00	13:00
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:00	14:30
16. Kežmarok	060 01	Hradná 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 11	Toryská 1/G	9:00	15:00
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	13:30
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:30	13:00
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	14:00
24. Markuška	049 34	Markuška 9	9:00	13:30
25. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
26. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
27. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-

28. Nitra	949 01	F. Mojtu 10	10:30	13:30
29. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	13:00
30. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	14:00
31. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	13:30
32. Poproč	044 02	Nová 7	9:00	-
33. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
34. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
35. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
36. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
37. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
38. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
39. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
40. Rimavská Sobota	980 42	v Rimavskej Seči u Žilkovcov, tel.: 0907 705 106	10:00	-
41. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	13:00
42. Sereď	926 01	Školská 1	9:00	13:30
43. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
44. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
45. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:00	13:30
46. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
47. Vadovce	916 13	č. 261	9:30	14:00
48. Veľký Krtíš	990 01	Škultétyho 35 (budova BJB), tel.: 0907 826 700	10:00	-
49. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
50. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
51. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šárköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
52. Žilina	010 01	Škultétyho 7	9:30	13:00

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Prosím o zaslanie prvej lekcie kurzu zadarmo
a bez záväzkov

- Globálne problémy
- Harmonická rodina
- Objavy v Biblii
- Vezmi zdravie do svojich rúk

.....
Meno a priezvisko

.....
Ulica a číslo domu

.....
PSČ a mesto

.....
telefón

.....
e-mail

Tu, prosím, nalepte
známku. Ďakujeme.

STREDISKO KORESPONDENČNÝCH KURZOV

Kurzy pre život
Cablkova 3
821 04 Bratislava

Globálne problémy

Aké je ich riešenie?

- Kurz, ktorý sa na tieto problémy pozerá z iného uhla pohľadu

Harmonická rodina

Objavte princípy úspešného a šťastného rodinného života

- Kurz o tom, ako si vytvoriť príjemné rodinné zázemie

Objavy v Biblii

Ako rozumieť Biblii v 21. storočí?

- Kurz, ktorý vás zoznami s obsahom celosvetového bestsellera – Biblia

Vezmi zdravie do svojich rúk

Vytvorite si zdravý a dynamický životný štýl

- Kurz, ktorý vám pomôže upevniť svoje zdravie

www.kurzypreivot.sk 02/4341 5502 info@kurzypreivot.sk

Online ponuka Strediska korešpondenčných kurzov

www.kurzyprezivot.sk

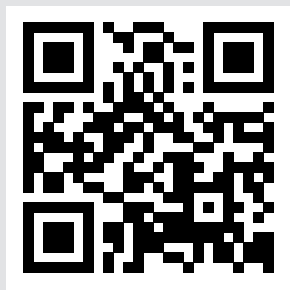
tu odstrihni a pošli ďalej ✂

Ďalšie zaujímavé témy nájdete na online stránke

www.kurzyprezivot.sk

Bližšie info na:

info@kurzyprezivot.sk
(alebo 02 4341 5502)

STREDISKO KOREŠPONDENČNÝCH KURZOV

